

PARINTELE PAISIE DUHOVNICUL

CUVANT INAINTE

Parintele Paisie Olaru de la Sfinta Manastire Sihastria a fost daruit de Dumnezeu cu darul vindecarii si pacificarii sufletelor ranite de pacate. Invatatura lui teologica era deodata simpla si inteleapta, evanghelică si practica. Parintele Paisie avea o mare forta pasnica de a discerne usor si direct esentialul de secundar, fara sa relativizeze plinatatea credintei traite si fara sa o complice prin piedici inutile.

Asemenea sfintilor din pustie, care concentrau multa intelepciune sfanta in cuvinte putine, Parintele Paisie spunea esentialul in sfaturi parintesti.

Bunatatea sa nu era sentimentalista, iar mania sa nu era patimasa. Ascet si rugator, Parintele Paisie avea o severitate fara crispăre si o smerenie fara naivitate : era un om matur duhovniceste si curat cu inima.

Insa darul sau cel mai mare era acela de a linisti sau pacifica sufletul celor ce se marturiseau la el sau cereau binecuvantarea lui. Pacea pe care o transmitea in jurul sau venea din iubirea sa profunda si smerita fata de Dumnezeu si fata de semeni.

Din familiaritatea sa sfanta cu Dumnezeu Atotmilostivul si Iubitorul de oameni, se nasteau rugaciunile si binecuvantarile sale familiare, parintesti si gingase fata de pelerinul credincios : " Binecuvinteaza, Doamne, casa lui, masa lui ... ; da-i, Doamne, un coltisor de rai ". Pronunta aceeasi binecuvantare pentru oamenii de rand si pentru patriarh sau mitropolit. Pacatul risipeste si tulbura iar Sfantul Duh aduna si pacifica, linisteste.

Purtator de Sfantul Duh, prin credinta smerita si rugaciune neincetata, Parintele Paisie duhovnicul aduna mintea in jurul inimii si inima oamenilor langa Dumnezeu, intr-o vreme in care ideologia comunista atee incerca sa rataceasca minti, sa usuce inimi si sa departeze pe oameni de Dumnezeu.

Desi slab si firav la infatisare, Parintele Paisie a fost in ultimii ani ai dictaturii comuniste in Romania un adevarat urias al spiritului romanesc care, in liniste, fortifica Biserica lui Hristos din inimile credinciosilor, in timp ce in zgomotul capitalei se demolau biserici de zid. Dumnezeu singur stie cat de mult pretuieste un duhovnic datator de pace si sanatate a sufletului, atunci cand societatea umana se organizeaza in sistem infernal ! Sfintenia Parintelui Paisie Duhovnicul nu se impunea spectaculos, ci irezistibil de pasnic pentru ca sfintenta umanizeaza pe om, contrar patimilor egoiste care instraineaza umanul din om.

Cartea " Parintele Paisie Duhovnicul ", publicata de Prea Cuviosul Parinte Arhimandrit Ioanichie Balan de la Manastirea Sihastria, ne cheama sa intelegem deodata cat de minunat lucreaza Dumnezeu in mijlocul unui popor smerit si credincios si cat de mare este nevoia de a avea duhovnici adevarati care sa ne lumineze calea dreptei credinte.

+ DANIEL

Mitropolitului Moldovei si Bucovinei

Iasi, la Duminica Ortodoxiei, 7 martie 1993

INTRODUCERE

Dupa trecerea la cele vesnice a Ieroschimonahului Paisie Oaru, din Manastirea Sihastria, in noaptea de 18 octombrie 1990, unul din cei mai mari duhovnici ai monahismului romanesc din zilele noastre, se simtea nevoia unui volum cu cele mai alese sfaturi si povatuii duhovnicesti, pe care parintele le dadea numerosi lor sai fii sufletesti, calugari si credinciosi.

Aceasta dorinta si datorie, in acelasi timp, se implineste astazi, cu ajutorul lui Dumnezeu si binecuvantarea I.P. S. Daniel, Mitropolitul Moldovei si Bucovinei, prin publicarea lucrării de fata, intitulata, in mod firesc, " Parintele Paisie duhovnicul ".

Ieroschimonahul Paisie Olaru s-a nascut la 20 iunie 1897, in satul Stroiesti, comuna Lunca - Botosani, intr-o familie cu cinci copii, fiind cel mai mic la parinti. Tatal sau, Ioan, era padurar, iar mama sa, Ecaterina, casnica. Din botez a primit numele de Petru.

In anul 1921a intrat in viata monahala la Schitul Cozancea din apropiere, luand la calugarie numele de Paisie. In anul 1943 a fost hirotonit diacon, iar in anul 1947, preot, fiind pentru putin timp egumen la schitul de metanie.

In toamna aceluiași an se retrage la Manastirea Sihastria, devenind duhovnic al intregii obști, până la sfârșitul vieții sale. Între anii 1972 - 1985 s-a nevoit ca sihastru la Schitul Sihla, iar în ultimii cinci ani a locuit în chilie sa de la Sihastria, fiind bolnav, până s-a mutat la Domnul, lăsând mostenire ucenicilor săi pilda vieții sale de adevărat monah și părinte duhovnicesc.

În această lucrare am introdus la început două convorbiri ziditoare de suflet, realizate cu Părintele Paisie în anii 1984 și, respectiv 1987, pe care le-am publicat în "Convorbiri duhovnicesci", volumul I și II, fiind pline de har și căldură părintească și mult gustate de monahi și credincioși. Apoi am adăugat cuvântul Arhanandritului Cleopa Ilie, cel dintâi fiu duhovnicesc al său, care evocă unele momente importante din viața Părintelui Paisie Olaru.

În continuare am adăugat un capitol nou, intitulat "Scrisori și învățături duhovnicesci", în care sunt prezentate, selectiv, un grup de scrisori adresate starețului Mănăstirii Sihastria și unor ucenici apropiați, călugări și credincioși. Apoi am adăugat câteva pagini cu sfaturi părintești adresate în scris ucenicilor săi sau înregistrate pe bandă magnetică în diferite ocazii.

Ultima parte a acestui capitol conține scurte sfaturi și cuvinte înțelepte ale Părintelui Paisie, păstrate în memoria și în inima fiilor săi duhovnicesci vrednici de crezare, redată sub formă de capete, necunoscute de cei mai mulți dintre noi. Cât despre "Ultimele cuvinte ale Părintelui Paisie despre Rai", cititorul este îndemnat să cugete mai profund la cele de dincolo de moarte.

Mulumesc lui Dumnezeu cu recunoștința pentru realizarea acestei cărți mult așteptate, precum și tuturor colaboratorilor, cu care împreună am adus la bun sfârșit lucrarea de față, pe care o dorim să fie o călăuză duhovnicească pe calea mântuirii tuturor iubitorilor de Hristos.

Arhim. Ioanichie Balan

CONVORBIREA ÎNȚAI (*)

(*) Această convorbire cu Ieroschimonahul Paisie Olaru a avut loc în vara anului 1984 la chilie sa de la Schitul Sihla și a fost publicată în Convorbiri duhovnicesci - vol. I din același an.

Blandul Ieroschimonah Paisie Olaru este unul dintre duhovnicii cei mai cunoscuți și apreciați din mănăstirile noastre. De aproape 40 de ani, acest cuvios părinte vorbește fără odihnă cu Dumnezeu și cu oamenii, se jertfește pe sine și își pune în cămin sufletul său pentru mântuirea numeroșilor săi fii duhovnicesci, călugări și mireni, pe care îi crește cu atată căldură și dragoste.

Crescut și format în Schitul Cozancea - Botosani, până în anul 1947, apoi în Manastirea Sihastria, în preajma satelor și în mijlocul naturii, Părintele Paisie a fost înzestrat de Dumnezeu cu un suflet profund sensibil și deopotrivă deschis pentru liniște și pentru oameni. Din tinerețe iubește natura, florile, izvoarele, câmpul înverzit și cerul instelat. Îi sunt dragi slujbele mănăstirești, cântările de miezul nopții, poezia și singurătatea. Dar mai presus de toate îi sunt dragi oamenii, călugării nevoitori, tărâni arși de soare de la câmp, mamele cu mulți copii, tinerii nevinovați, bătrânii împovărați de ani și credincioșii iubitori de Hristos. Pe toți îi primește cu dragoste, îi ascultă, îi mărturisește, îi binecuvintează, îi sfătuiește și se roagă lui Dumnezeu pentru ei. Ca și Părintele Paisie este, deopotrivă, duhovnic iscusit, atât pentru călugări, cât și pentru mireni.

În nevoia călugărească, ieroschimonahul Paisie Olaru este tipul sihastrului consacrat, care nu poate renunța ușor la liniște, la viața retrasă de schit, la chilie lui modestă de lemn, așezată în mijlocul naturii sau la margine de codru. În schimb, viața de obște din marile mănăstiri, cu călugări mulți, cu program impus, cu zgomot și griji de tot felul, îi este mai greu accesibilă.

În duhovnicie, sfântia sa are o mare experiență a vieții interioare. Evită multimea, unde mai greu poate da roade profunde și de durată. Individual însă, prin taina Spovedaniei lucrează mult, cu ajutorul Duhului Sfânt. Aici, ca în fața tronului ceresc de judecată, se roagă, întreabă, ascultă, trezește sufletul, destăpăta conștiința omului, pune leac potrivit pe rană, dă speranță și tămăduiește. Întâi începe de la rugăciune și spovedanie, apoi adaugă untdelemnul cuvântului. Părintele Paisie este un duhovnic al inimii. El se adresează mai mult inimii decât minții. Se smereste el cel dintâi, și chiar lacrimăază, ca să convingă și pe fiii săi sufletești să se smerască și să-și plângă păcatele.

Cu puține cuvinte, părintele Paisie reușește să ridice moralul oricărui suflet care bate în ușa chiliei sale, îl izbăvește de deznădejde și îi promite iertarea și raiul. Pentru marea sa dragoste și mila către toți, sfântia sa nu înfruntă niciodată, nu măstră cu asprime, nu ridică tonul cuvântului; ci îl folosește cu multă maiestrie, ca

un medicament rar pe rana deschisa. Parintele Paisie este un duhovnic pretios pentru zilele noastre. El reuseste sa castige mai multe suflete pentru Hristos decat altii, pentru ca staruie mai mult, pentru ca lucreaza mai profund sufletul omului, pentru ca iubeste mai mult si se adreseaza direct inimii. El isi incepe deodata dialogul cu Dumnezeu si cu omul, prin rugaciune si cuvânt, prin spovedanie, dezlegare, sfatuire si canon. Dialogul cu sfintia sa este un dialog emotional, al inimii, al bucuriei si al lacrimilor. Un dialog aproape harismatic, al increderii si sperantei de mantuire.

Parintele Paisie nu vorbeste aproape deloc despre iad. In schimb, despre rai si fercirea dreptilor vorbeste permanent ucenicilor sai, pentru ca este un parinte al dragostei si nadejdii. De aceea si salutul sau obisnuit catre fiii sai duhovnicesti este acesta : "Sa ne intilnim la usa raiului !".

La virsta sa de aproape 90 de ani, bunul parinte Paisie Olaru se simte obosit. Aceasta l-a indemnat sa se retraga in ultimii ani la Schitul Sihla, ca sa fie mai linistit, mai aproape de cer, de Dumnezeu. Dar si aici il cauta oamenii - calugari, stareti, preoti, credinciosi de aproape si de departe - pe care ii primeste cu aceeasi obisnuita dragoste, in numele lui Hristos si toti se intorc intariti si hraniti duhovniceste. Odata cu seara, parintele Paisie isi aprinde lumanarea, se roaga in taina, citeste din sfintele carti, canta ceva spre lauda lui Dumnezeu, apoi se odihneste doua ore pe obisnuita lavita. La miezul noptii, cand suna clopotul, isi ia tolagul si coboara de sub stancile Sihlei la biserica sa asculte slujba Utreniei.

Asa isi traieste bunul nostru parinte duhovnicesc ultimii ani ai vietii sale pamantesti. Nu se teme de ceasul mortii, nici de diavoli, nici de muncile iadului pentru ca in toata viata a iubit pe oameni si pe Dumnezeu; pentru ca s-a jertfit pentru mantuirea altora. Nadejdea lui este Hristos, Mantuitorul lumii; averea lui este smerenia; iar lauda lui sint numerosi sai ucenici, pe care i-a crescut si care se roaga pentru el.

Dorinta realizarii unui dialog cu parintele Paisie m-a indemnat sa urc adeseori muntele Sihlei spre a-i cere cuvânt de folos pentru mine si pentru toti cei ce iubesc pe Hristos. Iata-ma sus, langa chilia batrinului. Lucreaza la mica lui gradina de legume. Ma apropii si-i sarut mana care a mangiat atatea suflete.

1. Binecuvantati-ma, prea cuvioase parinte Paisie !

- Domnul si Maicula Lui sa ne binecuvanteze pe toti, parinte Ioanichie !

2. Am venit sa va vad si sa primesc cuvânt de folos de la sfintia voastra.

- Acum, noi batranii nu mai avem cuvinte de folos cum aveau parintii nostri. Ne-a luat Dumnezeu darul si puterea cuvântului, pentru ca nici noi, nici cei ce ni-l cer nu-l implinesc cu fapta. Spunem noi cate un cuvânt de sfatuire celor care vin pana aici, dar cind aud ca trebuie sa-l puna in practica, adica sa se roage mai mult, sa posteasca, sa ierte pe aproapele lor, se intorc abatuti acasa. Spun la unii de zece ori sa lase betia si desfranarea ca sa nu-si piarda sufletul, dar ei, desi fagaduiesc, il fac mai departe. Am insa si suflete care ne intrec pe noi. Numai cat deschid gura, ei si incep a face cu fapta lucrul lui Dumnezeu. Dar sa stam oleaca, colo, pe banca in cerdacul chiliei.

3. Parinte Paisie, spuneti-mi cateva cuvinte despre satul natal, despre parintii sfintiei voastre si despre anii copilariei.

- Intrebarea sfintiei tale ma indeamna sa ma fac mic, sa ma vad in satul meu natal, Stroiesti din comuna Lunca, judetul Botosani, si in casa parintilor mei, Ioan si Ecaterina Olaru. Tin minte ca tatal meu a fost padurar la boieri toata viata lui, pina la adinci batranete. Parintii mei au avut cinci copii, patru baieti si o fata. Cel mai mic dintre ei am fost eu. Imi aduc aminte ca tata m-a dus la scoala din sat pentru prima data si m-a prezentat profesorului meu de atunci, cu numele Sandru. La noi in sat nu se invatau mai mult de trei clase primare. In acesti trei ani am fost premiantul clasei. La sfarsitul anului imi cantau baietii : "Ai ascultat, ai invatat, coroana ai luat !". Pe atunci se dadeau ca premii carti cu vietile sfintilor. Sigur ca ma mandream ! Parintii mei, Ioan si Ecaterina, au trait in pace si mergeau la biserica regulat, mai ales la sarbatori mari. Tin minte, la Pasti, dupa Inviere venea tata de la biserica cu pasca sfintita si cu oua rosii intr-un stergar frumos. Noi il asteptam sa vina si cind intra in casa, zicea : "Hristos a inviat !", iar noi raspundeam : "Adevarat a inviat !". Apoi, tata ne atingea cu pasca sfintita la frunte.

4. Ce sfaturi mai deosebite va dadeau parintii in ani copilariei ?

- Ca sfaturi, mai mult ne invatau cu viata lor, fiind oameni simpli. Dar nu i-am auzit niciodata sa se certe sau sa injure. Tata stia Paraclisul Maicii Domnului pe de rost, precum si alte rugaciuni si se ruga cu glas tare ca auzeam si noi. Zicea ca preotul : "Domnului sa ne rugam !" si se batea cu pumnul in piept. Iar mama era

prietenoașă cu toată lumea și ne spunea de multe ori : "Mai baieti, sa fiti cuminti, ca sa nu dam cinstea pe rusine ! "

5. Dar de preotul care v-a botezat și de bătrânii satului va mai amintiți?

- Pe preotul care m-a botezat îl cheama Gheorghe Bercea și pe prezbiterul Profira. Parcă îl aud pe părintele cântând în biserică : "Aghios, Aghios ... !" și se batea cu pumnul în piept. Pe atunci bătrânii își lasau mustați și purtau parul rețezat, iar copiii, mare, mic le dădeau "Bună ziua".

6. Când v-au murit părinții?

- Mama mea a murit în timpul războiului din 1913, iar tata a murit în anul 1923, când eram la mănăstire.

7. Cine v-a îndemnat să intrați în viața călugărească?

- Vietile Sfinților m-au îndemnat la călugărie și dragostea mea pentru Domnul !

8. În ce an ați intrat la mănăstire la Schitul Cozancea?

- Am intrat în mănăstire după război, în anul 1921. Ca stareț la Cozancea era ieromonahul Vladimir Bodescu. Tot în timpul lui am fost și călugărit. Dar schitul îl cunosteam încă din copilărie, că, deși eram obraznic, biserică îmi era dragă. Am căpatat dragoste de biserică din cărțile ce le primeam premiu la școală.

9. Ce duhovnici mai sporțiți erau pe atunci la Cozancea?

- Am apucat pe atunci călugări și duhovnici sporțiți la Cozancea, pe care îi socoteam înainte vizitatori. Duhovnicul meu era părintele Calinic Susu, mare nevoitor și lucrător al rugăciunii. El de multe ori mă scula Ia rugăciune. Iar când mă cheama la biserică la miezul nopții, îmi zicea : "Hai să mergem la biserică, că secerisul este mult și lucrătorii puțini ! ". Mă supăram când mă scula prea degrabă, dar când mergeam la utrenie, îl găeam, ori așteptând pe pragul bisericii, ori umblând împrejurul ei.

10. În ce an v-ați călugărit, părinte Paisie?

- Călugăria mea a fost în anul 1922, vara, în iunie; dar a fost prea pripită, căci m-a călugărit pe caz de boală. Starețul meu de atunci, Protosinghelul Vladimir Bodescu, m-a tuns cu mâinile lui, schimbându-mi numele din Petru în Paisie.

11. Ce ascultări și ispite mai deosebite ați avut în primii ani de mănăstire?

- În Schitul Cozancea era viața de sine, iar eu eram rânduit cu toată treaba în ograda stăreției și mă bucuram când puteam să iau parte la slujbe. Mai târziu am fost rânduit paraclisier la biserică. Inșă am avut și multe ispite la început, fiindcă mă socoteam că știu ceva și că pot ceva. De multe ori mă maniam : fiind prea încercat de părintele stareț și uneori îmi zicea gânduri să mă întorc în lume, că am cu ce trăi. Dar când mă duceam la duhovnic și mă mărturiseam, îndată mă linișteam.

12. În ce împrejurare v-ați retras la liniște în codrii din preajma Schitului Cozancea și câți ani ați sihăstrit acolo?

- În anul 1925 am avut fericirea să fac o vizită pe la mănăstirile din Munții Neamțului, în care timp am ajuns și la Schitul Sihla, unde am rămas mai multe zile. Atunci am întâlnit mulți pustnici în apropierea Sihlei și la Rapa lui Coroii. De atunci, mai ales, mi-a plăcut să trăiesc în singurătate și să mă depărtez de lume. Acest gând mă îndemnat să mă retrag la munți. Am încercat să vin la Mănăstirea Sihăstria, dar starețul de atunci, Ioanichie, nu mă-a primit fără blagoslovenia starețului meu. Din această pricină am îndrăgit o poienită aproape de Schitul Cozancea, unde mă retrageam din când în când pentru rugăciune și liniște. În anul 1930, schimbându-se starețul meu, noul egumen mi-a dat voie să-mi fac o casuță cu trei chilii în acea poienită, unde mi-am făcut o mică grădina și am plantat pomi roditori și via de vie. Acolo mă linișteam noaptea, dar ascultarea o aveam tot la mănăstire, la biserică. În acea casuță aveam și un mic paraclis. Acolo am petrecut 18 ani, adică până în 1948, când am venit la Sihăstria.

13. Ce ispite mai deosebite ați avut la liniște și cum le-ați biruit ?

- În acest răstimp de aproape douăzeci de ani, nu am avut prea mari ispite de la diavoli, că nu prea îi supăram. Doar de la trup eram mai mult ispitit, că intrasem în război cu cei șapte ispititori, adică cele șapte

pacate de moarte, pe care de multe ori le implineau. Dar, prin rugaciune, prin smerenie si rabdare, le biruiam cu darul lui Dumnezeu.

14. Ce ucenici mai deosebiti ati avut la liniste ?

- Am avut mai multi, dar cel mai sporit a fost fratele parintelui Cleopa, anumne Gheorghe Ilie. Mi-aduc aminte ca locuia in chilie cu alt frate batran, care nu stia carte, si era foarte tacut si nevoitor la rugaciune si la post. Odata, pe cand se rugau ei impreuna seara, fratele Gheorghe si-a croit doua palme, singur, peste obraz, ca sa-si alunge somnul. Atunci batranul speriat, a sarit de la rugaciune si a venit la mine, zicand ca a innebunit fratele Gheorghe si numai pot citi pravila impreuna. Dar eu i-am linistit pe amandoi. In alta zi lucram la vie cu fratii. Seara, l-am trimis pe fratele Gheorghe Ilie sa pregateasca masa. Cand venim noi gasesc pe masa un mic biletel pe care scria : "Iarta-ma, parinte Paisie, plec pentru cinci zile sa ma pocaiesc ! " Mancam noi, ne facem pravila de seara si ne culcam. Pe la miezul noptii ma pomenesc ca bate cineva in geam. "Cine-i acolo ?" intreb. "Blagosloveste, parinte Paisie, sunt fratele Gheorghe pacatosul". "Fratele Gheorghe este plecat pentru cinci zile la liniste sa se pocaiasca ! " i-am raspuns; apoi i-am dat drumul in chilie. Era obosit si speriat. " Ce-ai patit ?" l-am intrebat. Iar el mi-a raspuns : "Am gasit o groapa in padure si mi-a venit in minte sa stau acolo cinci zile ca sa postesc si sa ma rog. Dar cand citeam din Ceaslov rugaciunea de seara si acatistul Sfintor Voievozi, am auzit un glas infricosat : "Ce faci aici ?" Era vrajmasul ! Atunci, de frica, repede am luat Ceaslovul si nu stiu cum am ajuns aici. Ma rog de ma iarta, parinte Paisie". "Dumnezeu sa te ierte, frate Gheorghe, i-am raspuns. Asa palesc cei ce fac orice lucru fara blagoslovenie ! ".

Dupa ce a plecat fratele Gheorghe Ilie la Manastirea Sihastrea, mi-am trimis Dumnezeu alt ucenic bun, tot Gheorghe il chema. Era din satul Flamanzi, a fost cioban la oi toata viata lui si nu s-a casatorit niciodata. Un batran minunat cu plete albe si cu barba. Prima intalnire a fost intr-o seara de iarna. Pe cand eram la vecernie, numai ce apare inaintea bisericii, desculc, cu fata senina, isi stergea picioarele de zapada. Eu atat pot sa spun despre el, ca mi-a fost ucenic la chilie opt ani de zile, ca ma intrecea in toate, si in post, si in rugaciune, si in smerenie si nimic nu facea fara blagoslovenie.

15. Ce bucurii duhovnicesti mai deosebite ati avut la Schitul Cozancea ?

- Am avut destule bucurii cat am stat la liniste in casuta mea din poienita, mai ales cand ma rugam noaptea si foloseam sufleteste pe altii. Dar, cele mai sfinte bucurii duhovnicesti le-am simtit la biserica, in timpul Sfintei Liturghii.

16. In ce an v-ati facut schivnic ?

- Gandul si dragostea de liniste, de mai multa rugaciune, m-au indemnat in anul 1933 sa primesc marele si ingerescul chip, adica schima mare, cu scopul de a-mi indrepta viata si ca un fel de pregatire duhovniceasca pentru pustiile sihastresti, unde doream sa ma retrag.

17. Ce egumeni si duhovnici mai iscusiti ati cunoscut la Schitul Cozancea ?

- Ca egumeni pana in 1933 am avut pe protosinghelul Vladimir Bodescu si ieroschimonahii Vitalie Pauca si Dosoftei Tincu. Iar dupa 1933 am avut pe ieromonahul Vasian Cuvuliuc, pina in 1947. Dintre duhovnici, au fost mi vestiti ieromonahii Calinic Susu, fostul meu duhovnic, si Conon Gavrilescu, vestit in tot tinutul Botosanilor. Apoi, ierodiaconii Nikon Draguleanu mare cantaret, Gherasim Vieru si alti cativa calugari iscusiti.

18. Veneau credinciosi in sarbatori la Schitul Cozancea ?

- Venea multa lume la schit, din toate partile. Unii pentru citit, altii pentru Sfantul Maslu, pentru spovedanie si pentru sfatuire si se intorceau la casele lor multumiti. La chilia mea din padure, insa, veneau mai putini, ca nu eram preot.

19. Ce sfaturii duhovnicesti dadeati ucenicilor ?

- Pana a nu fi preot si duhovnic, pe mireni nu-i prea sfatuiam, decat numai pe cei mai apropiati ii indemnam sa se roage mai mult, sa citeasca la psaltire, sa faca metanii, sa posteasca, sa se impace unii cu altii si ii duceam la duhovnici in schit sa se spovedeasca. Pe ucenici, insa, eram nevoit sa-i invat, dar mai mult cu fapta decat cu cuvantul. Iar ei, cand vedeau ca ma scol la rugaciune, ca postesc, ca tin tacere si ma port bland cu ei, se sileau sa faca chiar mai mult decat mine. Dupa hirotonie, eram nevoit sa incerc si cu cuvantul sa-i folosesc pe ucenici, desi nu corespundeam nici cu viata, nici cu invatatura. Dar cu darul lui Hristos, ma sileam sa-i impac pe toti si sa se intoarca de la chilia mea linistiti.

20. Cand ati fost hirotonit diacon si preot ?

- Diacon am fost hirotonit in anul 1943, iar preot si duhovnic in anul 1947 , de episcopul Valerie Moglan, cand, din nefericire, am fost numit si egumen la Schitul Cozancea. Ca, fiind trimis la Mitropolie cu niste jalbe, am fost hirotonit fara voia mea preot si m-am intors inapoi staret. Atunci am fost nevoit sa-mi las chilia din padure si sa cobor in manastire. Adica am dat linistea si pacea inimii pe tulburare.

21. Intrucat v-a fost drag sa ingrijiti de cei bolnavi, spuneti-mi cate ceva despre sfarsitul frumos al ucenicilor sfintiei voastre.

- Da, am avut dragoste sa ajut pe cei bolnavi, dar nu ca pentru Dumnezeu, ci ca o datorie omeneasca, avand prea putina mila. Daca ar fi sa scriu despre sfarsitul frumos al tuturor calugarilor pe care i-am ingrijit, as face o carte intreaga. Insa acum voi aminti pe scurt numai pentru unii, ca sa stie cei doritori, despre sfarsitul frumos al celor ce trec din moarte la viata. Mi-amintesc de un frate cu numele Gheorghe Cozmanciuc, mare nevoitor. Acesta imbolnavindu-se, m-a chemat la patul lui si a cerut sa-l facem calugar. A treia zi dupa calugarie, s-a impartasit cu Sfintele Taine, si-a cerut iertare de la toti si fiind pe mainile mele, si-a dat sufletul lui Dumnezeu. Un ierodiacon, Gherasim Vieru, iarasi imbolnavindu-se, m-a chemat sa-i citesc Paraclisul Maicii Domnului. Cind l-am citit pana la jumatate si-a dat sufletul in bratele Domnului. Alt ierodiacon, Nikon Draguleanu, mare ostenitor, m-a chemat intr-o zi si mi-a zis sa-l incui in chilie, si sa vin la el a doua zi la ora opt, " ca sa cantam impreuna cu ingerii Aliluia ". Fiind spre Duminica, eu m-am zabovit cu lumea si nu am putut fi la chilia lui la ora opt. Cind am intrat la el, era ora noua, iar parintele Nikon abia murise, ca era inca cald. Am plans si am regretat mult ca nu am venit cu o ora mai devreme sa cantam impreuna cu ingerii Aliluia ! Am cunoscut si un alt batran minunat, monahul Gherman Condurache, un batran de aproape 90 de ani, fost cioban toata viata si cu suflet curat. Avea mare evlavie la Sfantul Nicolae si i se ruga cam asa : " Sfinte Neculai, indura-te de mine pacatosul. Eu batran, tu batran, ai mila de mine !". L-am gasit mort in chilie intr-o vara si l-am dus printre flori la biserica, in sunetul clopotelor. Era pe la Sfintii Imparati. Nu-l pot uita nici pe monahul Ghenadie Avatamanitei, care mi-a fost ucenic de chilie opt ani de zile. El imi spunea de multe ori : " Parinte Paisie, eu in toata viata mea nu am dormit pe pat, iar de medicamente nu am stiut ". Cind ma imbolnaveam, batranul facea metanii langa patul meu sa ma fac sanatos, ca sa nu mor eu inaintea lui. Cind era in ceasul mortii, a cerut sa-l scot afara din chilie. I-am implinit dorinta si l-am asezat pe iarba cu fata spre rasarit si asa a adormit, pe pamantul gol, cum era deprins din tinerețe, ca cioban la oi. Dumnezeu sa-i ierte pe toti. In memoria mea mi-a ramas smerenia si simplitatea lor, caci nu erau oameni invatati, cu multa carte, dar tot ce apucasera si ei de la inaintasii lor, tineau cu sfintenie; adica pravila de chilie, slujbele bisericii si lucrul mainilor. Ba si cu rugaciunea mintii cred ca erau destul de sporiti.

22. In ce an ati intrat in obstea Manastirii Sihastria si cum era viata duhovniceasca pe atunci in aceasta manastire ?

- Am venit la Sihastria in anul 1948. Ca staret era parintele Cleopa. Aici era pe atunci adevarata viata de obste. Am apucat parinti care nu aveau in chilie nimic, afara de pat si citeva carti de rugaciuni. Parintele Dometian, un calugar batrin si sporit, era nelipsit noaptea de la biserica. El incepea regulat miezonoptica. Un alt calugar smerit, parintele Cristofor, care ingrijea de bolnavi, il aducea noaptea la biserica in spate pe fratele Mihai, care era paralizat. Toti fratii erau obligati sa vina la utrenie, iar cine nu venea, nu manca a doua zi. Toti erau multumiti ca domnea pacea si linistea in sfanta Manastire Sihastria.

23. Ce ascultare deosebita ati avut la Sihastria ?

- Am fost randuit de parintele Cleopa cu spovedania calugarilor si mirenilor care veneau la manastire, iar cind aveam timp mai lucram si la gradina.

24. Cand ati fost transferat la Manastirea Slatina si cum era viata duhovniceasca in aceasta obste calugareasca ?

- Ne-am dus la Slatina in toamna anului 1949, cu un sobor de 23 de calugari din Sihastria, in frunte cu parintele Cleopa. Am apucat si aici parinti sporiti in cele duhovnesti, ca parintele arhimandrit Paisie Cozma. Inainte de moarte, parintele Paisie a chemat pe toti parintii si s-a iertat cu toti. Am venit si eu lnga patul lui si l-am indemnat sa zica " Doamne Iisuse ". Iar el mi-a raspuns : " Parinte Paisie, sunt om pacatos, sunt tare pacatos, dar alt Dumnezeu nu am cunoscut. Lui m-am rugat in toata viata si cred ca El are grija de mine... " ! Si asa zicand, si-a dat duhul in fata noastra. Am mai cunoscut un monah cuvios, pe care l-am luat sub mantie la

schivnicie, cu numele Iuvenalie Barsan. Citea mereu la psaltire si iubea ascultarea si tacerea. Era paraclisier si colivar si niciodata nu dadea gres. Iubea saracia, ca nu avea in chilie decat doua haine calugaresti, un tol si psaltirea si intotdeauna era multumit. In timpul nostru s-au adunat la Slatina mai multi frati si era multa ascultare si armonie in manastire, ca ce poate fi mai bun si mai frumos pe pamant decat dragostea.

25. Ati trait un timp la Schitul Rarau. Ce amintiri duhovnicesti pastrati in memorie de la Rarau ?

- Am stat aproape un an si la Schitul Rarau, care depindea de Manastirea Slatina. Acolo se nevoiau cativa calugari, din care cel mai sporit mi s-a parut un calugar orb, anume Nicodim, tare in credinta si iscusit in sfaturi duhovnicesti. Veneau multi credinciosi la el pentru cuvint de folos si se intorceau bucurosi la casele lor. Tot la Rarau, egumenul schitului m-a intrebat daca am deprins rugaciunea mintii. Eu i-am raspuns ca nici nu am auzit de ea. Atunci el m-a inchis intr-o chilie mica, cu geamurile astupate si mi-a poruncit sa zic mereu " Doamne Iisuse ". Am stat inchis o saptamana. Apoi m-a examinat daca am deprins rugaciunea. I-am spus ca nu am putut-o deprinde. Cind a auzit el, s-a separat si mi-a zis : " Esti un vas mic si gol " ! " Mai stai in chilie inca o saptamana ca sa inveti rugaciunea mintii ". Am mai stat o saptamana si sambata, cand m-a examinat, ca sa nu-l supar din nou, i-am spus ca am deprins-o. Iar el bucuros mi-a poruncit sa o dau si la altii. Eu insa nici acum n-am deprins cum trebuie rugaciunea mintii, ca nu am viata duhovniceasca si nu iubesc pe Domnul cat ar trebui.

26. Va mai amintiti ceva de folos din timpul cind stateati la Rarau ?

- Mergand eu odata cu ucenicul spre schitul Rarau, am trecut printr-un sat de munte, anume Slatioara. Iata ca imi iese inainte o femeie si-mi spune ca este in casa o batrana, dar nu poate muri ca este certata cu vecina ei. Am intrat in casa, am chemat pe vecina, le-am citit o dezlegare, le-am impacat si cand ieseam din casa, batrana si-a dat duhul cu pace. Sufletul ei astepta impacarea cu toti, ca fara iertare nu ne putem mantui !

27. Cand v-ati intors iarasi la Manastirea Sihastria, cum vi s-a parut viata duhovniceasca aici ?

- In primavara anului 1954 m-am intors din nou la sfanta noastra Sihastrie. Aici viata duhovniceasca era deosebita de cea de la Slatina. La Sihastria era mai multa liniste, parintii mai tacuti, mai smeriti si lume mai putina. Numai cei mai evlaviosi ajungeau pana aici, sau pana la Sihla. Din anul 1954 pana in prezent mi se pare cea mai rodnică perioada din viata mea.

28. Ca duhovnic al Manastirii Sihastria timp de 30 de ani, cum ati implinit aceasta grea ascultare ?

Duhovnicia este cea mai grea ascultare din viata de manastire. De duhovnic depinde mantuirea sau osanda fiecarui suflet care ii este incredintat. De el depinde calugaria fratilor de manastire, cu dezlegarea lui se impartasesc si calugarii si mireni si tot cu dezlegarea si pe garantia lui se hirotonesca candidatii la preotie. Mare raspundere are un duhovnic si de aceea el se mantuieste mult mai greu decat un calugar sau un mirean. Ca duhovnic al Manastirii Sihastria am avut si multe bucurii duhovnicesti, dar si ispite si uneori dezamagiri. Am avut la spovedanie majoritatea parintilor si fratilor din obste. Cei mai multi si mai ravnitori m-au ascultat au tinut cont de blagoslovenie, s-au spovedit sincer si si-au predat sufletul in mana staretului si a duhovnicului. Acestia m-au bucurat cel mai mult. Iar eu i-am primit ca pe copiii mei sufletesti, i-am mangaiat, i-am impacat cand erau in ispita si i-am invatat sa iubeasca cel mai mult ascultarea, slujba bisericii, tacerea, smerenia si rugaciunea la chilii. Unii dintre frati insa veneau rar la spovedanie, iertau mai greu pe ceilalti, carteau in ascultare si erau uneori nemulumiti. Cu acestia aveam mai mult de lucru. Imi trebuia mai multa rabdare si mestesug ca sa-i castig duhovniceste. Uneori ma duceam eu pe la chiliile lor. Alteori le dadeam canon mai usor, ii incurajam mai mult isi ma rugam pentru ei. Pe unii din ei i-am folosit, iar pe altii macar i-am mentinut sa nu cada mai rau si sa ramana in manastire. Cat am reusit, pe cati am dobandit sau pe cati i-am pierdut, stie numai singur Dumnezeu. Un lucru numai stiu, ca pentru toti pe care i-am avut la marturisire si i-am povatuit, voi da socoteala in fata judecatii lui Hristos.

29. Ati primit si calugari din alte manastiri la marturisire ?

- Ca duhovnic eram silit sa primesc la spovedanie si din alte manastiri, pentru a-i incuraja si a-i indamna la viata curata, dar mai mult i-am indemnat pe calugari sa-si aiba duhovnici in manastirile lor. Preoti mireni prea putini am primit, doar numai din cei cunoscuti din copilarie. Pe langa calugari, insa, am primit, chiar din anul hirotoniei mele, tot felul de mireni. Ei veneau din evlavie si eu nu puteam sa-i refuz, ca zice Domnul : " Pe cel care vine la Mine nu-l voi scoate afara ". Dupa cum stim, credinciosii au mai multa evlavie la calugari, la

preotii din manastiri, decat la ai lor. I-am primit pe toti cu dragoste, i-am imbratisat pe toti, i-am impacat, i-am spovedit, le-am citit de sanatate, i-am blagoslovit, celor saraci le-am dat si cate un mic ajutor si i-am slobozit cu pace la casele lor. In peste 35 de ani de duhovnicie, am astazi numerosi ucenici si fii duhovnicesci. Totusi, imi dau seama ca nu am ajuns la inaltimea sufleasca a unui duhovnic iscusit, ca sa pot corespunde cu faptele, fata de cele ce invat pe altii. Dar am nadejde in harul si mila lui Dumnezeu ca ma va mantui si pe mine, si pe fiii mei duhovnicesci.

30. Vi se pare mai grea duhovnicia mirenilor sau a calugarilor ?

- Este mai grea duhovnicia calugarilor si a preotilor decit a mirenilor, fiindca preotii si calugarii au fagaduinta si raspundere mai mare. Ei cunosc cuvantul lui Dumnezeu si Sfintele Canoane, dar nu-si implinesc datoriile lor, adica gresesc cu voia si cu stiinta lor. Iar mireni au raspundere mai mica si multe gresesc din nestiinta. Aici se implineste cuvantul Sfintei Evanghelii care zice : " Cui i s-a dat mult, mult i se va cere, iar cui i s-a dat putin, putin i se va cere ".

31. Este bine sa indemnati pe cineva la calugarie si la preotie sau nu ?

- La calugarie, mai ales, este bine sa indemnati, iar la preotie este mult mai greu. Nunai la scaunul de marturisire se poate constata daca fiul duhovnicesc are inclinatie spre bine sau spre rau, daca are vointa sa se pazeasca si pe viitor de pacat si daca iubeste viata curata. Totusi, este bine sa-i mai amanati un timp de la calugarie, ca nu indatata sa se hotarasca si apoi sa-si schimbe hotararea. La preotie noi indemnati si recomandam numai pe cei ce au viata curata si nu sunt opriti de Sfintele Canoane. Altfel, nu.

32. Dacavreun fiu duhovnicesc nu asculta si devine rau, duhovnicul lui are vreo vina inaintea lui Dumnezeu ?

- Daca cineva se abate de la datoria lui si nu asculta de sfatul duhovnicului, el singur va raspunde inaintea lui Dumnezeu. Duhovnicul insa, este dator sa se roage lui Dumnezeu pentru intoarcerea lui si sa-l ierte.

33. Ce canon de rugaciune dati unui frate ? Dar unui calugar, schimonah sau ieromonah ?

- Eu nu am dat canon cu numar. Ca frate ascultator, i-am dat sa faca la chilie pravila, dupa Ceaslov, cate un acatist, un paraclis si daca poate, o catisma din psaltire. Iar canon, fratelui de manastire ii dau sa faca de la 40 de metanii in sus; calugarului de la 100 metanii in sus; iar schivnicul dubleaza canonul, pentru ca lui i s-au dat cincisprezece talanti si trebuie sa dea inca pe atatia. Eu am patit-o odata cu canonul. Dupa ce m-am calugarit, m-am dus la duhovnicul meu si l-am intrebat ce canon am de facut. Iar el mi-a zis : " Fiindca esti sub ascultare, sa faci cat poti ! " Dar eu nu eram multumit cu vorba asta si m-am dus si a doua oara sa-l intreb. Atunci parintele duhovnic, cam separat, mi-a zis : " Daca ma intrebi a doua oara, de acum sa faci canon pana nu mai porii, ca ascultarea in manastire si osteneala obsteasca ridica o parte din canon ! "

34. Ce canon dati celor bolnavi, care nu pot face metanii ?

- Celor batrani si bolnavi li se da canon dupa puterea lor. Daca nu pot face osteneala trupeasca, dar pot zice rugaciuni, sa dubleze rugaciunile cu " Doamne Iisuse ". Traia la Manastirea Sihastria un parinte schimonah, Nicanor Bataca, care, la batranete, nu putea face metanii, iar inchinaciunile le facea de pe scaun. Dupa ce a cazut la pat, nu mai putea face nici inchinaciuni, nici cruce, numai la piept inchipuia semnul sfintei cruci, si asa isi facea canonul. Apdar, fiecare sa faca cat poate si cum poate, dupa sfatul duhovnicului, " ca pe datorul de buna voie il iubeste Dumnezeu " .

35. Ce canon de pocainta randuiti mirenilor, parintilor care au copii si tinerilor care vor sa se casatoreasca ?

- Mirenilor le dau canon dupa cum se prezinta. Pentru cei cu copii multi, cel mai mare canon este sa-si creasca copiii in frica lui Dumnezeu, si sa nu-i ucida prin avort sau prin sminteala. Cei ce nu au copii sunt dator sa faca milostenie, daca au cu ce; iar daca sunt saraci, sa nu fure si sa urmeze la biserica. Iar tinerilor le dau canon ca, mai inainte de casatorie, sa fie cuminti si cinstiti; iar dupa cununie, le dau canon sa nasca copii cati le va da Dumnezeu, sa nu faca avorturi, nici sa se pazeasca pentru a nu avea copil. Apoi, sa-si aiba un duhovnic bun, sa se marturiseasca des si sa pazeasca legile Bisericii, postul, infranarea si cumpatarea.

36. Care este datoria principala a celor casatoriti ?

- Crucea casatoritilor este a-si implini toate datoriile legate de taina nuntii. Intai sa nasca si sa creasca copii in frica de Dumnezeu. Apoi, sa fie uniti intr-un gand in toate greutatile vietii si sa-si pazeasca patul neintinat. Daca sotii asculta de Hristos, de Biserica si de pastorul lor sufletesc, pot implini cu cinste datoriile lor crestinesti si-si duc cu usurinta crucea vietii pe care si-au ales-o. Ziar daca se indeparteaza de Biserica, de preot si de sfanta rugaciune, ii impresoara ispitele si greutatile vietii, cad in pacate de moarte, isi avorteaza copiii, se ingreuiaza de nasterea de fii si nu se mai tem de poruncile Sfintei Evanghelii " De aceea, multi casatoriti in zilele noastre se cearta unii cu altii, divorteaza si se lipsesc de bucuriile vietii crestinesti.

37. Care sunt datoriile principale ale calugarilor ?

- Calugarii sint datori sa-si pazeasca fagaduinta pe care au dat-o la calugarie, inaintea lui Hristos si a Sfantului Altar. Adica, ascultarea neconditionata, saracia de buna voie si fecioria sau curatenia. Pe langa acestea sa fie smeriti, sa se roage neincetat pentru ei si pentru toata lumea si sa aiba sfanta dragoste, de care atarna toata fapta buna si care le rabda pe toate.

38. Cum trebuie sa fie preotia, atat cei de mir, cit si preotii calugari ?

- Ieromonahii si preotii, in general, sint datori ca in toate zilele sa fie pregatiti pentru Sfanta Liturghie si sa se jertfeasca pentru dreapta credinta in Hristos si pentru mantuirea oarfenilor, dupa putere si dupa darul pe care l-au primit de sus. Ei sunt datori sa marturiseasca cu timp si fara timp pe Hristos; dar trebuie mai intii sa predice cu faptele, adica cu viata lor si apoi cu cuvantul. Adica, asa cum vorbesc, asa sa si traiasca, ca cea mai puternica predica este cea cu fapta si apoi cu cuvantul.

39. Care sant cele mai obipuite ei mai grele ispite ale calugariilor si cum se pot izbavi de ele ?

- Toate patimile calugarilor si ispitele se nasc din doua pacate : din neascultare si din lenevirea la rugaciune. Cand cadem din sfanta ascultare si fugim de biserica, de rugaciune, de metanii si de post, cadem usor in toate ispitele si patimile omoratoare de suflet si ne pierdem mantuirea. Neascultarea si lenevirea la rugaciune, ca si toate celelalte patimi, se vindeca prin marturisire curata la duhovnic, prin canon si prin plantarea faptelor bune in locul pacatelor care ne stapanesc. De mare ajutor pe calea mantuirii ne sunt smerita cugetare si smerenia, care spala pacatele si biruiesc diavolul.

40. Care sunt dupa experienta ce o aveti de la spovedanie, cele mai grele pacate care bantuie astazi in randul credinciosilor si cum se pot izbavi de ele ?

- Dupa cum se stie, doua sunt cele mai grele patimi care stapanesc astazi in randul mirenilor : betia si desfranarea. Acestea strica multe familii si ucid nenumarate suflete omenesti. Insa, daca se caiesc de aceste pacate, daca le marturisesc la preoti si le parasesc, se vindeca prin canon.

41. Ce fapte bune trebuie sa aiba staretul si duhovnicii unei manastiri, pentru a fi vrednici pastori de suflete ?

- Atat staretul, cat si duhovnicii sa se faca ei pilda tuturor, prin dragoste si smerenie. Numai asa se pot mantui si ei si pe altii.

42. Ce canon dati pentru avort si ucidere de copii ?

- Pacatul avortului si al uciderii in general se pedepseste cu parere de rau an toata viata, parasirea pacatului, canon de metanii in fiecare zi, post pana seara miercurea si vinerea, nastere si botezare de copii in locul celor avortati si oprire de Sfintele Taine de la sapte ani an sus. Femeile, insa, se pot impartasi mai inainte de nasterea pruncului.

43. Ce sa faca tinerii pentru a se izbavi de pacatul desfranarii ?

- Tinerii sa pazeasca infranarea si cumpatarea, posturile si sarbatorile, marturisirea pacatelor si canonul si sa asculte de parinti si de preoti.

44. Din ce cauze a deczut atat de mult viata duhovniceasca in randul credinciosilor nostri ?

- " Pestele de la cap se strica " ! spun batranii. Cea mai mare vina o poarta pastorii de suflete. Daca am fi noi mai buni s-ar schimba si crestinii.

45. Cum se poate innoi astazi viata duhovniceasca in manastiri si schituri ?

- Prin revenirea la vechile noastre randuiri calugaresti, adica prin mai multa rugaciune si citire a Sfintilor Parinti, prin participarea intregii obsti la pravila bisericii, mai ales, la slujba utreniei si Sfanta Liturghie si prin trairea in armonie, in dragoste si smerenie. Unde sunt acestea, acolo viata duhovniceasca este la inaltime si se pot forma frati si calugari buni. Iar unde stapaneste materia, lenevirea la rugaciune, neascultarea si traiul bun, acolo slujbele la biserica se fac de mantuiala si nu se pot creste calugari sporiti

46. Din ce cauza a slabit ravna pentru rugaciune si pentru orice fapta buna, atat in manastiri, cat si intre mireni ?

- Pentru ca a slabit credinta in toata lumea. Astazi, fiecare crestin si calugar marturiseste ca nu se mai poate ruga in prezent, cum se ruga in trecut. Numai cu mare sila si osteneala, unii calugari buni si crestini isi mentin rugaciunea curata de zi si de noapte. Ceilalti sunt mereu invaluiti de griji, de oameni si de neputinte; iar cand ne rugam, mintea ne este plina de ganduri si raspandire. Avand in vedere cele trei atacuri prin care a trecut Mantuitorul pe muntele ispitirii, cand L-a ispitit satana, intai cu lacomia, al doilea cu mandria si al treilea cu necredinta, biruirea oricarui atac este ca " Domnului Dumnezeu sa ne inchinam si numai Lui sa-i slujim ". Astazi este mare cearta intre cele doua surori ale lui Lazar, Marta si Maria, care " si-a ales partea cea buna ". In manastiri, ca peste tot Marta asupreste pe Maria si n-o lasa sa se roage mai mult iar Maria plange nemangaiata. Daca vom pune intai biserica, lauda lui Dumnezeu, adica pe Maria si apoi ascultarea, lucrul mainilor, adica pe Marta, atunci toate manastirile si bisericile noastre ar inflori si diavolul ar fi izgonit dintre oameni. Iar sporirea duhovniceasca a fiecaruia incepe de la aceste cuvinte : " Doamne da sa-mi vad pacatele mele si sa nu osandesc pe fratele meu... "

47. Din ce cauza se inmultesc asa de tare sectele in satele si orasele noastre ?

- Sectele se inmultesc mai intai din cauza preotilor care nu au grija pentru turma lui Hristos. Unde preotii isi fac datoria de pastori si traiesc precum invata pe oameni, acolo nu patrund sectele. Mai mult decat cunoasterea Sfintei Scripturi si decat teologia si predica este viata preotului. Aceasta este, si trebuie sa fie cea mai puternica predica a preotului de la tara si oras.

48. Cum pot ajuta calugarii si manastirile noastre la combaterea sectelor si a patimilor in randul credinciosilor ?

- Pot ajuta prin aceste doua : prin lucrare si rugaciune. Cu cat se va duce o viata mai inalta prin manastiri, in rugaciune, in post, in smerenie si iubire fata de credinciosi, cu atat se va intari credinta si viata duhovniceasca in randul mirenilor. Sa nu uitam cum se nevoiau parintii nostri prin manastiri si sa le urmam.

49. Care este cel mai mare rol al manastirilor si al calugarilor dintotdeauna ?

- Sa se roage neincetat pentru ei si pentru toata lumea. Sa laude permanent pe Dumnezeu, sa invete si sa mangaie pe credinciosi. In manastiri, Marta trebuie sa asculte de Maria, iar nu invers si sa traiasca in armonie una cu alta. De vom face asa " nimeni nu va strica cetatea noastra ! " .

50. Cum trebuie sa traiasca calugarii pentru a-si mantui sufletele lor ?

- Sa traiasca in dragoste, ca spune Mantuitorul : " Prin aceasta vor cunoaste oamenii ca sunteti ucenicii Mei, de veti avea dragoste intre voi " (Ioan 13, 35). Apoi, fiecare sa-si faca datoria in directia lui, adica unde este randuit, cu bucurie si fara de cartire. Sa invatam si pe altii, dar sa ne aducem aminte de cuvantul Domnului, care zice : " Cel ce va face si va invata, acela mare se va chema intru imparatia cerurilor " (Matei 5, 19). Sa ne aducem aminte si de cuvantul proorocului David, care zice : " Slujiti Domnului cu frica si va bucurati Lui cu cutremur " (Ps. 2, 9). si, in sfarsit, orice facem sa fie spre lauda lui Dumnezeu si sa fie facut cu smerenie, precum ne invata Hristos : " Cand veti implini toate acestea, sa ziceti ca slugi netrebnice suntem, ca ce am fost datori sa facem, aceea am facut " (Luca 17, 10). Atat calugarii, cat si mireni, daca au pace intre ei, adica pacea Domnului, a constiintei si daca au dragoste, se pot mantui.

51. Ce carti sfinte mai de folos recomandati pentru calugari si mireni ?

- Eu m-am folosit cel mai mult de Vietile Sfintilor, de pilda vietii lor. Dar de mare folos sunt si invataturile Sfintilor Parinti si mai ales Sfanta Scriptura. Toate sunt de folos la timpul lor.

52. Ce rugaciuni recomandati pentru calugari si mireni ?

- Toate cartile de rugaciuni sunt de folos, numai sa le citim cu evlavie si credinta caci ne inalta la Dumnezeu. Prin rugaciunea " Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-ma " , stam de vorba cu El. De mare putere si folos este citirea psaltirii si mai ales participarea la slujbele bisericii. Acele rugaciuni care ne hranesc mai mult si ne atrag sufletul sa le facem, numai sa nu ne lenevim, ca mare razboi da diavolul ca sa nu ne rugam. Rugaciunea cu simtire si lacrimi ne uneste cu Hristos, dulcele nostru Mantuitor.

53. Cum putem ajuta noi, calugarii, la mantuirea credinciosilor si a oamenilor in general ?

- Ajutam prin rugaciune, prin cuvant si exemplul personal. Scopul pentru care faci o fapta buna, pentru care te rogi, acela conteaza la Dumnezeu pentru mantuirea noastra si a celor din jurul nostru. Eu, odata, stateam pe cerdacul chiliei mele de la Cozancea. In fata noastra, se ridica un deal peste care trecea un drum de camp. Intr-o zi treceau pe drum mai multe care incarcate, intre care era si un om sarac, cu un car incarcat, cu doi boisorii. La un damb nu puteau boisorii sa ridice, iar omul ii batea si ii andemna. Saracii boisorii au cazut in genunchi, iar eu fiind pe cerdac m-am asezat in genunchi si cat puteam impingeam de cerdac si ziceam : " Hai, mai boisorii, sculati-va ! Hai cu " Doamne ajuta ! " . Asa strigand, numai ce vad ca juncanii se scoala si pleaca, iar eu bucuros, am zis : " Slava, Tie, Doamne ! " Cam asa ar trebui sa ajutam la mantuirea altora, impingand la povara lor si rugandu-ne pentru ei.

54. Ce fel de milostenie se cade sa faca calugarii ?

- Calugarii care au cu ce ajuta, sa faca milostenie cu cei ce au nevoie de ajutor. Eu cred ca mai mare plata au cei ce ajuta pe straini si chiar pe vrajmasii lor. Insa, cea mai mare milostenie a calugarilor este sa fie saraci de orice materie si sa se roage pentru toti. Ca zice psalmistul : " Bogatia de ar curge, nu va lipiti inima de ea. " Cei ce au, sa fie ca si cum nu ar avea nimic; iar cei ce nu au nimic, ca si cum ar avea de toate. Mantuitorul ne invata : " Faceti-va prieteni din Mamona nedreptatii " . Adica, de am castigat ceva din cele ce nu sunt ale noastre sa le dam la saraci, in numele Domnului. Mare putere are milostenia. Dar pentru calugari, mai mare este saracia si rugaciunea curata !

55. Cum putem sa impacam pe cei ce sint certati ?

- Intai sa ne rugam pentru ei. Apoi sa-i indemnam sa se spovedeasca la duhovnic si sa-i sfatuim cu cuvinte din Sfanta Evanghelie sa se impace, dupa cuvantul Domnului : Fericiti facatorii de pace, ca aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema " (Matei 5, 9). Pe cat putem, sa ne straduim sa facem pace, ca suntem fii ai lui Dumnezeu si purtam in noi pacea Duhului Sfant. Cei ce nu se impaca unii cu altii, nu se pot impartasi.

56. Cativa fii duhovnicesti i-au cerut parintelui Paisie cuvant de folos, iar el le-a raspuns :

- Nu va doresc aici pe pamant, nici slava, nici altceva din cele trecatoare, ca toate acestea ne duc la pierzare. Dar, facand voia Domnului, veti avea si aici folos indestulat, si dincolo de mormant veti avea fericirea cea vesnica.

57. Altor fii duhovnicesti care au ajuns pana la chilia lui, la Schitul Sihla, le-a zis :

- Sa nu uitati de moarte. Toti aceia care au umblat dupa slava omeneasca si s-au amagit de grijile acestei lumi, la sfarsit au regretat amamic, dar poate prea tarziu.

58. Doi calugari tineri din Manastirea Sihastria i-au cerut batranului un sfat duhovnicesc, iar el le-a spus :

- Sa aveti frica lui Dumnezeu si sa puneti zilnic inceput bun. Cei care ati schiopatat, indreptati-va; iar care nu ati schiopatat, stapaniti-va cu darul Domnului, sa nu cadeti. Ca nu-i asa de usor a trai, dar este tare greu a muri. Toti cei care mor uita de viata aceasta si in ceasul mortii vad inaintea ochilor numai cele ce le-au facut, bune sau rele. Odata m-am intamplat langa patul unui om nepregatit, care se chinuia sa moara, si striga la mine deznadajduit : " Nu ma lasa, parinte Paisie, nu ma lasa ! " Cauta sa fuga si striga : " Nu ma lasa, parinte Paisie ! " si a murit. Dumnezeu sa-l ierte ! Altul, care era de mult bolnav, a murit asa frumos ! S-a spovedit, s-a impartasit si a cerut sa-l fac calugar. Joi l-am calugarit in patul lui de suferinta si sambata a plecat la Domnul. Dar, inainte de ceasul mortii m-a trimis sa chem duhovnicul ca sa-i citeasca rugaciunile de darea sufletului. Apoi a zis : " Aprindeti lumanarea ! Degraba, lumanarea ! " ! Ii aprind lumanarea si voiam sa i-o tin eu. Iar el mi-a zis : " Lasa, parinte Paisie, c-o tin eu " ! A tinut-o in mainile lui cateva minute. S-a uitat la stanga si s-a anfricosat. Apoi s-a uitat la dreapta si s-a bucurat putin. La urma imi zice : " Parinte, stinge lumanarea ca mai

am oleaca ! " A ven duhovnicul si i-a citit molitfa de darea sufletului. Era in zori de ziua. S-au adunat mai multi in jurul monahului Ghervasie, ca asa il chema. Am aprins din nou lumanarea, si-a cerut de la toti iertare, a rasuflat adanc si si-a dai duhul cu pace. Iata calugar pregatit pentru moarte numai in trei zile. Dumnezeu sa-l odihneasca cu sfintii pe parintele Ghervasie. Mi-a fost ucenic.

59. Ce sa fac, ca ma biruiesc de manie ? L-a intrebat un ucenic.

- Mania nu lucreaza dreptatea lui Dumnezeu, spune Sfanta Scriptura. Cand te manii, nu esti stapanit de duhul lui Dumnezeu, ci esti robit de duhul razbunarii, al mandriei si al slavei desarte, care te indeamna sa nu te pocaiesti, sa nu ieryi, sa nu te smeresti. Sa fugim de manie si de razbunare si sa urmam Domnului nostru Iisus Hristos, care ne invata, zicand : " ... invatati-va de la Mine ca sunt bland si smerit cu inima si veti afla odihna sufletelor voastre " (Matei 11, 29). Sa ne rugam mai mult, parinte !

60. Ce este smerenia, parinte Paisie ? - l-au intrebat odata cativa ucenici.

- Smerenia este cugetul inimii noastre care ne incredinteaza ca suntem mai pacatosi decat toti oamenii si nevrednici de mila lui Dumnezeu. Cand ne defaimam pe noi insine nu inseamna ca avem smerenie. Ci, atunci cand altul ne ocaraste si ne defaima, inca in pubhc, iar noi rabdam si zicem : " Dumnezeu i-a poruncit fratelui sa ma ocarasca pentru pacatele mele " , aceasta este smerenia cea adevarata. Deci, sa primim toate ca din mana si cu voia lui Dumnezeu. Cand te ocaraste cineva, Dumnezeu ii porunceste sa te ocarasca. Cand iti ia cineva vreun lucru, Dumnezeu ii porunceste sa-l ia, ca sa te faca calugar. Cand te muta de ici colo mai marele tau, Dumnezeu iti schimba locul, ca sa-ti schimbi si naravul si obiceiul. Asta ar fi smerenia cea adevarata. Iar mandria, dimpotriva, este atunci cand te increzi in tine, in mintea si puterile tale; cand socotesti ca esti mai priceput decat altul, mai bun decat altul, mai frumos decat altul, mai sporit in fapte bune si mai placut lui Dumnezeu decat altul. Atunci esti stapanit de pacatul cel urat al mandriei, de cam sa ne fereasca pe toti Dumnezeu, Cel ce S-a smerit pentru mantuirea noastra. Sa ne smerim, fratilor, ca cel mandru nu se poate mantui. Sa plangem pacatele noastre aici ca sa ne bucuram dincolo in veci, ca dupa plecarea noastra din trup, toti ne vor uita. Sa nu ne punem nadejdea in oameni, ci numai in Domnul. Ca omul se schimba. Azi iti da si maine iti cere; azi te lauda si maine te ocaraste. Ci, sa ne punem nadejdea in mila lui Dumnezeu si nu vom gresi niciodata. Sa va ajute Dumnezeu cu harul Lui sa va folositi de restul vietii, sporind in fapte bune, si mai intai in smerenie si dragoste, ca sa va mantuiti sufletele voastre si sa folositi si pe altii, indemnandu-i spre Hristos.

61. Intr-o zi aceiasi ucenici i-au cerut cuvânt de folos, iar batranul le-a raspuns :

- Daca am avea noi credinta ca Dumnezeu este permanent cu noi si in noi, nu ne-am mai teme nici de moarte, nici de foamete, nici de boala, caci am fi incredintati ca suntem in bratele lui Dumnezeu, precum copiii in bratele mamelor lor. Noi insa n-am ajuns la masura aceasta, ca ne credem in bani si in placeri mai mult decat in Dumnezeu !

62. Cum as putea sa am permanent cugetarea mortii si a judecatii de apoi ? l-a intrebat un fiu duhovnicesc.

- Vai de acel om care va cadea in mainile Dumnezeului celui viu ! a raspuns batranul suspinand. De la o inchisoare te mai scoate avocatul. Dar cand se va umple cupa maniei lui Dumnezeu, unde ne vom ascunde de la fata Lui ? Sa ne aducem mereu aminte de pacatele noastre si de ceasul judecatii viitoare si in veac nu vom mai gresi.

63. Parinte Paisie, dati-mi un cuvânt de folos, - i-a spus un credincios. Iar batranul i-a raspuns :

- Asa am intrebat si eu pe cineva si mi-a raspuns : Sa nu faci tot ce poti; sa nu crezi tot ce auzi, si sa nu spui tot ce stii !

64. Altadata, acelasi ucenic i-a cerut cuvint de mantuire, iar Parintele Paisie i-a raspuns :

- Sa cerem de la Dumnezeu, prin rugaciune, frica de Dumnezeu si cugetare la moarte; ca frica de Dumnezeu e inceputul intelepciunii, iar frica de moarte si de judecata pazesc de pacate si ne indeamna la pocainta. Acesta este, cred eu, cel mai bun sfat pentru mireni. Din frica de Dumnezeu nasc si cresc in noi credinta, nadejdea si dragostea; iar din temerea de moarte se nasc lacrimile si cainta pentru pacate.

65. Cum sa ma port cu aproapele meu, ca sa implinesc porunca dragostei ? l-a intrebat un calugar.

- Sa socotesti pe aproapele tau mai bun decit tine, sa-i ceri sfat, in loc sa-i dai tu, iar lipsurile lui sa i le completezi dragostea ta. Fa aceasta si te mantuiesti.

66. Odata, l-a intrebat un calugar din Manastirea Sihastria - Parinte Paisie, ma invaluiesc ispitele si parca nu mai am rabdare !

-Ascuta, parinte, a raspuns batranul. Sa dam slava lui Dumne ca ne ancerca cu ispite, cu boli si tot felul de necazuri, aici pe pamant, iar nu dincolo. Ca daca traим necaliti prin ispite, nu putem sa ne mantuim. Precum este focul pentru aur, asa sunt ispitele vietii pentru noi. Ne intaresc, ne calesc, ne dau mai multa credinta, ne smeresc si ne invata sa ne rugam si sa cerem sfat. Cine este bun, mai bun sa se faca si cine a biruit ispita, sa se roage pentru cel care este in ispita. Ispitele le biruim prin rugaciune, prin post, prin spovedanie si indelunga rabdare. Dupa furtuna vine si senin, cu darul lui Hristos. Sa ne rugam, parinte. Iar daca parintii nostri duhovnicesti ne mostra pentru indreptarea noastra, sa nu ne suparam, ca drumul mantuirii este presarat cu ispite. Acum, insa am patit si noi cum a patit Elie preotul din Legea Veche, cu feciorii lui. Elie si-a crutat feciorii si nu i-a mustrat la vreme, cand greseau inaintea Domnului, de aceia au murit cu totii si s-au osandit. Sa ne fereasca Dumnezeu sa avem soarta lui !

67. Intr-o zi, admirand batranul frumusetile muntilor si codrilor singuratici de la Sihla, a zis catre ucenicii sai, suspinand din inima :

- Tare ma tem sa nu ramanem numai - raiul acesta de aici si sa-l pierdem pe celalalt, din pricina lenevirii noastre !

68. In alta zi slujea batranul vecernia din Postul Mare in biserica Schitului Sihla si se citea la strana paremia din cartea proorocului Isaia despre judecata de apoi. Iar Parintele Paisie statea in genunchi inaintea Sfantului Altar si, auzind cele ce se citeau a oftat adanc si a zis in sine : - Vai ! Vai ! Vai ! Ce infricosata va fi judecata lui Dumnezeu cea de pe urma ! si a inceput a plange...

69. Stand batranul intr-o zi de vorba cu ucenicii sai, i-au cerut cuvint de folos sufletesc, iar el le-a raspuns :

- Iata ce, parintilor. Fiecare isi pregateste mancarea dupa gustul si placul sau. Daca i se pare prea dulce, o mai acreste, daca i se pare nesarata, ii mai pune putina sare si verdeturi si o face cum ii place; si daca ii place lui, place la toti. Eu asa cred. Tot asa se intampla si cu viata duhovniceasca a fiecaruia. Fiecare dintre noi isi pregateste mantuirea cum crede el, cum voieste cum poate, dupa ravna si harul pe care i le-a dat Dumnezeu. Spun batranii ca foamea este cel mai bun bucatar, iar saracia cel mai bun gospodar. Tot asa si cu mantuirea sufletului nostru. Ravna rugaciunea si smerenia ajuta cel mai mult pe calea mantuirii.

70. Intr-o seara, stand de vorba cu cativa credinciosi le-a spus acesta frumoasa istorioara din Prolog :

- Ascultati ! Era un pustnic si cugeta intru sine, cu cine sa fie el asemenea ? Cu Sfantul Antonie ? Cu Avva Macarie ? Iata, aude un glas de sus : " Ce cugeti asa, parinte ? Ca nu ai ajuns nici masura lui Zaharia Ciubotarul din cetatea Constantinopolului ". si nu l-a rabdat inima pe sihastru pana nu s-a dus la el. " Aici locuieste Zaharia Ciubotarul ? M-a trimis Dumnezeu la tine. Dar, nici in casa nu intru, nici pe pat nu stau, nici mancare nu gust pana nu-mi spui viata ta ! " . " Ce viata am eu, parinte, ca sa fiu placut lui Dumnezeu ? Eu sunt mirean si aceasta este femeia mea. Doar atat ca, ce castig din lucrul mainilor, impart in trei. O parte o dau la saraci, o parte la biserici si manastiri, iar a treia parte cheltuim pentru casa " ... " Te jur pe Hristos sa-mi spui ce fapta buna faci ! " a zis pustnicul. Daca a vazut omul ca nu poate tainui, a zis : " Aceasta este femeia mea de 15 ani, dar cu ea intr-un pat niciodata nu m-am culcat ! " . Si s-a intors sihastrul folosit la chilia lui, dand slava lui Dumnezeu. Am spus aceasta istorioara ca sa nu ne mandrim. Ca are Dumnezeu destui drepti si alesi prin sate si orase, care au familie si greutati, dar ne intrec pe noi prin rabdare, post, rugaciune, milostenie si viata curata.

71. In alta zi le-a adaugat si aceasta istorioara din Pateric :

- A venit odata un pustnic din munte in cetate, s-a suit pe o piatra inalta si a inceput a plange si a striga : " Oameni buni, nu ma lasati ! Ajutati-ma ! Ajutati-ma ! " . " Ce s-a intamplat, parinte ? " l-au intrebat oamenii. " Eu in viata mea am avut trei datornici. In tinerete mai mult doi mi-au cerut datoria si m-au luptat. Acestia sunt desfranarea si mandria. De acesti doi am scapat eu cum am scapat, dar de al treilea datornic nu pot scapa pana la moarte. Si acesta este foamea, flamanzea. Ajutati-ma sa scap de acest datornic neimblanzit

! ". Atunci oamenii i-au dat un galben, s-a dus pustnicul la brutarie, a cumparat o paine si a fugit din nou la pustie, ne mai asteptand sa ia restul. Asa am patit si eu. Nu pot scapa de al treilea datornic, adica de foame, oricat ma ostenesc sa ma infranez.

72. Parinte Paisie, spuneti-ne un cuvânt despre rai; i-au spus odata ucenicii. Iar el le-a raspuns :

- Sa nu iscodim cu mintea unde este raiul si unde este iadul, ca nici Sfintii Parinti nu ne dau voie la aceasta. Mantuitorul atāt numai ne-a spus : " Ma duc sa va gatesc loc, ca unde voi fi Eu si voi sa fiti " (Ioan 14, 3). Asa ne invata Domnul si nu ne trebuie mai mult. Noi sa zicem mereu rugaciunea Sfântului Ioan Gura de Aur : " Doamne, nu ma lipsi pe mine de binele Tau cel ceresc; Doamne, izbaveste-ma de muncile cele de veci, Amin ! "

73. Mergand odata cativa credinciosi la chilia batranului, pe cand se nevoia in munte la Piciorul Crucii, i-au cerut cuvânt de folos duhovnicesc. Iar parintele, aratand pajistea plina de flori si mireasma, le-a spus : - Sa va faceti niste albinute harnice care aduna nectar si miere din florile cele mai curate si binemirosoase, iar nu niste gargauni si bondari care aduna hrana din balegar si din toate buruienile. Ravniti la faptele bune cele mai de pret si mai usor de dobandit, precum dragostea, rugaciunea, mila si smerenia. Din acestea sa va hraniti si am nadejde ca cu acestea vom vedea pe Hristos, Mantuitorul lumii.

74. La urma a adaugat batranul si aceste cuvinte :

I - Cel mai bine este ca sa fie omul oala de lut, care este bun pentru toate si se foloseste de toti in fiecare zi. Si pentru mancare, si pentru apa, si pentru orice lucru. Pe cind oala, vasul de aur se pune pe polite, se incuie in dulapuri, este ravnit de hoti si se foloseste numai la zile mari sau odata pe an. Oala de lut este vasul trebuintelor zilnice, caci toti o cauta si se folosesc de ea. Asa si omul smerit, care nu cauta cinste si dregatorie. El ramane nebagat in seama intre cei de jos, dar pe toti ii foloseste, ii indeamna, ii ajuta, ii odihneste si toti il cauta si se bucura de el. Mare dar este smerenia pentru calugari si crestini !

75. Parinte Paisie, ce este constiinta ? I-a intrebat un calugar. Iar batranul a raspuns :

- Constiinta este ingerul lui Dumnezeu care pazeste pe om. Cand ea te mustra, inseamna ca Dumnezeu te cearta si trebuie sa te bucuri ca nu te lasa uitarii. Trebuie sa avem pururea inaintea noastra pacatele noastre, ca sa ne palmuiasca constiinta prin mustrare, sa dobandim lacrimi la rugaciune si sa nu mai gresim. Si lui Pavel i-a dat Dumnezeu un inger rau ca sa-l loveasca peste obraz pentru a nu se inalta cu mintea. Constiinta pomeneste pacatele noastre si, pomenindu-le, ne smereste. Hristos a veni pentru mantuirea pacatosilor. Deci, sa avem nadejde si curaj, sa nu mai gresim, sa facem milostenie, sa ne rugam dupa putere si ne mantuim cu darul lui Dumnezeu.

76. Un crestin intristat i-a cerut batranului cuvânt de mangaiere, iar el i-a spus :

- Ascuta, frate. Fara ispite si necazuri nu ne putem mantui. Dar sa nu ne tulburam, nici sa slabim in credinta, ca acum diavolul da mai greu razboi asupra oamenilor ca altadata, ca vede ca are timp putin. Sa ne rugam, sa rabdam si sa ne aducem aminte de cuvintele Domnului care ne-a fagaduit ca va ramine cu noi " pana la sfarsitul veacurilor ". Nici sa ne deznadajduim de viata in vremea necazurilor, ca Dumnezeu nu ne lasa parasiti. Ca precum in vremea Sfântului prooroc Ilie Tezviteanul, Dumnezeu mai avea " inca 7000 de barbati alesi care nu si-au plecat genunchiul lui Baal ", tot asa si in zilele noastre are Domnul inca destui barbati si crestini alesi, care sint tari in credinta si nu si-au plecat sufletul in robia patimilor. Are Dumnezeu dreptii Lui prin sate si orase, care Il slavesc ziua si noaptea, care traiesc in feciorie si infranare si fac mila cu saracul si cu vaduva. Dar numele si numarul lor il stie numai singur Dumnezeu.

77. O femeie care nu voia sa aibe copii multi i-a cerut batranului sfat, ce anume sa faca. Iar el i-a raspuns :

- Daca fugi de copii, fugi de mantuire. Nici sa nu ramai la un singur copil, ca sa nu-l pierzi si pe acela. Mai sanatosi sint copiii multi in casa. Iar unde este numai unul sau doi, de obicei si aceia sint rai sau bolnaviciosi. Aici se implineste cuvântul Sfântului Pavel care zice : " Cine seamana cu binecuvantare, cu binecuvantare va si secera, iar cine seamana cu zgarcenie, cu zgarcenie va si secera " (2 Cor. 9, 6). A venit la mine nu de mult o femeie batrana din Grumazesti Neamt, la spovedame, si am intrebat-o : " Sora, cati copii ai ? ". " Parinte, optsprezece copii am avut ! Opt i-a luat Dumnezeu, au murit de mici, si zece sunt primii gospodari in sat ! ". A venit si o alta femeie, de departe, si am intrebat-o : " Cati copii ai crestina ? " " Nici

unul, parinte ". " Dar, cate avorturi ai ? " Patruzeci de avorturi ! " " Du-te, femeie, la un episcop si te marturiseste si te pocaieste cat mai ai vreme, ca este infricosata judecata lui Dumnezeu !". Dupa lepadarea de credinta, cel mai mare pacat care se face in lume este uciderea de prunci. Aceste doua pacate atrag grabnica manie si pedeapsa a lui Dumnezeu peste oameni.

78. Un frate incepator l-a intrebat pe batranul :

- Parinte Paisie, nu mai pot face ascultarea ce mi s-a dat. Ce sa fac ?

- Daca poti si nu vrei este pacat, -a raspuns batranul. Iar daca nu poti, ca este prea grea sau esti bolnav, nu este pacat. Numai sa-i spui staretului si el iti va randui alta ascultare, cum il va lumina Dumnezeu. In manastire nimic sa nu faci fara binecuvantare. Ca daca petrecem sub ascultare si taierea voii, ne mantuim cu siguranta.

79. Un calugar a venit la parintele Paisie si i-a zis :

- Parinte, fac cerere si ma duc la Sfantul Munte, ca aici ma tem ca nu ma mantuiesc ! Iar batranul i-a raspuns : - Si eu m-as duce, dar cand m-or trimite sau m-or da afara de aici. Asa, stiu eu ce cer ? Daca vrem sa ne mantuim sa nu ne face niciodata voia noastra, nici sa credem mintii noastre.

- Parinte, am auzit ca vor duce o parte de calugari la alte manastiri. - Foarte bine ! Dar acolo nu este Dumnezeu ? Auzind aceste cuvinte s-a folosit calugarul si s-a intors linistit la chilia lui.

80. Cativa calugari tineri i-au cerut parintelui Paisie cuvant de folos, iar el le-a spus :

- De trei lucruri trebuie sa se pazeasca mai mult calugarul : de betie, de iubirea de argint si de vorbirea cu femei.

81. Un alt calugar l-a intrebat : parinte Paisie, dati-mi un cuvant de folos.

Lasa-te intotdeauna in voia lui Dumnezeu si vei avea pace in sufletul sfintiei tale. Fa ce ti se porunceste, nu lucra nimic fara binecuvantare, cind nu stii intreaba, iar cind nu ai pe cine intreba, roaga-te si Dumnezeu iti va arata calea cea buna.

- Dar cand sunt lasat sa aleg singur si nu stiu care este voia lui Dumnezeu, ce sa fac ? - Roaga-te staruitor cu post si metanii, macar trei zile si asculta de glasul constiintei. Cum te indeamna ea mai mult, aceea este si voia lui Dumnezeu.

82. Odata l-au intrebat cativa frati :

- Parinte Paisie, oare de ce nu mai avem dragoste de rugaciune si nu alergam la biserica cu aceeasi rivna si evlavie ca la inceput, cind am venit la manastire ? - Noi sintem de vina, pentru ca slujim mai mult grijilor pamantesti, decat lui Dumnezeu. Am citit la Sfantul Isaac Sirul aceste cuvinte despre rugaciune : " Semn al racirii duhovnicesti este urarea rugaciunii". si in alt loc : " Daca calugarul face altceva in vremea rugaciunii, acela este batjocorit de diavolul ". Asadar, daca parasim pravila bisericii si Dumnezeu ne paraseste pe noi. Daca inlocuim rugaciunea randuita la biserica si la chilii cu grija celor trecatoare, suntem batjocoriti de diavoli, ca misiunea calugarilor este una singura : sa-l laude neincetat pe Dumnezeu si sa se roage pentru lume si pentru iertarea pacatelor lor. Numai porunca ascultarii de la cel mai mare si slujirea bolnavilor in vremea rugaciunii ne scuteste de a merge la biserica. Dar si atunci suntem datori sa ne rugam cu rugaciunea mintii. Racirea dragostei si imputinarea ravnei pentru cele sfinte, si mai ales pentru biserica, este semnul pustiirii noastre.

83. Unui ieromonah tanar ii dadea batranul aceste

- Sa nu primesti femei in chilie ca sa le dai sfaturi, ca este mare primejdie, mai ales pentru calugarul tanar. Daca cer sfat de folos, vorbeste-le in biserica, iar nu in chilie si daca te cauta, nu te bucura, ci teme-te ca este primejdie. Ca din vorbirea cu femei vine si caderea !

84. Doi frati incepatori i-au cerut batranului cuvant de mangaiere si folos sufletesc. Iar batranul, suspinand, le-a zis :

- Am citit la Sfantul Teodor Studitul acest cuvant : "Sfinte sunt coapsele acelea care au samanta in Sion ! Binecuvintati si sfinti sunt parintii vostri care v-au nascut si v-au daruit lui Dumnezeu ! Traitii cu bucurie si multa dragoste in casa lui Dumnezeu. Manastirea este Ierusalim si Sion duhovnicesc. De nevointa noastra de aici, depinde dobandirea Ierusalimului ceresc. Sa fiti fericiti ca sunteti aruncati in bratele

Domnului si locuiti in curtile casei Dumnezeului nostru. Cati n-ar dori sa fie aici cu voi, sa cante impreuna cu voi, sa se roage si sa se bucure impreuna cu voi in acest cin ingeresc, dar n-au fost chemati si alesi de Dumnezeu. Deci, bucurati-va si asteptati mila Lui.

85. Un duhovnic i-a cerut batranului sfat, iar el i-a zis :

- Cel mai greu pentru preot este Sfanta Liturghie si Spovedania. Unii s-au smintit si chiar au cazut de la spovedanie. Preotul de aceea se cheama duhovnic, pentru ca el este lumina pentru ceilalti si poarta in el darul Duhului Sfant. Si daca are in el Duhul Sfant, el nu se sminteste de neputintele oamenilor ca este Harul asupra lui si poate sa lecuiasca sufletele oamenilor. Iar daca este patimas, Duhul Sfant nu lucreaza in el si usor se sminteste cand aude pacatele oamenilor. Un astfel de preot nu trebuie sa spovedeasca lumea. Duhovnicia se da, dupa Canoane numai celor mai varstnici si cercati. Duhovnicul trebuie sa fie lumina pentru toti, parinte pentru toti, sfetnic bun si povatuitor iscusit de suflete. Sa fie pastor adevarat, iar nu naimit, care slujeste cele sfinte pentru bani si castig paanintesc. El trebuie sa fie ca o lumanare in sfesnic, ca sa lumineze tuturor, iar nu sub pat. Duhovnicul, chiar daca se sminteste uneori de pacatele oamenilor la spovedanie, in nici un caz el nu trebuie sa sminteasca pe credinciosi, ca atunci a pierdut toata osteneala. Ori de cate ori spovedim, suntem datori mai intii sa ne rugam, apoi sa fim blanzi si cu dreapta socoteala si cu darul lui Dumnezeu putem dobandi pe multi.

86. Un frate de manastire a cerut cuvint de folos de la parintele Paisie, iar Sfintia sa i-a spus :

- Cel mai bun sfat care ti-l dau este sa ai rabdare in manastire la toate. Ca daca sfintii rabdau chinuri de moarte de la pagani pentru dragostea lui Hristos, cum noi sa nu rabdam un cuvint de mustrare de la crestini si de la parintii nostri care au pe Dumnezeu si vor sa ne mantuiasca ?

87. Un alt frate l-a intrebat pe batranul :

- Parinte, ce sa fac in vreme de ispita ca sa nu ma biruiasca ? - Frate, una sa faci; sa te rogi si sa rabzi pana vine slobozirea. Ai vazut, cand vine ploaia cu fulgere, cu tunete si furtuna, fugi in casa la adapost; iar dupa ce trece furtuna iesi din nou afara. Asa si in manastire. Cand vin ispitele si te impresoara, fugi la rugaciune in biserica, fa un paraclis la Maica Domnului, inchina-te la sfanta cruce, citeste o catisma sau doua din Psaltire; iar dupa ce trece ispita si se face liniste in suflet, iesi din nou la ascultare si multumeste lui Dumnezeu ca te-a acoperit in vremea necazului.

88. Unui frate care voia sa plece in alta manastire i-a dat acest sfat :

- Este pacat sa te duci de voia ta in alta manastire, ca nu ai raspuns inaintea lui Dumnezeu. Ca daca pleci nealungat din manastire sau din tara, iti faci voia ta si nu implinesti cuvantul lui Hristos care zice : "De va vor alunga din cetatea acea duceti-va in alta cetate ... "

89. O femeie bolnava s-a marturisit la batranul si a cerut canon, iar el i-a raspuns :

Canonul bolnavului este patul, patul suferintei. Sa rabzi boala cu multumire si te mantuiesti. Cat mai poti, zi " Tatal nostru ", rugaciunea " Doamne Iisuse ", " Sfinte Dumnezeule ", Crezul, "Doamne ajuta " si daca nu cartesti in boala si te spovedesti regulat, dobandesti viata vesnica inaintea multora.

90. Unii batrani l-au intrebat pe parintele Paisie : Care este cel mai greu pacat in lume, astazi ?

- Cel mai greu pacat care stapineste in lume astazi este necredinta in Dumnezeu, ca de aici se nasc toate pacatele pe pamant. Ca daca omul nu crede si nu se teme de Dumnezeu, nu mai are nici un sprijin, nici o nadejde, nici o bucurie, nici un scop pe pamant si cade in toate relele si in prapastia deznadejdii, de care sa ne izbaveasca Hristos si Maica Domnului.

91. Odata au venit cativa preoti duhovnici la parintele Paisie si l-au intrebat despre taina Sfintei Spovedanii. Iar batranul suspinand, le-a zis :

- Ei parintilor, duhovnicia este tare grea, mai ales in zilele noastre ! Pacate multe, credinta putina, rugaciune din fuga, vremuri de pe urma... Numai mila lui Dumnezeu ne poate mantui !

92. Si iarasi l-au intrebat :

- Este bine sa primim la spovedanie pe cei patimasi, care nu se pot lasa de pacate ? - Suntem datori a primi la marturisire pe orice pacatosi; inca cu toata dragostea. Caci chiar de nu fac canonul, macar stiu cat de

mare este pacatul si ce osanda ii asteapta de nu se vor pocai. Astfel, poate se indreapta si ei si parasesc cele rele in viitor.

93. Apoi iarasi l-au intrebat pe batranul :

- Predica in biserica, rugaciunea pentru toti, sfatuirea mirenilor, milostenia si celelalte fapte prin care cautam sa folosim pec redinciosi, ne ajuta la mantuire ?

-Daca pentru un pahar de apa dat in numele Domnului nu ne vom pierde plata, cu cat mai mult pentru rugaciune, sfatuire si milostenie facuta cu credinta si dragoste. Numai sa nu ne biruim de iubirea de argint si de slava desarta, ca mandria si lacomia ne jefuiesc toata plata ostenelilor noastre si ne aduc inca si osanda. Sa invatam din pilda fariseului. Gandul si parerea ca el este mai bun decat vamesul, acelea l-au osandit inaintea lui Dumnezeu.

94. Cum pot scapa de parerea de sine si gandurile cele necurate ? l-a intrebat un fiu duhovnicesc.

- Prin aducerea aminte de ceasul mortii. Sa nu uitam ce am fost inainte de a fi, ce dupa nastere, ce suntem astazi si ce vom fi maine si sa le atribuim toate lui Dumnezeu.

95. Daca invat pe altii in biserica si acasa, a zis acelasi, dar nu fac ce spun, cad sub osanda lui Dumnezeu? Ce trebuie sa fac pe viitor ? Iar parintele Paisie a raspuns :

- Aici si eu sunt vinovat. Dar m-am marturisit duhovnicului meu ca nu fac ceea ce invat pe altii si el mi-a spus sa fac asemenea celui cu talantii din pilda Mantuitorului, adica sa nu-i ingrop, spre osanda, ci sa-i dau la altii care pot lucra cu ei si aduc dobanda. Chiar daca noi suntem lenesi, sa dam argintul, adica darul dat noua, intelepciunea, cuvantul de invatatura, o carte buna, celor harnici si mai ravnitori care lucreaza cu el. Si asa inmultim talantul, imprumutandu-l unii altora si ajutand la mantuirea oamenilor.

96. Ce sfat de folos dati ucenicilor de prin manastiri si sate, care va iubesc si se roaga pentru sfintia voastre ?

- Sa traiasca in dragoste desavarsita unii cu altii, sa se roage mereu, sa iubeasca biserica si citirea sfintelor carti, sa asculte de duhovnicii lor, sa faca multa milostenie, ca aceea poate mult la Dumnezeu si sa fie intru toate smeriti si blanzi. Cu un cuvant, sa facem cu totii fapte vrednice de rai si sa nu uitam de moarte niciodata. De vom face asa, sigur ne mantuim !

97. Unul din ucenicii mai apropiati i-a zis batranului - Ce cuvant de invatatura imi lasati ca testament, pentru a ma mantui si pe mine si a ajuta si pe altii pe calea mantuirii ?

- Sa facem si noi ceea ce invatam pe altii, si tot ce facem in viata sa fie spre slava lui Dumnezeu si spre folosul aproapelui, ca " dragostea acopera multime de pacate ". Acest testament va las tuturor ucenicilor mei, adica testamentul dragostei, cum ne invata Insusi Mantuitorul : "Intru aceasta vor cunoaste oamenii ca sunteti ucenicii Mei, de veti avea dragoste intre voi " (Ioan 13, 35)

98. Unde ati dori sa aveti mormantul, Parinte Paisie ? l-a intrebat ucenicul sau.

- Asi fi voit ca unde imi va iesi sufletul din sarmanul meu trup, acolo sa-mi fie si mormantul. Deocamdata, aici in schitul Sihla doresc sa ma pocaiesc.

99. Ce legamant duhovnicesc aveti cu parintele Cleopa ? l-a intrebat acelasi ucenic.

- In toamna anului 1935 parintele Cleopa venea din armata si a trecut pe la mine, la Schitul Cozancea, sa ia binecuvantare. Si la plecare cum il petreceam prin padure, l-am intrebat : - Ei, acum ce ai de gand sa faci, frate Costache ? Ca inca nu era calugar. Ramai la Cozancea ? Sau te duci din nou la Sihastria ? - M-as duce tot la Sihastria, Parinte Paisie, unde am stat cinci ani si unde sunt mormintele fratilor mei. Acolo am mai multa liniste... Atunci ne-am descoperit amandoi, am stat in genunchi, am facut trei metanii si eu am zis aceasta rugaciune : " Doamne, binecuvanteaza fagaduinta noastra ca sa fim amandoi impreuna, si in veacul acesta si in cel ce va sa fie. De voi muri eu intai sa fie el la capul meu, iar de va muri el intai sa fiu eu la capul lui ! Amin !". Apoi ne-am sarutat amandoi si ne-aim despartit... De parintele Cleopa sunt legat cu inima cel mai mult in viata aceasta !

100. Va multumesc, Parinte Paisie, pentru aceste frumoase cuvinte de folos sufletesc.

- Sa ne vedem cu totii la usa raiului, parinte Ioanichie !

-Amin !

CONVORBIREA A DOUA.

(*) Aceasta convorbire a avut loc in vara anului 1987 la Manastirea Sihastria, in chilia sa unde zacea bolnav la pat, si a fost publicata in " Convorbiri duhovnicesti ", vol. II, aparut in anul 1988.

Cu cat sunt mai rari parintii batrani, marii nostri parinti duhovnicesti, cu atat sunt mai intelepti, mai iubiti, mai cautati. Iar cuvintele lor, calde si simple, adesea udate cu boabe de lacrimi sunt din ce in ce mai putine si au valoarea unor veritabile sentinte. Ele sunt porunci pentru ucenici, medicament pentru cei bolnavi la suflet si viata pentru cei ce iubesc pe Dumnezeu. Desprinse aproape total de cele pamantesti, cuvintele duhovnicilor pline de har si au ceva din lumea vesniciei, din lumea sfintilor si a ingerilor. De aceea, intotdeauna sfaturile batranilor si parintilor lecuiesc, calmeaza si linistesc inima, hranesc sufletul, limpezesc cararile vietii si dau bucurie si speranta.

Cine n-a vorbit vreodata cu un parinte duhovnicesc harismatic, acela nu intelege taina si puterea cuvintelor pline de duh, izvorate din iubire si rugaciune, rostite in ceasuri de liniste si reculegere. Un asemenea suflet mereu va cauta, va cere si bate in usi inchise, pentru a primi un raspuns.

Unul dintre marii nostri parinti sufletesti din manastirile de astazi este si Ieroschimonahul Paisie Olaru din Manastirea Sihastria. La venerabila sa varsta de 92 de ani, Parintele Paisie a ramas la suflet si la inima acelasi, ca in anii tineretii. Acelasi chip bland si senin, aceeasi buna memorie, aceeasi privire si inima plina de iubire, aceeasi mila parinteasca pentru toti, aceeasi cugetare la cele vesnice si ravna pentru neincetata rugaciune.

Suferind de un picior, in ultimii doi ani, Parintele Paisie a fost nevoit sa se izoleze partial de credinciosi, de bunii sai frati si fii duhovnicesti. Retras " la liniste " in mica lui chilie si in camera inimii sale, Parintele nostru Paisie se pregateste tot mai mult de marea calatorie la cer. Vorbeste din ce in ce mai putin cu oamenii si mereu cu Dumnezeu. Se roaga in taina ziua si noaptea pe obisnuitul lui scaun, care ii este si pat, si masa, si loc de nevointa, si scaun de cercetare a celor ce i se marturisesc si unde el insusi se judeca pe sine inaintea tronului dumnezeiesc.

Citeste zilnic din Psaltire, din Sfanta Scriptura si din operele Sfintilor Parinti. Iubeste mai ales scrierile filocalice, Patericul si Vietile Sfintilor. Iar catre seara, cand soarele se ascunde dupa munti, ucenicul ii aduce obisnuita mancare de legume. Din toate se impartaseste cu bucurie si buna randuiala si da lauda lui Dumnezeu si pentru cele bune, si pentru cele mai putin bune, caci toate sunt randuite de Tatal ceresc spre a noastra mantuire. Apoi vine monahul Gherasim, iubitul sau ucenic de chilie, care il slujeste de multi ani cu mare credinta si nevinovatie de copil. Dupa ce pune toate in buna randuiala, ii potriveste candela si sfesnicul cu lumanare de ceara, aprinde un bob de tamiie adus de la Locurile Sfinte, ii cere, ca de obicei, obisnuitul cuvint de folos, ia binecuvantare si se retrage. Blandul ucenic este primul care ii deschide usa chiliei si ultimul care i-o inchide. El stie multe din tainele batranului, pe care multi dintre noi cei mai varstnici inca nu le stim. Noaptea mai ales, Parintele Paisie ramane singur in chilie, cu Dumnezeu, cu candela aprinsa, cu psaltirea si cartile sfinte langa el, cu rugaciunea lui Iisus pe buze si cu bucuria Duhului Sfant in inima.

Aceasta este astazi nevointa blandului si iscusitului duhovnic, Ieroschimonahul Paisie Olaru, la binecuvantata varstade nouazeci si doi de ani. Mereu sta in asteptarea Mirelui Hristos. Cu toate acestea nu inceteaza sa stea in dialog si cu oamenii. Caci zilnic spovedeste, asculta si da sfaturi fiilor sai sufletesti care vin din manastiri si sate. Desi intr-o masura mult mai mica, Parintele Paisie continua sa binecuvanteze cu o mana pe calugari si cu cealalta pe mireni, reusind sa fie, in egala masura, duhovnic si povatuitor si pentru unii si pentru altii.

Stiind ca zilele vietii noastre sunt tot mai putine, ca parintii duhovnicesti sunt tot mai rari, iar setea dupa cuvint de folos este tot mai mare, in calitate de ucenic al Parintelui Paisie, i-am solicitat o convorbire duhovniceasca, pe care batranul a acceptat-o cu multa bucurie. Este o convorbire-testament scrisa cu propriile sale maini in miez de noapte, la lumina sfanta de candela, pe care o publicam in paginile ce urmeaza.

1. Prea Cuvioase Parinte Paisie, in numele ucenicilor Sfintiei Voastre va cerem cateva cuvinte de folos mantuirea noastra. Va rugam sa nu ne lasati fara raspuns.

- In numele Tatalui si al Fiului si al Sfantului Duh. Parinte Ioanichie, imi cereti lucruri mari, ce depind de ajutorul lui Dumnezeu Care a zis ca " fara de Mine nu puteti face nimic ". Am gustat oleaca din primul

razboi mondial si aceasta era parola noastra : " Baieti, ochiul la inainic, urechea la comanda si cu Dumnezeu inainte ! ". Asa trebuie sa ne purtam si in razboiul cel duhovnicesc. Apdar, cu ajutorul lui Dumnezeu si priceperea mea voi raspunde la cele ce urmeaza.

2. Ce bucurii duhovnicesci va aduc ucenicii Sfintiei Voastre, calugari si mireni, pe care i-ati crescut si i-ati unit cu Hristos timp de peste patruzeci de ani ?

- De unii m-am bucurat ca au facut roade bune, dar de altii m-am scarbit ca n-au rodit. Eu la toti am dat acelasi sfat, aceeasi samanta am semanat, dar ce pot sa zic ! ? Poate pamantul inimii lor nu a fost pregatit sau a fost pietros ! Poate si noi i-am smintit...

3. Sunteti multumit acum la capat de drum de fiii duhovnicesci ai Sfintiei Voastre ? Sau va pare rau ca nu ati facut mai mult pentru ei, pentru Biserica ?

- Voi fi fost si eu vinovat ca nu am facut cat trebuia pentru ei, sau n-am priceput mai mult, sau le-am tolerat prea mult. Closca, cand puisorii sunt mici, ii acopera cu aripile; iar dupa ce cresc, unii mor. Asa si eu, dupa ce am vazut ucenicii mari, n-am prea indraznit sa-i mustru. M-am rugai numai pentru ei si i-am indemnati cu blandete si smerenie, incredintandu-i voii lui Dumnezeu. Chiar daca unii s-au departat, ori au racit in credinta si rugaciune, pentru toti este mantuire, daca se intorc de unde au cazut si pun inceput bun cu pocainta.

4. Ce ati dorit sa realizati si ce ati realizat in viata ? Ce doriti sa mai faceti pe viitor pentru Hristos si ucenici ?

- Cand eram tinar ma gindeam singur si-mi faceam multe planuri de viitor, dar nu pe toate le-am realizat. De exemplu, am dorit in tinerețe, cand aveam doar 25 de ani, sa ma fac pustnic in Muntii Neamt, dar poate n-a fost voia lui Dumnezeu. Prin anii 1930-1932 am venit la egumenul Sihastriei, parintele Ioanichie, si i-am cerut sa ma primeasca in obstea lui, sau sa ma retrag la schitul Sihla, pe atunci vestit pentru viata pustniceasca. El insa m-a intrebat : " Dar ai blagoslovenie sa vii la Sihastia ? " si cum eu venisem fara voia staretului meu, m-am intors inapoi si m-am facut un fel de " pustnic " in padurile din jurul Schitului Cozancea. Cred ca in trecut asi fi putut sa fac mai mult, dar regret ca n-am facut pe cat am putut. Am facut mai mult rele decat bune. Acum doresc sa mai fac ceva, dar nu mai pot si imi pare rau ca au trecut atatia ani fara roade mai multe. Dupa razboi multi viteji se arata. Dar cu rabdare si cu multumire inaintea lui Dumnezeu nadajduiesc sa dobandesc mila Lui.

5. Cum ajutati si mangaiati fiii duhovnicesci acum cand sunteti bolnav in chilie ?

- Ma bucur cu cei ce se bucura si asculta cuvintele mele si ma scarbesc de cei care patimesc boli sau ispiti, ii compatimesc, ma rog pentru ei la Dumnezeu si ii incurajez sa nu dea inapoi ci sa mearga cu rabdare inainte. Ca zice Hristos : " Cel ceva rabda toate pana la sfarsit, acela se va mantui ! ". Ma bucur cand ma cerceteaza fiii mei duhovnicesci si le zic : " Bine ati venit ! Dumnezeu sa va rasplateasca dragostea si osteneala. Dumnezeu sa va ajute sa sporiti in fapte bune, ca sa nu regretati la batranete ca ati trait degeaba pe pamant ! ". Apoi, la plecare, le zic : " Mergeti sanatosi si sa ne intalnim la usa Raiului ! ". Cu aceste cuvinte cred ca se intorc folositi la casele lor, iar eu raman dator sa-i pomenesc la rugaciunile mele, cu nadejdea ca dragostea, care este cununa tuturor faptelor bune, le va implini toata dorinta spre mantuire.

6. Intrucat peste tot este mare lipsa de parinti duhovnicesci, cum trebuie sa aleaga calugarii si mirenii duhovnici buni, dupa voia lui Dumnezeu ?

- Sa caute cu credinta si vor gasi si sa ceara de la Dumnezeu prin rugaciune si lacrimi si le va da. Ca nu incepe, nici se sfarseste lumea cu noi. Are Dumnezeu inca destui alesi necunoscuti, care pot sa calauzeasca suflete pe calea mantuirii. Iar calitatile unui duhovnic bun sunt cam acestea : sa fie mai intai om de rugaciune, sa iubeasca biserica si pe toti oamenii, sa fie smerit si bland cu cei smeriti care se caiesc de pacatele lor si aspru cu cei lenesi care nu merg la biserica si nu parasesc pacatele; sa nu fie iubitor de bani si de lucruri pamantesti, nici sa fie iubitor de lauda si cinste. Iar cununa tuturor, sa fie gata la nevoie a-si pune si viata si sufletul pentru biserica lui Hristos si pentru fiii sai sufletesti.

7. Cum putem totusi cunoaste care sunt duhovnici buni pentru fiecare dintre noi ?

- Pomul se cunoaste dupa roade si omul dupa fapte ! Sa ne rugam mai mult si vom primi raspuns.

8. Se observa in unele parti ca se neglijeaza spovedania si se da prea des si chiar necanonic Sfanta impartasanie. Cum este mai bine de facut in aceasta situatie ?

- Nu putem renunta la Sfintele Canoane si la practica milenara a Bisericii. Sa mergem pe drumul Parintilor si inaintasilor nostri. Pe drumul canonic al Sfintei Traditii. Nu deasa impartasanie ne duce la desavarsire, ci pocainta cu lacrimi si deasa spovedanie, parasirea pacatelor, rugaciunea din inima. Ravna unora pentru deasa impartasanie este semnul slabirii credinei si al mandriei, iar nu semnul sporirii duhovnicesti. Indreptarea si sporirea noastra pe calea mantuirii incepe cu deasa spovedanie si se continua prin post si rugaciune cu lacrimi, prin parasirea pacatelor, milostenie, impacarea cu toti si smerenie. Numai dupa ce facem toate acestea ne putem impartasi mai des, asa cum arata Sfintele Canoane si traditia Bisericii. Altfel cum sa primesti pe Domnul cerului si al pamantului in casa cand sufletul tau este necurat, nespovedit, robit de patimi si mai ales plin de mandrie ? Intai avem nevoie de lacrimi, de rugaciune si deasa spovedanie, apoi toate celelalte daruri ni se adauga. Manastirile noastre intotdeauna au tinut calea imparateasca de mijloc. Cand este cazul, sa urmam practica si sfatul lor.

9. Care este folosul rugaciunii in general si al rugaciunii inimii in special ?

- Folosul rugaciunii este implinirea scopului ei, adica iertarea pacatelor si mantuirea sufletului, indiferent ca o facem cu gura, prin cuvant, cu mintea sau cu inima. Fiecare cum il indeamna cugetul, duhul si duhovnicul, asa sa se roage, numai sa nu piarda mantuirea. Acea rugaciune este mai de folos care izvoraste lacrimi de umilinta, care ne ajuta sa parasim pacatele si sa crestem in dragoste, in smerenie si in credinta. Fiecare sa roage cu rugaciunea care il ajuta sa sporeasca mai mult in fapte bune si pocainta.

10. Rugaciunca fara lacrimi este primita ? Cum putem dobandi lacrimi de pocainta ?

- Lacrimile sunt de mai multe feluri, dar cele duhovnicesti nu se dau, nici nu se imprumuta, ci sunt un dar de la Domnul. Deci sa le cerem si atunci cand vin, fie ca ne rugam cu gura sau cu inima, ele sunt bune si mult folositoare, ca sunt de la Domnul, merg la Domnul. Numai sa nu ne mandrim, ca sa nu pierdem lacrimile.

11. A slabat ravna pentru rugaciune peste tot astazi. Cum putem dobandi ravna si evlavie mai multa pentru sfanta rugaciune ?

- Orice crestin, fie calugar, fie mirean, trebuie sa aiba un program de rugaciune, pe care suntem datori s-o facem, pana ce ne obisnuim cu ea. Dupa ce ne obisnuim cu rugaciunea dupa program, si fara sa vrem o facem, ca obiceiul - bun sau rau - este a doua natura. Daca am merge mai des pe la spitale, prin casele de suferinta, pe la cei saraci si daca am cugeta noi la ceasul mortii si al judecatii care ne asteapta, atunci ne-am ruga mai mult si am avea desigur si lacrimi fierbinti la rugaciunea noastra. Rugaciunea putina, facuta mecanic, din sila sau de ochii altora, este buna, dar nu aduce mult folos, pana se atinge Duhul lui Dumnezeu de inimile noastre.

12. Putini credinciosi si chiar monahi mai citesc astazi Psaltirea. Care este folosul citirii regulate al Psalmilor ?

- Parintii nostri citeau zilnic Psaltirea, ca o rugaciune permanenta. Ba unii o stiau pe de rost si o spuneau in soapta la ascultare, sau mergand pe cale. Credinciosii, putini mai stiu astazi doar psalmul 50. Este pacat ca noi nu mai cunoastem puterea Psaltirii, frumusetea duhovniceasca a psalmilor. Candva o rosteau in ison sau o cantau, imitand pe sfintii ingeri. Dar sa nu uitam ca cititul psalmilor este trupul rugaciunii, iar intelesul adanc al psalmilor este sufletul rugaciunii. Trupul fara suflet este mort. Adica citirea psalmilor fara cugetare si atentie aduce putin folos.

13. Unii credinciosi spun ca nu citesc Psalmii pentru ca le face diavolul multe ispite. De ce se tem diavolii de psalmi ?

- Se tem de psalmi pentru ca cine se roaga cu psalmii ii arde pe diavoli ca si cu o sabie de foc. Mare putere are Psaltirea asupra duhurilor rele. Cu aceasta parintii de demult faceau minuni si alungau duhurile rele din oameni. Iar daca unii nu citesc Psaltirea pentru ca se tem de ispite, acestia sunt crestini fricosi, care vor sa iasa la lupta cu diavolii fara arme. Or, daca nu avem arme bune la noi, indata diavolul ne dezarmeaza si ne ia prizoneri, adica ne face robi ai pacatelor spre osanda. Psaltirea unita cu postul si smerenia sunt cele mai puternice arme impotriva diavolilor. Cu aceasta sfintii izgoneau diavolii din lume si coborau pe ingeri pe pamant. Ca cine citeste Psalmi imita pe ingeri si canta impreuna cu ei.

14. Unii din duhovnici recomanda la spovedanie rugaciuni din Ceaslov, mai ales cele sapte laude; altii cer acatiste si paraclis, iar altii cer mai mult rugaciunea inimii. Ce fel de rugaciuni recomandati pentru calugari si pentru mireni ?

Spune Mantuitorul in Sfanta Evanghelie : " Pe acestea sa le faceti si pe acelea sa nu le lasati " . Adica sa le facem si pe unele si pe altele, dupa a noastra ravna si putere. Nu putem renunta la Ceaslov, nici la acatiste in care se arata minunile sfintilor, adica rabadarea mucenicilor si ostenelele cuviosilor care le-au suferit de buna voie pentru dragostea de Dumnezeu. Prin unele rugaciuni laudam pe Dumnezeu Cel in trei Fete inchinat si marit; prin altele laudam pe sfinti si faptele credintei lor, iar prin altele ne rugam spre iertarea pacatelor noastre si pentru toti oamenii care prin noi cer mila lui Dumnezeu. Sa unim rugaciunea citita si cantata, adica rugaciunea din carti, cu cea rostita in taina inimii, fara cuvinte, dupa sfatul duhovnicului si atunci vom spori si vom dobandi multa bucurie si pace in suflet.

15. Cum putem deprinde mai bine rugaciunea inimii, ca astazi nu mai avem dascalii de rugaciune ca odinioara ?

- Rugaciunea nu este teorie care se invata in scoala. Rugaciunea inimii, adica cea facuta cu simtirea inimii, este o daruire a Duhului Sfant, un dar de sus, pe care il primesc numai cei vrednici de el. La biserica se canta : " Sa ne curatim simtirile ca sa vedem pe Hristos stralucind in inimile noastre " . Cine iubeste pe Dumnezeu din tot sufletul, din toata virtutea si din toata inima sa, aceluia i se daruieste darul rugaciunii inimii si darul sfintelor lacrimi. Altfel, poti capata rugaciunea inimii din experienta dupa o lunga practica, dar se pierde usor, caci inima nu arde de iubire pentru Hristos. Eu am mai facut candva o experienta cu rugaciunea inimii, la schitul Rarau, dar acum nici eu nu o am.

16. Ce parere aveti despre monahismul de astazi ? Cum trebuie sa ne nevoim in viata monahala ca sa dobandim mantuire ?

- Monahismul de astazi este cu scoala multa, dar cu practica putina. Grija vietii pamantesti, uitarea fagaduintelor calugaresti, lacomia si slava desarta sunt bolile principale care bantuie acum. Cum spune proverbul : " Pestele de la cap se strica ! ". In capul obstii trebuie oameni cu viata, nu cu scoala. Insa, daca ne vom sili sa mergem pe urmele parintilor nostri, ne vom mantui.

17. Cum putem dobandi darul tacerii, care este mama rugaciunii ?

- Sa ne aducem aminte de cuvantul Mantuitorului care zice " ca pentru tot cuvantul desert vom da seama in ziua judecatii " ; iar un sfant parinte zice ca " de cate ori am vorbit, m-am cait " . Mare este darul tacerii. Prin tacere scapam de osanda, de clevetire, de vorba desarta si invatam a ne ruga. Parintii nostri vorbeau " sapte vorbe pe zi " , cum se spune, dar cu inima si cu buzele se rugau neincetat. Daca vom pune inaintea noastra pacatele noastre, ceasul mortii si ziua judecatii, incet, incet dobandim darul tacerii si al rugaciunii. Sa ne rugam lui Dumnezeu cu cuvintele Psalmistului David : " Pune, Doanme, paza gurii mele si usa de ingradire imprejurul buzelor mele " . (Ps. 140,3).

18. Care este folosul cel dintai al rugaciunii ?

- Primul folos al rugaciunii este pacea sufletului si multumirea duhovniceasca. Oriunde esti, esti linistit; orice faci, esti multumit, stiind ca toate sunt randuite de la Domnul. Cand este cineva in pace, vorbeste bland, intelept si linistit, iar cand nu are pace in suflet, este tulburat, cu chipul agitat si vorbeste fara cugetare si cu pacat. Mare dar este pacea si multumirea sufleteasca ! Sa le cerem permanent de la Dumnezeu in rugaciunile noastre.

19. Painte Paisie, aici la Manastirea Sihastria aveti aceeasi pace si liniste pe care le aveati la Schitul Sihla si la Cozancea ?

- Spune prorocul David in psalmi : " In tot locul stapanirii Lui, binecuvanteaza suflete al meu pe Domnul ! ". Asa zic si eu. Ca nu locul sfinteste pe om, ci omul sfinteste locul. Sa nu uitam ca flecare loc are ispitele lui si oriunde trebuie rabadare cu multumire. Un alt parinte spune ca " aurul se lamureste prin foc iar barbatul prin ispite " , ca " trecand prin foc si prin apa, ne-ai scos la odihna " . Acum manastirile sunt invaluite de multe griji, care uneori tulbura pacea obstii, dar se cuvane sa se impace Marta cu Maria ca sunt surori.

20. Cum se va putea reinnoi duhovniceste monahismul pe viitor ?

- Nu depinde de noi reinnoirea monahismului, ci mai ales Duhul Sfânt. Căci Duhul Sfânt alege oameni sfânti, pastori și stareți luminați și duhovnici buni care pot forma calugari îmbunătățiți, iubitori de rugăciune, de nevoită și smerenie. Cu aceste virtuți întotdeauna se înnoiește monahismul, viața duhovnicească, iar fără acestea, niciodată. Dacă stareții și duhovnicii vor fi ca făclii în sfârșit și vor merge, ca pastorul cel bun, înaintea turmei, atunci mănăstirile vor înflori văzând ochii, iar calugarii vor lauda pe Dumnezeu împreună cu ingerii, iar dacă nu, nicidecum.

21- Ce sfaturi duhovnicești date calugarilor tineri și celor începători ? Cum pot spori în dragoste pentru Hristos și în ascultare ?

- Parinte Ioanichie, ce sfaturi duhovnicești pot da eu acum, bătrân și bolnav ! Ca după cuvântul Mantuitorului, vinul nou pune în vase noi, ca să se poată menține. Dacă se pune vinul nou în vase vechi, vinul nou fierbe și sparge vasul și se pierde și vinul și vasul. Aducerea aminte de moarte este de mare folos, că smereste pe om și ne dă răvnă pentru rugăciune și uneori și lacrimi. Să meargă frații mai des în cimitir și să vorbească cu cei morți, ca ei îi vor învăța cam așa : " Ce ești tu azi, am fost noi ieri; și ce suntem noi azi, vei fi tu mâine ! ". Acest cuvânt este foarte adevărat și poate fi de folos. Apoi să lase grijile cele trecătoare, vorba multă, mandria, prietenia cu cei lumesti și să se roage mai mult. Să nu le rămană canonul de rugăciune și metanii la chii, să vină regulat la biserică și să-și mărturisească săptămânal gândurile la duhovnic. Cine nu iubește rugăciunea și biserică nu este bun de calugar și cu greu va ajunge corabia sa la liman. Este de folos celor mai tineri și tuturor să citească zilnic Noul Testament, Vietile Sfinților și învățăturile Sfinților părinți, ca încetul cu încetul să le urmeze și viața. Iar pentru ascultare, atât le spun : să facă toate cu binecuvântare, cu rugăciune și întrebare, și nu se vor căi niciodată.

22. Care este semnul sporirii duhovnicești ?

- Lacrimile la rugăciune, cugetul că ești cel mai păcătos, o mare bucurie în inimă și multă iubire și milă față de toată zidirea.

23. Cum putem birui cugetul desfrânării ?

- Respingerea gândurilor patimase înainte de a intra în imaginația minții și pazirea ochilor de la privirea cu patima sunt cele dintâi arme împotriva acestei patimi. Să privim femeile bătrâne ca pe niște mame ale noastre, iar pe cele tinere, ca pe surorile și fiicele noastre. Apoi să nu judecăm pe aproapele și să ne înfrâmăm de la mâncăruri alese și de la vin care aprind firea. Peste toate acestea să ne rugăm mai mult, ca să ne acopere Dumnezeu cu darul Duhului Sfânt, că, fără ajutorul de sus, nimeni nu poate birui.

24. Un duhovnic va întreaba, Parinte Paisie, ce să facă cu cei patimași care nu se pot lăsa de păcat ? Cum poate să-și vindece ?

- Obisnuinta păcatului formează a doua natură în om. La tămăduirea acestei boli învechite trebuie un doctor iscusit, care, cu ajutorul lui Dumnezeu, să facă această grea operație de salvare prin mărturisirea păcatelor. Prima treaptă de salvare a omului este spovedania cu caintă. Apoi urmează canonul. Păcatosul trebuie să facă un canon după putere pentru ispășirea păcatelor sale. Cel mai mare canon pentru păcate este să le parasească pentru totdeauna, adică să nu le mai facă. Dacă omul patimaș, deși făgăduiește, nu se poate lăsa de păcat atunci duhovnicul, după mai multe încercări, se roage pentru el și să-l trimită la alt duhovnic mai iscusit

25. Ce să facă monahii care nu-și pot împlini canonul calugăresc de rugăciuni, metanii și închinăciuni ?

- Monahii și frații care nu-și pot face canonul calugăresc din cauza ascultărilor grele se pot mântui prin roadele ascultării și prin repetarea neîncetată a rugăciunii lui Iisus. Sau, cu voia duhovnicului lor, pot citi la psaltire câteva catisme, în locul canonului zilnic de la chilie. Alți monahi dau milostenie la saraci, și aceia se roagă lui Dumnezeu pentru ei, și așa se ajută unii pe alții și se mântuiesc unii prin alții, cu darul Domnului. Insa să nu facem rugăciunea și canonul din silă, din obligație, nici milostenia, ci din dragoste și cu bucurie, că " pe datatorul de bunavoie îl iubește Dumnezeu ".

26. Ce să facă monahii bătrâni care n-au avut fii duhovnicești în viață ?

- Calugarii bătrâni care n-au avut ucenici în viață, ori nu le-a dat Dumnezeu, ori n-au fost în stare să-și formeze, să se roage pentru oameni și să aștepte sfârșitul întru răbdare.

27. Daca vine vreun monah sau credincios de la duhovnic sau din alta parte si cere unui duhovnic sa-l marturiseasca, este bine sa-l primeasca sau nu ?

- Sa-l primeasca numai pentru sfat duhovnicesc, iar la spovedanie sa-l primeasca numai daca i-a murit duhovnicul sau are binecuvantare si dezlegare de la duhovnicul lui.

28. O calugarita dintr-un schit care nu are nici duhovnic, nici Liturghie, intreaba ce sa faca ? Sa se duca in alta manastire care le are pe amandoua sau sa stea la metania ei ?

- Daca este nevoitoare si iubeste linistea si rugaciunea, sa stea la metania ei si numai din timp in timp sa se duca la manastirea mai apropiata pentru spovedanie, Sfanta Liturghie si Impartasanie. Iar daca inima ei nu are pace, sa intre in obste de calugarite cu binecuvantare si randuiala. Insa cine iubeste linistea si rugaciunea sa nu le lase, ca are Dumnezeu grija de fiecare suflet, de flecare pasare si fir de iarba.

29. Un calugar surd si fara vedere va intreaba, sa mearga la slujbele bisericii sau sa se roage la chilie pentru ca tot nu intelege slujba ?

- Daca poate merge, sa se osteneasca si sa mearga, ca mai bine sa se roage in biserică la slujba, decat in chilie. Iar sfantul lui inger ii va numara pasii si va primi plata pentru osteneala lui. Sa se roage si pentru mine ca sunt bolnav de picioare si nu pot merge la biserică.

30. Cativa calugari tineri va intreaba cum pot sa invete si sa dobandeasca rugaciunea inimii ?

- Nici eu nu am rugaciunea aceasta, care este cea mai inalta treapta a rugaciunii. Dar sa inceapa a se ruga mai intai cu gura, " ca din prisosul inimii graieste gura " . Apoi incet-incet vor spori cu darul Duhului Sfant in taina rugaciunii. La fel face si copilul cand se simte singur si ii este foame. Striga la mama pana ii raspunde si-i da mincare, apa si tot ce-i trebuie. Sa imitam pe copii si oamenii simpli, care nu stiu multe rugaciuni, dar zic " Tatal nostru " in genunchi si cu lacrimi.

31. Monahii si frati din ascultari va intreaba cum sa se roage, ca nu pot veni regulat la biserică din cauza ascultarii ?

- Scopul este sufletul faptelor bune. Daca parintii sunt trimisi cu binecuvantare in ascultari pentru folosul obstii, s-o faca cu dragoste, rostind in taina rugaciunea lui Iisus, ca ascultarea este mai mare decat rugaciunea. Ascultarea este mucenicie de bunavoie, spun Sfintii Parinti. Daca faci ascultare cu dragoste si rugaciune, o faci usor si bine si te bucuri in Domnul si tu si cel ce te-a trimis si ai plata de la Mantuitorul pentru rabdare si smerenie, ca nu faci voia ta. Insa in timpul liber nu te lenevi. Roaga-te la chilie, mai pune mana pe o carte sfanta, mai cerceteaza un parinte bolnav. Fa toate cu smerenie si dragoste si sigur te mantuiesti !

32. Un preot de parohie intreaba cum sa pastoreasca mai bine, dupa Dumnezeu, turma incredintata lui de Hristos ?

- Turma lui Hristos se pastoreste cu fluierasul, iar nu batul. Adica cu blandete, iar nu cu asprime. Se pastoreste mai mult cu exemplul vietii preotului, nu numai cu predica de la amvon. Deci mai mult cu faptele, decat cu vorbele, " ca oamenii vazand faptele cele bune ale voastre, sa slaveasca pe Dumnezeu ". Apoi sa faca slujbe frumoase, cu credinta si evlavie; sa dea milostenie la cei saraci si bolnavi din parohie, sa invete dreapta credinta pe credinciosi, batrani, tineri si copii; sa-i spovedeasca regulat, sa-i imbarbateze in necazuri si sa le fie model in toate, hranindu-i cu carti sfinte si cu tot cuvantul lui Dumnezeu.

33. Alt preot va intreaba cum sa se comporte cu sectantii si necredinciosii care amagesc pe credinciosi si dezbină turma ?

- In razboi, gradatii sunt cei mai expusi si observati de inamic, caci daca sunt ucisi dintre comandanti, indata soldatii sunt luati prizonieri si biruiti. Asa si pe frontul Bisericii. Diavolul da razboi prin sectanti mai ales asupra preotilor, ca sa poata insela pe ortodocsi si sa-i traga la eresul lor. Mai intai trebuie cerut ajutorul lui Dumnezeu prin rugaciune si post, ca sa nu patrunda sectele in randul credinciosilor, adica lupii in turma. Apoi conteaza foarte mult viata, evlavia, intelepciunea si comportarea preotului in parohie, in mijlocul oamenilor. Asadar, de viata preotului depinde, in buna parte, mantuirea turmei. Ca zice Mantuitorul : " Vai de cel ce se sminteste, dar mai vai de cel prin care vine sminteala ! ". Iar in alt loc zice : " Cel ce va face si va invata pe oameni, mare se va chema intru Imparatia cerurilor ". Trebuie sa unim lucrarea faptelor bune cu cuvantul invataturii si cu sfanta rugaciune. Altfel nu putem face o preotie lucratoare, vie.

34. Parintii a doi copii va intreaba ce sa faca cu fiii lor caci, de la virsta de 16 ani, nu-i mai asculta si traiesc in pacate ?

- In aceasta situatie sunt direct vinoovati parintii copiilor, care nu le-au dat de mici o educatie crestineasca si i-au lasat in voia lor. Parintii unor asemenea copii vor da seama de sufletele lor, ca nu le-au insuflat de mici credinta si frica de Dumnezeu. Iata, acum culeg ce au semanat ! Dar, sa se roage pentru ei, sa-i duca la un preot bun la spovedanie, sa-i casatoreasca, sa-i deprinda din nou cu biserica, cu munca, cu cinstea si este speranta de iertare si indreptare.

35. O femeie credincioasa, cu copii, alungata din familie de sotul ei care bea, intreaba ce sa faca ? Sa-si paraseasca sotul si copiii sau sa se intoarca in familie si sa rabde toate ?

- O mama credincioasa care are barbat si copii, oricat ar suferi de la sotul ei, trebuie sa rabde pentru mila copiilor. Apoi este legata de barbat prin taina cununiei si trebuie sa asculte pe Sfantul Pavel, care zice ca " femeia credincioasa mantuieste pe barbatul necredincios " prin rugaciune, post si rabdare. Asa, cu ajutorul lui Dumnezeu, sa duca pana la capat crucea casatoriei.

36. O alta femeie care nu a vrut sa aiba copii la tinerete si a ramas fara copii, va intreaba cum sa-si planga pacatele ei ?

- Femeia ucigasa de copii si plina de pacate sa-si planga toata viata pacatele, cu post si lacrimi si prin milostenie sa ingrijeasca de copii orfani si de bolnavi, dupa sfatul duhovnicului ei.

37. O femeie tanara, maltratata si fortata de sotul ei sa-si ucida copiii prin avort si paza, va intreaba ce canon sa faca pentru a dobandi iertare si mantuire de la Dumnezeu ?

- Amandoi, ea impreuna cu sotul ei, se duc in osanda iadului daca nu se vor pocai. In aceasta situatie femeia trebuie sa se opuna uciderii copiilor, sau sa se desparta de la inceput. Deci, mai intai sa-si marturiseasca pacatele la un duhovnic iscusit. Apoi sa boteze copii in locul celor ucisi, sa nasca alti copii in loc, sa posteasca pana seara in toata viata o zi pe saptamana, de obicei vinerea, sa faca metanii si milostenie dupa putere si avem nadejde ca va dobandi mantuire si mila de la Dumnezeu.

38. O sotie credincioasa cu copii, al carei sot traieste in aduiter cu alte femei, va intreaba ce sa faca ? Sa dea divort de sot sau sa se sacrifice pentru copii ?

- Sotia barbatului desfranat care are si copii sa rabde cu nadejdea intoarcerii sotului la pocainta si sa nu-l paraseasca de mila copiilor. Iar daca nu are copii sa-l paraseasca un timp pana da dovada de pocainta si, daca o cheama, sa se reintoarca in familie fara a-i mai aminti de pacatele facute in trecut.

Mi-amintesc aici ca si mama mea a avut copii, din care doi, eu si un frate al meu, Gheorghe, am fost pe front in primul razboi mondial. La terminarea razboiului multi soldati mureau pe cale de frig si boli. Mama mea, Catinca, iesea zilnic la poarta si plangea dupa noi doi : " Dragii mei fii, dragii mei copii, de ce nu mai veniti ? ". Nu dupa mult timp s-a imbolnavit si a murit. Si pe cand o scoteau s-o ingroape, la poarta i-a venit de pe front fratele meu, Gheorghe, si toti plangeau moartea mamei. Mama mea Catinca si fiul ei Gheorghe, Dumnezeu sa-i ierte ! Cu adevarat nici un nume nu-i mai scump pe acest pamant, decit numele de mama !...

39. O alta femeie tanara, careia i-a murit sotul, va intreaba daca poate sa se recasatoreasca si in ce conditii ?

- Femeia ramasa vaduva, timp de 40 de zile este in doliu. Altele tin doliu sase luni si chiar un an. Iar daca este tanara si are copii, sa traiasca in infranare un an-doi si daca se poate infrana cu darul lui Dumnezeu, sa ramana vaduva pentru copii si sa se jertfeasca pentru viitorul si cresterea lor. Daca nu se poate mai mult infrana, sa se casatoreasca cu binecuvantarea preotului ei, dar nu pentru pacate, ci pentru a naste copii si pentru infranare. Cel dintai lucru, sa se teama de pacat cu frica de Dumnezeu, ca multe femei isi pierd sufletul prin desfranare si avort.

40. O femeie vaduva, parasita de copii, va intreaba cum sa-si petreaca vaduvia si cum sa-si intoarca fiii la pocamta ?

- Daca este varstnica si vaduva prin deces in nici un caz sa nu se mai casatoreasca, dar nici sa traiasca in desfranare. Daca este lasata de barbatul ei, sa faca tot ce este posibil sa se impace cu el, si amandoi sa se osteneasca pentru salvarea copiilor. Dupa 40-50 de ani, femeile vaduve nu tebuie sa se recasatoreasca daca

iubesc pe Hristos si doresc sa-si mantuiasca sufletul. De multe ori chiar conflictele si dezbinarea dintre sotii au departat pe copii de ei, de casa, de Dumnezeu si au ajuns sa cada in tot felul de pacate. Mama vaduva, parasita de copii, ii poate intoarce cu dragoste si ascultare spre ea si spre Dumnezeu, numai cu rugaciunea, cu lacrimile si rabdarea ei. Nu este alta cale. Sa se roage pentru ei, sa mearga pe la biserici, sa ceara sfatul preotului ei, sa indemne copiii la spovedanie, sa le dea vorbe si carti bune si cu incetul ii intoarce Dumnezeu pe calea cea buna.

41. Doi tineri necasatoriti va intreaba ce sa aleaga ? Sa se casatoreasca sau sa intre in viata monahala sa slujeasca lui Hristos ?

- Amandoua caile sunt binecuvantate, dar depinde de vointa lor. Mai intai trebuie sa cunoasca bine ispitele, greutatile si obligatiile ambelor cai de viata, ca fiecare drum are crucea lui, incercarile si bucuriile lui. Apoi sa se roage mult inainte de a se hotari, sa posteasca 4i de zile, sa se marturiseasca la duhovnicul lor si sa ceara sfaturi de la cei mai iscusiti duhovnici. Dupa 40 de zile de rugaciune si post, Dumnezeu le va descoperi, prin constiinta si duhovnic, pe ce cale sa apuce. Daca iubesc linistea, tacerea si rugaciunea, calea cea mai buna este calugaria. Iar daca iubesc viata de familie mai mult, adica copiii, lucrul mainilor si toate grijile acestei vieti, sa intre in viata de familie. Amandoua caile duc la mantuire, daca sunt respectate datoriile crestinești obligatorii. Domnul a binecuvantat amandoua caile, dar nu putem noi hotari ce cale sa aleaga fiecare. Numai Dumnezeu si omul singur hotarasc. Batranii nostri aveau aceasta vorba inteleapta : " La calugarie si la casatorie sa nu silesti pe nimeni ! "

42. Cativa saraci asteapta un mic ajutor la usa chiliei sfintiei voastre, parinte Paisie. Ce doriti sa le spuneti ?

- Dati-le cate ceva din ce au adus credinciosii, ca " argint si aur nu am " si spuneti-le sa fie sanatosi si sa se roage cuminti, pentru mine si sa nu uite de Dumnezeu. Ca saracii se mantuiesc mi usor decat noi.

43. Un frate incepator va intreaba cum poate sti daca are sau nu aplecare pentru viata monahala si cum trebuie sa se pregatema pentru manastire ?

- Bine face fratele ca intreaba, ca si eu am intrebat acum 66 ani, cand am intrat la Cozancea in manastire. Mai intai, fratele care doreste viata de manastire, trebuie sa se pregateasca de acasa. Sa mearga regulat la biserica, sa se roage mult, sa consulte carti sfinte, sa ceara sfatul parintilor batrani, sa iubeasca fecioria, tacerea, postul si singuratatea. El trebuie sa stie de ce vine la manastire, cu ce scop si ce datorii are calugarul inaintea lui Dumnezeu. Apoi sa vada cum se face o calugarie si ce fagaduinta da noul calugarit. Ca si eu m-am indragostit de manastire inca din scoala, citind viata Sfantului Sava cel Sfintit si ma ceream la manastire la Cozancea, in apropiere, dar mamuca m-a oprit, zicand : " Dragul mamucii, sa nu te duci la calugarie, ca acolo este canon mare de rugaciune, post si metanii; ca am vazut cum a fost facut un calugar si era tare slab si se ruga asa : " Doamne, daca mai am zile de trait si imi sunt spre mantuire, lasa-ma sa mai traiesc; iar daca nu, ia-ma la Tine ! ". Asa ca am ascultat pe mamuca, m-am dus la armata si, dupa terminarea razboiului, mi-am adus aminte de viata Sfantului Sava si de dragostea copilariei mele si am intrat in viata monahala la schitul Cozancea-Botosani, in anul 1921, si am trecut prin toate ascultarile manastiresti. Dar ca sa nu ma laud, intrebati pe parintele Cleopa, ca el ma cunoaste de cand era copil mic.

Unii vin la manastire ca vad slujbe frumoase, sau la indemnul unor rude, sau din saracie in familie, sau ca sunt putin bolnavi, sau ca nu se inteleg in casa, sau ca sa se pocaiasca de pacatele tineretii, sau ca sa ajunga preoti, sau din alte pricini. Insa cel bine este cand vine omul chemat de Dumnezeu prin glasul staruitor al constiintei si cu binecuvantarea duhovnicului sau. Aceasta este cea mai frumoasa chemare de sus la viata ingereasca.

44. Ce anume trebuie sa cugete monahul in viata ?

- Cred ca trebuie sa cugete cel mai mult la rugaciune, la mila lui Dumnezeu, la ceasul mortii si al judecatii. Dar mai bine intreaba pe cei cu inima curata, " ca aceia vor vedea pe Dumnezeu " ; ca eu, si cand ma rugam in biserica eram lovit de ganduri necurate, ca sa ma smeresc pentru pacatele mele.

45. Cum poate calugarul sa devina un bun ostas al lui Hristos ?

- Daca monahul este om de rugaciune neincetata, om de pace cu toti oamenii, cu Dumnezeu si cu sine; daca are inima infranta si smerita; daca nu se teme de ceasul mortii si este dezlipit de cele pamantesti, deja este ostas deplin al lui Hristos, cum spune si Sfantul Apostol Pavel : " Intrarmati-va ca niste ostasi ai lui

Hristos ... " Credinta tare, rugaciunea si smerenia sunt cele dintai si cele mai puternice arme ale calugarului si crestinului. Iar ultima si cea mai mare virtute a celor ce cred in Hristos, Cel inviat din morti, este dragostea crestina, adica sa iubeasca fara deosebire pe toti oamenii si toata zidirea creata de Dumnezeu.

46. Calugarii sunt obligati sa primeasca, la nevoie, preotia ?

- Calugaria se cere de fiecare candidat, - ca nimeni nu poate fi calugarit daca el singur nu o cere -, iar preotia se daruieste de la Dumnezeu prin voia celor mai mari ai nostri. Preotia este o taina si se da dupa multa nevointa si verificare, numai celor vrednici. Calugarul nu trebuie sa ceara si sa doreasca preotia si duhovnicia, dar, daca este silit de pastorii sai si este nevoie, s-o primeasca, spre slava lui Dumnezeu si mantuirea multora. Vai noua, daca recomandam candidati nevrednici de preotie. In fata lui Hristos vor da greu raspuns, atat candidatul si duhovnicul care l-a recomandat cat si ierarhul care l-a hirotonit cu grele impedimente canonice.

47. Spuneti-mi cateva cuvante despre parintii nostri duhovnicesti, Arhimandritul Cleopa Ilie si Protosinghelul Ioil Gheorghiu ?

- Parintii nostri Cleopa si Ioil, care nu de mult a plecat la Domnul, au fost ca cele doua surori, Marta si Maria. Ei nu s-au certat niciodata timp de 50 de ani cat au trait la Sihastria impreuna. Parintele Cleopa lucreaza cu cuvantul, iar parintele Ioil sta la picioarele Mantuitorului nostru Iisus Hristos. Asa nadajduim sa fie !

48. Care este cel dintai cuvant al ucenicului catre duhovnic ? Dar al duhovnicului catre ucenic ?

- Cel dintai cuvant al ucenicului catre duhovnicul lui este : " Iarta-ma, parinte, si nu ma uita la sfanta rugaciune " ; iar al duhovnicului catre ucenic este : " Dumnezeu sa te ierte, fiule, si sa ne vedem la Rai !

49. Parinte Paisie, ce sfaturi duhovnicesti dati ucenicilor sfintiei voastre care v-au fost credinciosi pana la urma si v-au urmat sfaturile si binecuvantarea ?

- Sa ma pomeneasca la sfanta rugaciune cat vor fi in aceasta viata trecatoare si sa creasca si ei ucenici duhovnicesti. Ce au vazut bun la mine, sa urmeze si ei; iar ce au vazut rau, sa ma ierte, ca sa fie si ei iertati de Dumnezeu in cer !

50. Ce sfaturi dati ucenicilor de chilie care va ingrijesc in suferinta ?

- Sa poarte neputintele mele trupesti, precum le-am purtat si eu pe ale lor cele sufletesti. In tineretea mea am grijit si eu de un parinte batran si uneori ii faceam nemulumiri si il suparam. Apoi indata ii ceream iertare si ma rugam pentru el la Dumnezeu, si ziceam : " Doamne, nu cer sa-mi rasplatesti aici, ci dincolo !" Asa ii spun si ucenicului de chilie, ca dincolo ii va rasplati Domnul dragostea si osteneala pe care o face cu mine, pacatosul.

51. Parinte Paisie, va temeti de ceasul mortii ?

-Cum sa nu ma tem,daca sunt om pacatos ! Caci si Mantuitorul, cand se ruga in Gradina Ghetsimani, zicea : " Intristat este sufletul Meu pana la moarte ". In viata mea am vazut sfarsitul multor parinti si credinciosi, dar nu am vazut pe nimeni razand in clipa mortii, ca atunci e atunci !

52. Ce altceva ne mai spuneti despre sfarsitul acestei vieti trecatoare ?

- Dragii mei fii sufletesti, va doresc sa ajungeti cu sanatate zilele si anii mei, dar prin cate ispite si incercari am trecut eu, sa va pazeasca Dumnezeu ! Va spun ca uneori Dumnezeu pe cei tineri ii ridica din trup de vreme, ca sa nu greseasca, iar pe unii din batrani ii ingaduie si ii rabda sa traiasca mai mult ca sa se pocaiasca. Tineretea este ca o floare de primavara, iar batranetea este ca soarele la asfintit, gata in tot ceasul de moarte. Sa va spun o intamplare adevarata. In anul 1926 a venit la schitul Cozancea un frate la calugarie, fost cioban la oi. Il chema Vasile Arapasul. Era tare apropiat de mine. In 1932 s-a imbolnavit batranelul. intr-o dimineata l-am vizitat si mi-a spus : " Parinte Paisie, nu stiu ce are sa fie, dar asta noapte am visat ca mergeam spre rasarit, pe un camp verde, si atata lume mergea, cata frunza si iarba. Inaintea tuturor mergea un flacaoas ca de 30 si mai bine de ani, cu capul descoperit si ducea o cruce de lemn in spate. Si am auzit un glas : " Unde mergeti ?" Si a raspuns tanarul care purta crucea : " Ducem un suflet la Dumnezeu !" A doua zi a murit batranelul Vasile. Era de loc de langa Botosani.

Sa va citesc acum felicitarea care mi-a trimis-o parintele Casian Frunza, noul egumen de la schitul Sihla : " Parinte Paisie, se apropie un an nou. Dumnezeu si Maica Domnului sa va dea putere si rabdare sa mai stati

intre noi pacatosii si sa ne fiti pilda de rabdare in acest veac trecator. Ispitele se inmultesc, dar cu rugaciunile Maicii Domnului si ale tuturor sfintilor toate trec. Eu ma rog Bunului Dumnezeu si Maicii Domnului sa va tina sanatos, pana ce veti trimite pe toti ucenicii sfintiei voastre, mantuiti, inaintea lui Dumnezeu. Mai pe urma sa veniti si sfintia voastra. Anul care vine poate sa fie anul mantuirii si al plecarii noastre. Dumnezeu sa va tina sanatos in mijlocul nostru, ca sa ne intariti in ispite. Amin ! "

53. Ce alte sfaturi dati calugarilor si credinciosilor ?

- Ei, parinte ! Daca am putea face noi tot ce invatam pe altii, am fi sfinti ! Eu invatam pe altii sa aiba rabdare in suferinta. Acum cand sunt in suferinta, vad ca nu am deloc rabdare. Trebuie, nu rabdare, ci indelunga rabdare. Un frate ma intreba : " Se poate ca in timpul suferintei sa potolim durerea cu rugaciunea ? ". Aici este darul lui Dumnezeu, i-am raspuns eu. Dragostea duhovniceasca biruieste durerea, cum spune Hristos despre femeia care este in chinurile nasterii, ca dupa nastere uita durerea " ca s-a nascut om pe lume ". Mare lucru este, parinte, a ne alatura cu cel ce patimeste, sa luam parte la durerea lui. Sa cerem ajutor de la Dumnezeu, ca sa putem trece cu bine valurile acestei vieti.

Daca nu poti face fapta buna, nu este pacat; iar daca poti s-o faci si nu o faci, este pacat. Sunt oameni care nu au copii, sau nu au vrut sa aiba, sau nu le-a dat Dumnezeu. Cei care nu i-au dorit, la batranete ii doresc si plang ca nu au copii, dar este prea tarziu. Cand darul lui Dumnezeu se apropie de inima omului, atunci toate i se par usoare; iar cand se departeaza harul, atunci toate i se par grele. Atunci sufera, striga si plange, cum face si copilul parazit de mama lui. Uneori ma intreb, oare suferinta mea si a fiecarui om nu este cumva o arvuna a vietii vesnice ? Ca suferinta ne smereste si ne invata a striga la ajutorul lui Dumnezeu. Cand suntem la o rascruce in viata, sa facem doua lucruri : sa ne rugam si sa intrebam. Eu mai degraba ma ratacesc in orase decat in padure ! Noi trebuie sa ajungem de la gandirea de Dumnezeu la simtirea lui Dumnezeu. Una este vorbirea de Dumnezeu si alta este simtirea lui Dumnezeu. Una este vorba si alta este fapta. La simtire duhovniceasca, ajunge numai acela care face voia lui Dumnezeu. Ca zice Mantuitorul : " Nu tot cel ce-mi zice : " Doamne, Doamne " , va intra intru imparatia lui Dumnezeu ". Mai mult sa faci cu fapta, decat sa vorbești cu cuvantul. Ca lumea este plina de vorbe, dar putini sunt care pun poruncile Evangheliei in practica. Prind foarte bine si cuvantul duhovnicesc, sfatul, mustrea, indemnul, predica, cartile. Dar de la cuvinte trebuie sa trecem si la fapte, ca " dupa faptele tale te voi judeca " zice Domnul, caci si Dumnezeu a creat lumea numai cu cuvantul si era buna foarte ! Inca si sfintii marturiseau pe Hristos prin cuvant, invatau si scriau carti inspirate din Sfanta Evanghelie. Dar noi cei de azi suntem oameni pacatosi. Noi trebuie sa vorbim putin si numai ce este de folos spre lauda lui Dumnezeu. Spunea un filozof intr-o carte : " Cine spune tot ce stie, acela stie putin si prost ! " Daca am fi facut si noi in viata macar a zecea parte din cat am invatat pe altii, tot ne-ar mantui Dumnezeu !

Sunt multi oameni tulburati astazi si nu-i usor sa-i linistesti. Aici este intelepciunea duhovnicului, a pastorului de suflete. Sunt unii care au ceva intelepciune in mintea lor, dar se mandresc in inima lor. Altii nu au nimic in cap, dar cred ca au ceva si se mandresc degeaba. Cei mai multi sunt bolnavi sufleteste din cauza mandriei. Si ca sa-i vindeci si sa-i scoti dintr-ale lor, de multe ori te ostenesti degeaba. Eu care nu am mai nimic, cum sa-i invat pe acesti oameni ? Mai degraba tac ca sa nu-i fac mai rai. Alteori, daca tac, poate iar gresesc, pentru ca nu dau putin ajutor aproapelui care are nevoie. De aceea zic catre toti : multe sa asculti dar putine sa vorbești, ca " de tot cuvantul desert vom da seama inaintea lui Dumnezeu ". Invat si eu pe cei care vin la mine, cum imi da Dumnezeu in gand in ceasul acela si cum ma indeamna inima. Numai de ar primi Domnul osteneala si dragostea noastra.

54. Ce sfaturi mai deosebite dati ucenicilor ?

- Cel mai mult ii indemn pe toti sa se roage : Rugati-va mereu ! Rugati-va din inima ! Rugati-va cat mai mult lui Dumnezeu ! Acesta este toata speranta mantuirii noastre. Ca din rugaciune izvorasc toate faptele bune. Am vazut credinciosi si calugari care plangeau la rugaciune. Citeau acatistul si Paraclisul Maicii Domnului si nu putea sa se roage de lacrimi. Duhovnicul meu de la schitul Cozancea ma scula in fiecare noapte la Utrenie cu doua ceasuri mai devreme si-mi zicea : " Parinte Paisie, vino la biserica, ca secerisul este mult si lucratorii sunt putini ! ". In fiecare miez de noapte il gaseam asteptand pe pragul bisericii, ca era foarte nevoitor la rugaciune. Asa s-ar cuveni sa facem toti.

Al doilea sfat pentru ucenicii mei care sint duhovnici. Eu in viata mea de preot am legat si am dezlegat, in numele lui Hristos pe toti care au venit la mine pentru spovedanie, stie Dumnezeu daca am facut bine sau rau. Dar pe cei care nu fagaduiesc ca parasesc pacatele, nu avem voie sa-i dezlegam, pana nu se caiesc de ele din inima si le parasesc. La fel si cu Sfanta Impartasanie, mare atentie cui si cum o dam, ca mare raspundere

avem inaintea lui Dumnezeu. Nici prea rar, dar nici prea des. Sa tinem cont, pe cat se poate, de Sfintele Canoane si de practica parintilor iscusiti de astazi. Sa cumpanim intre asprime si iertare, intre scumpatate si iconomie, iar unde nu stim, sau in cazuri grele sa intrebam pe duhovnicii iscusiti si mai ales pe ierarhii nostri. Mare atentie pe cine recomandam la hirotonie, ca ne asteapta aspra judecata. Ca unii au fost hirotoniti cu nevrednicie, impotriva Sfintelor Canoane, si au facut greutate Bisericii lui Hristos. Apoi sa nu uitam ca toti preotii, calugari si de mir sunt datori sa-si aiba duhovnicii lor si sa se spovedeasca regulat, iar cand este vorba de cazuri grele sa se marturiseasca numai la un episcop. Preotul nu poate dezlega toate pacatele preotilor si chiar ale mirenilor, cum sunt cazurile de casatorii intre rude sau divort. Celor ce sunt tulburati, certati cu cineva, descurajati, prea slabi, luptati de cugete trupesti, care au judecati sau sint blestemati de preoti si de parintii lor, sau cred in vrajitorie, si mai ales care au avorturi si paza, sau au indemnat si pe altii la aceste grele pacate de moarte, sa nu le dam indata Sfanta Impartasanie, ca luam foc si noi si ei. Ci sa-i sfatuim sa paraseasca pacatele, sa respecte canon vreme indelungata, sa posteasca, sa faca milostenie, sa faca metanii si rugaciuni dupa putere si numai dupa un timp, cand Duhul Sfant va incredinta pe duhovnic, acesta sa le dea Sfintele si mantuitoarele Taine. La fel si celor indoielnici, nehotarati si ispititi de pacate sufletesti si trupesti, nu indata sa le dam Sfanta Impartasanie. In toate cazurile sa ne rugam mult pentru cei ce se marturisesc la noi si au cazuri grele, si Dumnezeu ne va incredinta tainic ce canon sa le dam si cand sa-i apropiem de cele sfinte.

55. Credeti ca in viitor manastirile noastre si acest sfant locas vor spori in viata duhovniceasca si in iubire, sau vor decadea din ce in ce mai mult spre cele pamantesti ?

- Inca nu am ajuns in masura aceasta de a cunoaste ce va fi dupa noi. Dar dupa fagaduinta Mantuitorului, care zice : " Iata Eu sint cu voi pina la sfarsitul veacurilor ", sa credem in aceste cuvinte ca Domnul va fi cu noi si in viata aceasta si in cea viitoare. Dar numai daca vom pazi poruncile Domnului, fagaduintele de la calugarie si sfaturile parintilor care ne-au crescut. Iar daca ucenicii si urmasii nostri nu vor iubi biserica, nici sfintele slujbe dupa randuiala, nici rugaciunea, postul si milostenia si vor trai in neunire, in robia grijilor pamantesti si in uitare de Dumnezeu, atunci viitorul manastirilor noastre va fi din ce si ce mai intunecat si viata duhovniceasca va decadea tot mai mult. Sa ne rugam lui Dumnezeu sa binecuvinteze manastirile noastre si pe viitor cu staretii, duhovnicii si calugari din in ce mai buni.

56. Sperati sa ne intalnim dincolo, in lumina lui Hristos impreuna cu parintii nostri plecati mai dinainte ?

- De vom pasi pe urmele vietii lor si de vom trai in desavarsita dragoste unii cu altii, avem credinta si nadejde in mila si bunatatea lui Dumnezeu ca ne vom vedea dincolo, in vesnica viata, ajutandu-ne harul lui Dumnezeu, rugaciunile Prea Curatei Maicii Sale si ale tuturor sfintilor.

57. Care sunt ultimele cuvinte pe care ati dori sa le rostiti in clipa plecarii la Hristos ?

- In ceasul acela as dori sa repet rugaciunea cea mai de urma a Sfantului Apostol si Arhidiacon Stefan :
" Doamne, in mainile Tale imi dau duhul meu !"

58. Iubitul meu parinte duhovnicesc, ce cuvint de folos spre mantuire imi dati si mie, inainte de plecare ?

- Parinte Ioanichie, este timpul sa pui in practica ceea ce ai scris si ai invatat pe altii; ca nu cel ce invata este mare la Dumnezeu, " ci cel ce va face si va invata, acela mare se chema intru imparatia lui Dumnezeu !"

59. Va multumesc, Parinte Paisie, in numele tuturor ucenicilor si fiilor duhovnicesti ai Sfintiei Voastre pentru aceste intelepte sfaturi si cuvinte de folos sufletesc, pe care ne vom stradui sa le implinim si cu fapta, spre lauda Prea Sfintei Treimi.

- La plecare sa va citesc o scurta rugaciune, dupa obiceiul meu : " Domnul Dumnezeu, PreaMilostivul, sa va binecuvinteze, Domnul sa va ajute, Domnul sa va miluiasca, Domnul sa va pazeasca de tot raul, Domnul sa va umple de bucurie duhovniceasca, Domnul, ca un bun si iubitor de oameni, sa va ierte de pacate si in ceruri cu dreptii sa va primeasca ! Binecuvinteaza, Doamne, pe robii tai acestia si rugaciunea lor, si dragostea lor, si credinta lor, si bucuria lor, si smerenia lor, si rabdarea lor. Binecuvinteaza, Doamne, osteneala lor, si casuta lor, si painea lor, si copiilor, si viata lor si sfarsit bun le daruieste, iar dincolo un coltisor de rai le daruieste, ca binecuvintat esti in veci. Amin !"

ARHIMANDRITUL CLEOPA ILIE, DESPRE IEROSCHIMONAHUL PAISIE OLARU

Il cunosc pe Parintele Paisie din anul 1924, cand pasteam oile cu fratii aproape de schitul Cozancea - Botosani. Dumnezeu sa-l odihneasca in Rai. El ne-a fost povatuitor duhovnicesc la toata familia noastra.

A venit la manastire in anul 1921, dupa ce s-a intors de pe frontul din Ungaria. Cand era in razboi s-a rugat lui Dumnezeu zicand : " Doamne, daca ma scapi cu viata de pe front, calugar ma fac !" si l-a scapat Dumnezeu cu viata. Statul le-a dat celor ce au luptat in razboi cate 5 hectare de teren. Parintele Paisie a impartit pamantul la ceilalti patru frati mai mari decat el, caci au fost cinci frati, si s-a dus la schitul Cozancea. Aici era viata de sine.

La inceput a facut trei ani ascultare la bucatarie, caci era foarte smerit, tacut si ascultator. Apoi a fost paraclisier multa vreme la biserica si a avut duhovnic pe un parinte bland si iscusit, ieromonahul Calinic Susu care l-a deprins cu nevointa calugareasca.

La Cozancea, Parintele Paisie avea o chilie cu citeva incaperi. Calugarii il iubeau mult pentru ca pe toti cei bolnavi si batrani ii slujea cu toata dragostea, ii cerceta la chilie, le ducea de mancare, aducea preotul sa-i impartaseasca, si statea langa ei in ceasul mortii. Apoi ii insotea pana la cimitir si le tamiia mormantui 40 de zile, dupa randuiala.

In Cozancea era un ieromonah pe care il chema Gavril Apetri. Era duhovnic bun si citea molitfele Sfantului Vasile cel Mare. Venea lume multa la citit si nu mai incapea in chilia lui. Atunci a venit la Parintele Paisie si i-a zis : " Parinte Paisie, da-mi si mie o chilie, ca am oameni multi si nu am unde ii primi ". Dupa ce i-a dat o chilie, nu a trecut mult si iar i-a zis : " Parinte Paisie, mai da-mi o chilie, ca nu-mi ajunge una ". Si i-a dat-o si pe a doua. Mai tarziu iarasi i-a zis : " Parinte Paisie, da-mi si cealalta chilie, ca sfintia ta stai in paravan !" La un timp ii zice : " Parinte Paisie, stii ce ? Da-mi si paravanul ca sfintia ta iti gasesti sa stai undeva, ca am lume la citit si dormit si nu am unde-i culca !" Iar Parintele Paisie, fiind milostiv si linistit, i-a dat toata chilia, iar el se culca intr-o magazie de lemne, numai sa impace pe fiecare. Dupa o vreme, parintele Gavril Apetri s-a imbolnavit si l-a ingrijit pana la moarte tot parintele Paisie, caci era plin de pace si de dragoste pentru Hristos.

Prin anul 1935 traia in schitul Cozancea un calugar numit Ilarion Bolovan, care ducea carti bisericesti cu caruciorul prin sate si le dadea pe la biserici. Mai tarziu si el s-a imbolnavit si l-a ingrijit pana la moarte Parintele Paisie. Ii zicea batranul : " Parinte Paisie, sfintia ta esti tata si mama mea !".

Odata, pe cand Parintele Paisie se ruga intr-o mica poienita din marginea padurii, la cateva sute de metri de manastire, a auzit un cor ceresc care canta foarte frumos cantari bisericesti. Era un semn ca acolo trebuie sa faca o mica biserica. A pus o cruce mare de stejar in locul acela, apoi s-a dus la mitropolitul Moldovei si a luat binecuvantare sa faca acolo un mic paraclis de lemn, cu hramul Sfantul Mucenic Mina. Dupa ce l-a facut, l-a lipit, a pus in el icoane, a construit alaturi o casa cu cateva chihi si se nevoia acolo. In acea chilie a stat vreo noua ani. Ziua facea ascultare la biserica, la gradina, la vie iar seara se linstea cu cativa ucenici la paraclisul din poiana.

La inceput a avut ucenic de chilie pe fratele meu Gheorghe. Era foarte nevoitor. Dar intr-o seara a lasat un bilet pe masa, pe care scria : " Parinte Paisie, iarta-ma ca ma duc pentru cinci zile sa ma pocaiesc in padure ! ". Si-a luat ceaslovul si cateva lumanari, si s-a asezat la rugaciune intr-o groapa din padure. Pe la miezul noptii, cand se ruga si citea la psaltire cu lumanarea aprinsa, a venit vrajmasul la el in chip de arap negru urias si i-a zis cu glas infricosator : " Ce faci aici ? Nu stii ca ai venit fara blagoslovenie ? Cuprins de mare frica, fratele Gheorghe a luat Ceaslovul si a fugit la chilie. Apoi batand in geam a zis :

- Binecuvinteaza, Parinte Paisie, si ma iarta pe mine pacatosul !
- Dar cine esti, frate ?
- Sunt fratele Gheorghe pacatosul !
- Fratele Gheorghe este plecat in padure sa se pocaiasca ...
- Iarta-ma, Parinte Paisie ca am plecat fara blagoslovenie ! ...

A mai avut un ucenic bun, pe monahul Ghenadie Flamanzanu, fost multa vreme cioban. Era necasatorit, purta barba si avea o viata foarte curata. Parintele Paisie, cand l-a vazut ca vine la Cozancea iarna, descult si se roaga asa de mult cu metanii si cu lacrimi, l-a luat ucenic la chilia lui din poiana. Toata ziua si noaptea se ruga batranul si facea mii de metanii, iar cand se inchina la icoana Maicii Domnului curgeau multe lacrimi din ochii lui. Apoi s-a imbolnavit si l-a ingrijit Parintele Paisie pana s-a dus la Domnul.

Mai tarziu s-a imbolnavit la Cozancea si ierodiaconul Nicon Draguleanu, care canta foarte frumos si avea viata deosebita. Si pe el l-a ingrijit parintele cu multa dragoste. Seara, inainte de a muri, l-a vizitat Parintele Paisie, iar ierodiaconul Nicon i-a zis : " Parinte Paisie, sa vii dimineata la ora 8 la mine sa cantam impreuna Aliluia ! ". Cand s-a dus dimineata, i-a spus : " De acum ma duc la Domnul sa cant impreuna cu ingerii Aliluia ! ". si si-a dat duhul in mainile lui Dumnezeu.

Imi aduc aminte ca impreuna cu Parintele Paisie am facut un legamant aandoi. Era in primavara anului 1935. Eu venisem din armata intr-o permisie pe acasa. Apoi am trecut si pe la Parintele Paisie la schitul Cozancea. La intoarcere m-a petrect parintele pana intr-o poiana din marginea padurii. Era o zi de primavara cu soare, cantau cucii si campul era in florit.

- Frate Costica - m-a intrebat Parintele Paisie - nu ai vrea sa vii la Cozancea, dupa ce te liberezi de armata ?

- Nu, prea Cuvioase parinte - i-am raspuns. Eu as vrea sa raman la Sihastria. Acolo m-am dus de la inceput, acolo au murit fratii mei Vasile si Gherasim, acolo este munte si-i mai multa liniste..

- Atunci, hai sa facem un legamant - a spus parintele. Si dupa ce am facut amandoi trei inchinaciuni, am stat in genunchi, iar Parintele Paisie a spus aceasta rugaciune : " Doamne daca este voia Ta, vreau, daca moare fratele acesta inaintea mea, sa fiu eu la capul lui; iar daca mor eu, sa fie el la capul meu ... !

- Amin ! Apoi sarutandu-i mana, am luat blagoslovenie si asa ne-am despartit. Parintele s-a intors inapoi, iar eu m-am dus la Sihastria si apoi la regiment.

Mi-aduc aminte ca tot cu sfatul Parintelui Paisie am primit sa fiu staret la Manastirea Sihastria. Si iata cum a fost : Era in vara anului 1942. Manastirea noastra era arsa dupa incendiul din 1940, o mare parte din parinti s-au dus la Manastirea Neamt, ca aici nu mai erau chilii, iar staretul nostru Ioanichie Moroi era batran si bolnav in pat si nu mai putea conduce manastirea.

Atunci parintii din consiliu au luat aprobare de la Manastirea Neamt sa aleaga alt staret. Staretul nostru, Ioanichie, le-a zis : " Puneti egumen in locul meu pe Cleopa de la oi, ca este baiat bun si ascultator !". Ei insa nu mi-au spus nimic. Intr-o zi, pe cand eu tundeam oile pe muntele Taciunele, am vazut ca vin la mine toti parintii din consiliu, in frunte cu duhovnicii Casian Cojoc si Calistrat Bobu. Unul dintre parinti mi-a zis : " Parinte Cleopa, a venit vremea ca pe timpul lui David, sa lasi oile cele necuvantatoare si sa pastoresti pe cele cuvantatoare ! Iata, manastirea este arsa, staretul nostru este orb si bolnav, calugarii se risipesc... Vina si ajuta la refacerea manastirii. Te vrem toti, te cheama si parintele staret Ioanichie, care ne-a crescut pe toti ca el nu mai poate ... "

Eu, vazand ca nu este alta scapare, le-am zis : Ma rog Parintilor, mai lasati-ma sa ma rog lui Dumnezeu si sa ma gandesc o luna de zile, ca sunt tanar si nu stiu ce sa fac. Parintii m-au lasat o luna de zile sa ma mai gandesc. Dar eu indata am scris lui Parintele Paisie de la Cozancea, bunul meu sfetnic din tinerete, si l-am intrebat :

Ce sa fac, Parinte Paisie, ca sunt la o mare si grea incercare in viata ? Sa primesc staretia Sihastriei, sau sa raman in continuare la oi ? Dupa vreo zece zile imi scrie Parintele Paisie aceste cuvinte pe care nu le uit toata viata :

- Dragul tatei, de la mine pacatosul sa fii ca cum n-ai da si ca cum n-ai lua ! Nu te bucura cand te-or pune staret si nu te supara cand te-or scoate din staretie ! Atunci eu, lasand oile, mi-am luat jocul, am coborat in manastire si am fost numit loctiitor de staret.

In anul 1947 parintele Paisie a fost hirotonit diacon si preot. Apoi a fost egumen la Cozancea sase luni. Dar ivindu-se unele neintelegeri in obste, parintele a cerut sa fie primit in obstea Manastirii Sihastria, dupa 27 de ani cat s-a nevoit la schitul Cozancea. Eu m-am dus la Iasi cu cererea lui si i-am prezentat-o episcopului vicar Valeriu Moglan. Mi-a aprobat-o imediat, caci tinea mult la Sihastria. Pe urma a venit si parintele Paisie. I-am dat o chilie aproape de biserica si l-am numit duhovnicul intregii obsti. Spovedea zi si noapte si calugari si mireni. Lumea ii zicea " Pustnicul ", " Unde este pustnicul ?" " Mergem la pustnicul de la Sihastria !". Nu avea timp nici sa manance.

La 30 august 1949, eu am fost transferat de la Sihastria cu 30 de calugari la manastirea Slatina, cu ordinul Patriarhului Iustinian sa reorganizam aceasta vestita ctitorie a lui Alexandru Lapusneanu, pe care autoritatile voiau s-o transforme in spital cum mai fusese in timpul primului razboi mondial. Atunci l-am luat cu noi si pe parintele Paisie Olaru. A stat la Slatina cam patru ani. Se ocupa numai cu duhovnicia. Permanent spovedea calugari si mireni. I-am dat doua chilii alaturi de paraclisul Mitropolitului Veniamin Costachi. Nu avea timp nici sa manance. De acolo s-a dus cateva luni si la schitul Rarau, care depindea tot de Slatina.

Aceasta era viata si nevointa Parintelui Paisie. Manca si se ostenea pe ascuns. Nimeni nu stia cat si cum se roaga, cat si cum posteste, ce lucreaza si ce taina are. Era plin de smerenie, de blandete si de dragoste.

Plangea cu cel care plange si se bucura cu cel care se bucura. Nu tinea la haine bune, la bani, la nimic si fugea de cinste, de lauda, de multa vorbire, de clevetire si de oameni mari.

Parintele Paisie ne-a crescut si ne-a fost sfetnic si parinte duhovnicesc in Cozancea la cei cinci frati care am plecat in manastire. Fara sfintia sa noi poate nu mergeam nici unul la calugarie. Iar dupa ce am venit la Sihastria si cat am stat impreuna la Slatina, Parintele Paisie mi-a fost duhovnic. Eu ma spovedeam la el si el la mine si tot ce aveam mai de taina ma sfatuia cu dansul si eram foarte multumit ca l-a adus Maica Domnului la Sihastria.

In anul 1951, mi-aduc aminte ca Patriarhul Justinian a hotarat sa ma duc staret la Manastirea Neamt cu 100 de calugari, 70 de la Slatina si 30 de la Sihastria, ca sa innoiasca viata duhovniceasca de acolo. Atunci eu m-am tulburat de aceasta si nu stiam ce sa fac. Dar mi-am adus aminte de sfatul marelui parinte Vichentie Malau de la Agapia, pe care l-am avut si un timp duhovnic cand eram in armata, ca imi spunea asa : " mai baiete, cand vei da de necazuri mari, sa postesti trei zile si sa te rogi cu lacrimi si Dumnezeu te va invata ce sa faci ! ". Deci m-am inchis intr-o chilie la staretie si nu stia nimeni de mine, numai ucenicul meu, Serapion. Toti parintii din manastire stiau ca sunt dus la Patriarhie. Am postit sapte zile, de luni pana Duminica. Dupa cateva zile de post, noaptea, cum stateam pe scaun si parca atipisem, am vazut o lumina cereasca in jurul icoanei Maicii Domnului din perete. Apoi Maica Domnului mi-a grait din icoana si mi-a zis : " Nu te intrista pentru tulburarile de la Manastirea Neamt, ca le voi linisti ! Dar sa nu fii intru digamie... " Adica sa nu fiu in indoiala. Ca un gand imi spunea sa ma duc la Neamt si alt gand imi spunea sa ma duc in pustie. Ca veneau unii calugari de la Neamt si-mi spuneau : " Vina, parinte Cleopa, la noi ca te ajutam sa indreptezi viata duhovniceasca de aici ! " Iar altii imi spuneau : " Nu te duce la Manastirea Neamt, ca acolo este greu si nu vei putea pune randuiala ca la Slatina... "

Atunci m-am dus indata la Parintele Paisie si dupa ce m-am spovedit, i-am spus tot ce am auzit si am vazut la icoana Maicii Domnului din chilie, iar el mi-a zis : Poate este un semn dumnezeiesc. Dar nu mai spune deocamdata nimanui vedenia aceasta. Acum pregateste-te si maine sa te impartasesti si de-o fi de la Dumnezeu sa va duca la Manastirea Neamt, Maica Domnului o sa va ajute; iar de nu va fi voia Lui, o sa ramaneti pe loc... "

A doua zi, dupa ce m-am impartasit, am primit veste din Bucuresti ca Patriarhul s-a sfatuit cu mai multi si a hotarat sa ramana lucrurile pe loc. Asa, cu rugaciunile Maicii Domnului si cu binecuvantarea duhovnicului, s-au linistit toate.

Parintele Paisie a stat la Manastirea Slatina din anul 1949 pana primavara anului 1953, cand, s-a retras din nou la Sihastria, unde avea mai multa liniste sufleteasca. El a vrut sa vina la Sihastria inca inainte de a intra eu in manastire, ca ii placea locul acesta retras de lume, mai ales la Sihla unde s-a nevoit Sfanta Teodora.

Parintele Paisie a fost sfetnicul meu cel mai bun in viata de cand eram copil si pana cand s-a dus la Domnul, in toamna anului 1990. Oricand aveam cate un necaz sau eram la o grea incercare in viata, ma duceam la chilia lui si ii ceream sfatul, sau in scris il intrebam ce sa fac si el imi trimitea cateva randuri si urmam cuvantul lui. Ca cine nu asculta de duhovnic, nu asculta nici de Dumnezeu.

Asa era Parintele Paisie : smerit, tacut, bland, intelept la cuvant, foarte milostiv si iubitor de aproapele. Intotdeauna cauta pacea cu toti si iubea linistea. Nu-i placea sa traiasca intre multi si isi ascundea viata si nevointa. Nimeni nu stia cum se roaga in chilie, ce lucrare are mintea si inima lui, cat sta la masa si cat se odihneste. Pe langa liniste, iubea mult si fiii sai duhovnicesci pe care ii primea la spovedanie la orice ora din zi si din noapte si purta mare grija de mentinerea lor. El nu era prea aspru la canoane, ca tineam cont de asezarea sufleteasca a fiecaruia, si era bland cu toti, precum spune Sfantul Efrem Sirul ca " chipul aducerii la pocainta este numai al blandetii ". Cu iertarea, cu rabdarea si blandetea lui, a castigat multe mii de suflete, jertfindu-se pe sine pentru altii. Uneori batranul dadea si acest sfat, cum ne invata Insusi Domnul nostru Iisus Hristos : " Cel ce va rabda pana la sfarsit, acela se va mantui ". Ori, Parintele Paisie a rabdat toate ispitele si necazurile vietii pamantesti pana la sfarsit, mai ales ultimii cinci ani de orbire, de surzire si suferinta la pat pana cand si-a dat sufletul in mainile lui Hristos.

Noi ca fii duhovnicesci ai Parintelui Paisie, care ne-a crescut si ne-a format in scoala fricii si iubirii de Dumnezeu, suntem datorii sa ne rugam pentru sufletul lui, ca sa-l odihneasca in ceata dreptilor din Ceruri si sa nu uitam ca si noi maine ne vom duce dincolo, sa dam socoteala ce-am facut bun sau rau pe pamant.

SCRISORI SI INVATaturi DUHOVNICESTI

a. Scrisori adresate de Parintele Paisie Arhimandritului Victorin staretul Manastirii Sihastria

Prea cuvioase Parinte Staret,

Va felicit pentru ziua de Anul Nou 1982, ziua numelui de botez a Sfantului Vasile cel Mare.

Multi ani cu pace, sanatate si spor in toate cele de folos, atat trupeste, cat si duhovniceste.

M-am bucurat de venirea Prea Cuviosiei Voastre la Sihla, pentru dragostea ce-o aveti si pentru grija ce ne purtati. M-am bucurat de unele progrese in gospodarie. M-am bucurat de pacea ce cu ingaduinta si rabaarea Prea Cuviosiei Voastre se pastreaza in Sfanta Manastire Sihastria. M-am bucurat ca sunteti apropiat de inimile si sufilele celor ce cu darul lui Dumnezeu ii conduceti. Inca m-as bucura sa aud ca sunteti in unire cu toti si ca nu aveti nici un potrivnic.

M-as bucura sa aud ca aveti mila de cei bolnavi, ca-i credeti si ca nu-i trimiteti la mama lor. Pentru ca mama lor sunteti Prea Cuviosia voastra.

M-as bucura sa aud ca tot ce fagaduim. la calugarie, adica " doresc viata pustniceasca ", biserica, curatenia si ascultarea trebuie sa si implinim. Ascultarea o fac fratii, dar mai mult siliti, nu tocmai din dragoste. Ascultarea fara rugaciune este o ocupatie pe care o au si mireni. Dar mai ales biserica, curatenia si dorinta pentru mantuirea sufletelor sa le urmadti, sa le impuneti la toti. Ca " mare se va chema cel ce va intoarce un suflet ratacit ".

M-as bucura, ca pe, langa ascultare, sa gasiti un suflet care ii place linistea si are nevoie de liniste. Nu sa i se impuna, ci sa o caute, sa o doreasca; nu sa se odihneasca, ci sa se nevoiasca.

M-as bucura sa aud ca toti fratii se nevoiesc, merg la biserica, la pravila (rugaciune si canon) si se intrec cantand la strana si ca parintii cantareti sunt binevoitori. M-as bucura sa aud ca doreste vre-un parinte sa se linisteasca la poiana din " Piciorul Crucii ". Poate ar trebui sa propuneti care doreste sa se linisteasca, sau sa le dati canon celor bolnavi, sau celor ce nu le place ascultarea si biserica.

In sfarsit, ar trebui sa-mi vad de pacatele mele si sa zic iertati-ma pe mine pacatosul.

Paisie

Prea Cuvioase Parinte Staret,

Bunul Dumnezeu sa va dea sanatate si putere de munca, ca sa puteti scoate la bun sfarsit toate cate ati inceput si cele, ce inca aveti inca in plan sa incepeti.

Ne bucuram ca aveti in vedere si de Sihlisoara noastra, ca dupa plecarea Parintelui Chiril mai mult va interesati cu gospodaria, mai ales drumul era necesar. Acum s-a facut bun de mers si cu piciorul si cu masina, tot cu blagoslovenia P. C. voastre. S-a reparat fantana de la poarta, care era degradata. Acum mai mare dragul sa intri pe poarta.

Seamana a vietui oameni gospodari.

Biserica cu slujba merge bine in toate randuielele. Parintii si fratii de aici isi fac datoria, dupa cum stiti...

Si daca acest scris nu este potrivit, il vom drege cu alta ocazie, cu duhul blandetilor. Blagosloviti si ma iertati.

Paisie pacatosul

Prea Cuvioase Parinte Staret Victorin,

Cu ajutorul lui Dumnezeu am facut trei pasi in acest sfint si mare Post. Suntem binisor. Asemenea va dorim si P. C. voastre si la intregul sobor al Sfintei Manastiri Sihastria. Cu regret ca am auzit ca P C. Voastra sunteti putin bolnav.

Iubite Parinte, potriveste asa, ca sa nu va grabiti nici prea, prea si nici foarte, foarte.

Noi cu totii va pomenim la nevrednicile noastre rugaciuni.

Sa va ajute Domnul sa puteti duce cu drag ascultarea pana la sfarsit si sfarsitul sa fie bun.

Iertati si nu ne uitati.

Paisie

Prea Cuvioase Parinte Staret,

Va multumim pentru toata dragostea ce ati aratat fata de noi pacatosii. Inca o data va cerem iertare pentru toate si iarasi va zic la tot intregul sobor post usor si sa ne intilnim la usa Raiului.

P a i s i e

Urare de Craciun a Parintelui Paisie Olaru din Schitul Sihla, catre obstea Manastirii Sihastria :

" Slava intru cei de sus lui Dumnezeu si pe pamant pace " si in; Sihlisoara noastra si Sihastria si in sufletele noastre pace !

b. Din scrisorile Parintelui Paisie catre ucenicii sai calugari si mireni.

Trei scrisori de raspuns adresate monahiei Irina Iordache din Manastirea Varatec care s-a nevoit mai multi ani la Locurile Sfinte.

M. Sihastria, decembrie, 1973

Iubitoare de Hristos, Irina,

Va multumesc pentru darurile trimise si Dumnezeu sa va rasplateasca dragostea. Din partea noastra aveti toata blagoslovenia sa ramaneti si mai departe la Locurile Sfinte si sa va supuneti celor ce, pentru Domnul, va au in grija. Sunteti dezlegate de toate cele ce aveti de datorie. Sa ma iertati, ca in ultimul timp, mi-a slabit vederea aproape de tot. Pomeniti-ne si pe noi la sfintele slujbe de la Locurile Sfinte ! Sa ai grija sa fii supusa si sa depinzi de un duhovnic care sa fie dupa Dumnezeu, sa raspunda de suflet. Dumnezeu sa va ajute la toti cei ce v-ati invrednicit sa ajungeti acolo, unde noi numai cu gandul mergem ! Cu dragoste, al sfintiei tale duhovnic ce nu te poate uita.

Paisie

M. Sihastria, 26 martie, 1976

Iubitoare de Hristos, fiica si maica Irina,

Dorinta noastra ca, atat duhovniceste, cat si trupeste, aceste scurte si umilite randuri sa va gaseasca in cele mai fericite momente. Cu mare greutate am putut sa va scriu aceste randuri, dar stiind ca dragostea toate le poate, le-am scris.

Dragul tatucutei, aurul este tot aur, ori munde l-ai arunca. El este tot aur, iar arama este tot arama. Credinta curata si adevarata, ori in ce loc ar fi ea, este si se crede a fi adevarata.

Asadar, sa va nevoiti si sa va siliti a va pastra ca aurul curat.

Din partea noastra va dorim sa va pastrati macar asa, ca in ziua cand ati pus piciorul pe acel pamant sfant. Mai avem inca o dorinta, ca daca nu se va putea sa ne mintalnim aici, sa ne intalnim, acolo sus in Patria Stapanului nostru, Domnul Iisus Hristos. Amin.

Cu drag, al tau parinte,

Paisie

P.S. Iarta-ma ca sunt aproape orb. Pomeniti-ma ca sa-mi ingaduie Dumnezeu atat cat sa ma pot purta, daca se poate. Dar fie voia Domnului !

Schitul Sihla, 23 aprilie, 1983

Maicilor Irina si Paisia,

Fiind ocupat cu lucruri omenesti, nu am putut a raspunde indata. Dar citind acatistul Sfintei Maicii noastre Teodora de la Sihla, va multumesc pentru dragostea ce ati avut si v-ati ostenit de l-ati scris asa frumos.

Dumnezeu sa va rasplateasca si, cu rugaciunile Sfintei Teodora, sa va ajute sa petreceti aceasta viata trecatoare cu rabdare si iar cu rabdare si cu dragoste sa rabdati toate cele ce le randuieste Domnul pentru mantuirea noastra.

Crucea pe cat este de grea, pe atat de rasplatita este cu bucuria vesnica si fericita.

Asteptam Sfanta Inviere cu pace si cu bucurii duhovnicesti.

Am primit pachetul si cartea pentru care va multumim.

Sa ne intalnim unde va randui Domnul !

Cu toata duhovniceasca dragoste, al fratior voastre parinte si duhovnic.

Paisie

Patru scrisori adresate unor fiice duhovnicesti din obstea Sfintei Manastiri Agapia, scrise din Schitul Sihla si din Manastirea Sihastria.

Iubitoare de Hristos, fiica si sora Georgeta,

Avand ocazie, va trimit cateva randuri, prin care as vrea sa va mai improspatez si sa va asigur sfanta mantuire.

Dragul tatei, rabdare, rabdare, rabdare. Dar rabdare, nu cu noduri; ci rabdare si indelunga rabdare cu dragoste. Ca daca ai dragoste, dragostea le rabda pe toate pentru Domnul, pentru mantuirea ta. Sa nu zici ca aceasta ascultare imi este data ca o pedeapsa, fie ea si pedeapsa, sau ca o razbunare. Dar sa stii ca si sfintii au patimit, dar daca au patimit cu dragoste, s-au incununat.

Asadar, scopul se intreaba. Pentru ce faci un lucru ? Vrei sa castigi ceva lucruri sau bani ? Nu ! Ci, vrei sa te mantuiesti. Atunci sigur te mantuiesti, daca ai rabdare. Stiu, ca am gustat si eu din toate cate oleaca. Stiu, ca mai multa rabdare ii trebuie celui ce face bine, caci pe cine fericeste Domnul mai mult ? Iata ce zice : " Ca am fost flamand si boinav si m-ati ingrijit ". Asta o cere Domnul la dreapta judecata !

Asadar, din partea mea iti doresc sa fii sanatoasa, sa faci ascultare, dar sa o faci cu dragoste. Ca daca o vei face cu dragoste, ai plata de la Domnul si treaba iese bine...

N-am avut ocazie sa stiu daca te-ai marturisit, ca trebuia de doua ori sa te impartasesti in post. Iar cu marturisirea, mai des. Nu indelunga, ca te iau ispitele inainte si o patesti. Sa te marturisesti la un duhovnic care te asculta si te crede. Sa nu te jelui la toate, ca nu te folosesti. Sa stai la obste sa nu te ademeneasca careva, ca se ivate ura si ambitia. Sa nu ai incredere in oricine, ca nu stii cum scapi o vorba si atunci ai de lucru. Sa te impacii cu maicile, sa le iubesti ca sa te iubeasca si daca te necajeste cineva sa rabzi cu dragoste. De ele atarna mantuirea ta.

Eu sunt sanatos si in pace cu toti. M-am impartasit de doua ori si acum inca odata.

Sa stie Maica Stareta in ce stare te gasesti. Daca ai vreo nemultumire, spune-o la duhovnic si el va face cunoscut maicii starete.

Asadar, daca vei fi multumita, Dumnezeu iti va da sanatate si putere sa rabzi toate...

Din partea mea, eu va pomenesc pe toate trei, sa va dea Domnul rabdare. Pomeniti-ma si pe mine la sfintele rugaciuni...

Paisie

Iubitoare de Hristos, Gorgonie,

Cu ocazia venirii sorei Domnica, iti trimit cateva randuri.

Eu, cu ajutorul lui Dumnezeu, am implinit suma de ani. Dupa cum stii, cu sanatatea nu sunt vrednic sa multumesc lui Dumnezeu. Sunt in pace cu ingerasii (?) si toate merg dupa voia Domnului. Asadar, sa multumim Lui pentru toate, sa ne dea Domnul rabdare.

Am auzit ca sunteti cam bolnave, pentru ca v-ati separat ca a sporit obstea la bolnita.

Dragul meu, sa te rogi lui Dumnezeu sa-ti dea rabdare si aa crezi ca Dumnezeu randuieste toate pentru mantuirea noastra !. Asta este crucea mantuirii fratiei tale. Sa stii ca maica Paraschiva se roaga sa puteti duce crucea, pana la Golgota sus.

Sa nu te superi pe mine ca am zis sa-ti sporeasca obstea. Numai sa-ti prisoseasca rabdarea, sa fii sanatoasa si sa poti ajuta si altora. Sa citesti acatistul Sfante Paraschiva.

Sa le iubesti (pe cele bolnave), sa le citesti si sa le canti si daca iti mai cade inca una, sa o primesti cu toata dragostea, caci asa vom castiga un coltisor de Rai. Cu marturisirea sincera si deasa vei reusi.

Doamne ajuta !

Paisie, fostul tau parinte si duhovnic

P.S. Maica Gorgonia, cea mai mare fapta buna este a ingriji de cei bolnavi ! P(aisie)

Hristos S-a inaltat, Gorgonie,

M-am bucurat cand am auzit ca ai de lucru ! Sa te bucuri si fratia ta, ca asa spune Mantuitorul : " Mai bine este a da, decat a lua ". Mai bine este a ajuta, decat a cere ajutor de la altii !

Sa fii sanatoasa sa poti face bine cat de mult ! Mai cruta-te ! Fa ascultare cat poti, ca si eu as face, dar nu mai pot... Cat despre mine, ma simt bine. Nu sunt vrednic sa multumesc lui Dumnezeu ! Pe langa ascultarea pe care o ai, iti mai dau si eu o ascultare. Sa ai grija de mieluselul acesta (?), ca nu cere mancare, nici apa !

P(aisie)

Iubitoare de Hristos, fiica, sora si maica Gorgonie,

Sa nu te grabesti sa vii la noi indata, sa nu cumva sa pierzi plata, ca am auzit despre maica Paraschiva ca este cazuta la pat Asa ca ar fi bine sa fii cu grija, sa o ajuti pana la sfarsit, sa ai mila de ea, ca mainile ei sunt sfinte, ca a scris frumos si mult a invatat si pe altii.

Sa o pregatesti sa se poata impartasi si sa va pregatiti si voi pentru Sfanta Impartasanie, la Sfintii Apostoli. Postiti de la Duminica Mare o saptamana.

Eu m-am impartasit, sunt bine, am pace cu toti...

Ascultarea este scara la cer. Sa faci ascultare cu dragoste, nu de sila, ci din mila. Sa ai mila de bolnavi si Dumnezeu va avea mila si de noi.

Doamne ajuta, ca Hristos a inviat si pe noi ne va invia !

Paisie

Pe verso aceste scrisori nedatate, Parintele Paisie isi evoca in cateva cuvante, pe iubita sa mama care l-a nascut, scriind urmatoarele :

Pe mamuca mea o chema Ecaterina. Parca o vad cu ochii mintii cum in brate ma tine si ma invata de ale credintei. Draga mea, mamuca mea ! Ca nu-i mai scump pe acest pamant, decat numele de mama ! Ea pe mine m-a nascut si m-a crescut pana sa-mi dau seama. Ar trebui sa o iubesc mai mult si sa o pomenesc mereu si pentru sufletul ei scump sa ma rog lui Dumnezeu.

P(aisie)

O scrisoare de raspuns catre ucenicile din Manastirea Agapia :

Adevarat a inviat Domnul !

Am primit dragostea fratiilor voastre. Va multumesc. Pentru toate cate ati scris, nu este alt leac decat numai rabdare cat de multa, marturisire cat mai deasa si cautati-va pacea. Aveti frica lui Dumnezeu si, pe cat puteti, rugati-va mereu, cat cu cuvantul, cat cu gandul si cu " Doamne, nu ne lasa ! "

Noi, cu darul lui Dumnezeu, nu va uitam. Sa ne intalnim la usa Raiului !

Cu toata dragostea,

Paisie

O alta scrisoare de mingaiere catre una din ucenicile sale din Manastirea Agapia :

Maica Mihaela,

... Sa te lasi in mana Domnului, ca lutul in mana olarului. Olarul, cand vrea sa faca o oala mai de pret, o da de doua-trei ori prin foc, o caleste si o ciupestea pana se face dupa placerea lui. Asa si fratia ta, nu vei pleca (la Domnul) pana ce nu vei fi gata. Nu va mai fi nevoie de oarecare pregatire mai sigura. Pana atunci sa fii linistita si spune-i maicii Magdalena, daca doreste mantie, sa faca canonul fratiei tale, 600 de inchinaciuni si 100 de metanii. Iar fratia ta sa faci inchinaciuni cat de mici, pe cat poti, ca de la cel bolnav nu cere Domnul canon, ci sa rabae boala cu multumire, fara de cartire.

Asadar, sa fii in pace, sa nu te obosesti, si cand si unde va fi voia lui Dumnezeu, ne vom vedea. Apa trece si pietrele raman. Ispitele vin si se inlocuiesc unele pe altele pana la ultima rasuflare.

Si dupa ce vom trece noi dincolo, nici in urma n-o sa ne uitam.

Acolo e lumina lina, luna e intotdeauna plina,

Soarele niciodata nu asfinteste, iar clima nu se raceste.

Pasarile-acolo canta frumos si lauda pe Domnul Hristos.

Ingerii neincetat slavoslovesc, cantand slava Imparatului ceresc.

Iar Maicuta Domnului sta de-a dreapta Fiului.

Acolo sa dorim sa fim, in vecii vecilor.

Amin !

Iar pana atunci trebuie rabdare, cat putem duce in spinare !

Paisie

Scrisoare, adresata altei ucenice din Manastirea Agapia, aflata in suferinta la spital.

Maica Magdalena,

Am primit aceasta scumpa scrisoare de la sora fratiei tale si fiica mea duhovniceasca Mihaiela. Aceasta scrisoare citind, mi-a rascolit inima si amintirea anilor trecuti, prin pribegia acestui veac cu multe feluri de ispite si prefaceri.

Da, imi amintesc : cum amandoua veneati si cu multa dragoste in Hristos spuneati ca ne-am legat, parinte, sa ne ajutam una pe alta pana la sfarsit ! Si eu v-am blagoslovit " asa sa fie !".

Nu v-am uitat si doresc sa fiti cuminti, sanatoase si ascultatoare. Iar daca Domnul va iubeste si va randuieste cate oleaca de incercare, adica boala, sa va dea Domnul rabdare cu dragoste, ca prin rabdare se castiga Raiul...

Nu te supara ca ti-a ramas canonul, caci canonul bolnavului este patul. Patul bolnavului este blagoslovit si sfintit prin rabdare. Nu uita ca Domnul, pe cine iubeste, il incearca, ca mai mult sa fie aproape de El.

Sa ne bucuram si sa multumim bunului si induratului Dumnezeu pentru toate. De frica bolii si a altor incercari " nu ne vom teme, nici ne vom tulbura, caci cu noi este Dumnezeu ! ".

Totdeauna sa fiti cu gandul la biserica, ca, acum se canta Heruvicul; acum se canta Axionul si, fratia ta intoneaza in minte " Care pe heruvimi... " si Cuvine-se cu adevarat .....

Asadar, sa fii sanatoasa.

Paisie D(uhovnicul)

O scrisoare din ultimii ani de suferinta ai Parintelui Paisie catre ucenicii sai de la Schitul Sihla, intitulata :

In amintirea fostului duhovnic Paisie de la Sihla,

Aflati ca sunt in Sihastria, la sfanta Manastire, de la nasterea Domnului. Sunt inca la examenul incercarii suferintelor. Credca ati auzit. Prin mila lui Dumnezeu si rugaciunile Maicii Domnului am ajuns pana la voi. Dupa parerea unora, merg spre bine incet. Slavita sa fie Domnul pentru toate !

Stau ca acasa la mine. Am de toate, nu sunt vrednic. Am la dispozitie si slujba bisericii, in toata ziua o ascult.

Va rog sa fiti linistiti. Faceti ascultare, dati slava lui Dumnezeu si sanatate.

Inca nu este voie sa primesc (pe nimeni).

Ultima scrisoare a parintelui Paisie scrisa cu doi ani inainte de obstescul sau sfarsit si adresata tuturor ucenicilor sai :

1988

Sarbatori fericite, la multi ani cu sanatate si rabdare, rabdare, rabdare in toate. Rabdare in boala, rabdare in ocară, rabdare cu multumire, pentru scumpa mantuire !

Neincetat sa va rugati si de v-a separat cineva, sa iertati. Iar de ati separat pe cineva, cereti iertare si cu drag sa faceti ascultare, caci ascultarea silita, nu este bine primita.

Si asa ca trece viata, vrei, nu vrei, si maine, poimaine sa ne intalnim cu totii, colo sus in Rai.

P(aisie).

c. Scurte invataturi duhovnicesti ale Parintelui Paisie adresate in scris ucenicilor sai din manastiri si sate,

Sihla, 3.11.1980

... Dumnezeu pe cine iubeste, il tine aproape de El, ca nu cumva libertatea sa-i schimbe mintea si inselaciunea lumii sa-i castige sufletul. Asadar, suntem datori sa primim cu dragoste aceste incercari si sa-i multumim lui Dumnezeu pentru toate.

Sa ne rugam sa ne dea Domnul rabdare, ca " cel ce va rabda pana in sfarsit, acela se va mantui ".

Iar ispitele ce vin, cu voia lui Dumnezeu vin pentru incercare si pentru a ne tine pe calea smereniei. Numai sa cunoastem slabiciunea noastra, sa ne rugam si sa cerem ajutor : " Doamne, nu ne lasa in ispite ! "... Ca vin si fara voia noastra, de la trup, de la lume si de la diavol. Asa ca, ori de unde vin, noi suntem datori sa ne rugam, strigand : " Doamne, ajuta ! ". Insa pentru a ne usura de ele, este nevoie sa ne marturisim. Aceasta ne duce la smerenie. Aceasta rugaciune scurta ne ajuta la toate faptele cele bune, ca Domnul a zis : " Fara de mine nu puteti face nimic ! ".

Sa cerem ajutor de la Domnul si sa ne lasam in voia Lui...

Cu toata dragostea,

Paisie

Oriunde vei fi, sa ai grija si sa-ti implinesti datoria. Ca fagaduita data la Botez, ca si la calugarie, este data inaintea lui Dumnezeu si ni se va cere in ziua judecatii.

- Dragul tatei, lasa-te in grija lui Dumnezeu !

- Daca nu cerem iertare si nu iertam, in zadar asteptam Pastele ! Putem spune ca suntem egali cu cei ce nu cred in Inviere.

- Sa va paziti sa nu auziti, nici sa vedeti ale altora slabiciuni, ci numai si numai pacatele voastre...

- Daca vrei sa ai pace, sa cauti si pacea altora...
- Dragul meu, nu te lauda ca esti calugar, nici ca esti ucenicul lui Paisie, ca bate la ochi si se vede cat de colo ca te mandresti !
- Daca te vei potrivi gandurilor si nu le vei marturisi, nu vei ajunge bine. Ia seama ce gandesti, ia seama ce vorbesti si ia seama ce faci, ca vrajmasul nu doarmme...
- Sa fiti cuminti macar de azi inainte !
- Nici odata sa nu scoti la iveala vorbele auzite si sa nu faci razbunare, ca nu-i crestineste. Ci sa vezi si sa nu vezi; sa auzi si sa nu auzi. Sa ceri iertare de la care crezi ca i-ai suparat si sa ierti din inima pe toti, sa nu ai vrajmas pe nimeni.
- Curateste-ti mintea si inima de toata rautatea.
- Cauta-ti pacea cu toti vecinii si nu pierde legatura cu Domnul si cu Maicuta Lui.
- La suparare si ispite ai nevoie sa te mai descarci la duhovnic, dar numai si numai de boala ta, de slabiciunea ta sa vorbesti.
- Cauta-ti pacea si fii in pace, ca toate trec ca apa si vin altele, ca asa e viata.
- Sa fii cuminte si nu lasa rugaciunea.

P(aisie)

(Insemnare pe un biletel)

- Sa ne rugam pentru pacea in tara, pace in casa si in sufletele noastre.
- Va doresc toata pacea sufleteasca si un coltisor de Rai.

Cu dragoste.

PA

Paisie

- Nu te avanta la post mult, ca trebuie sa faci ascultare.

P(aisie)

- Zi bodaproste ca Maica Domnului este cu noi si nu lasa rugaciunea. " Certand, Domnul m-a certat, dar mortii nu m-a dat ". Sa ne vedem la a doua Inviere.

Paisie

(O scurta scrisoare insemnata pe un biletel si adresata unei fiice duhovnicesti bolnave din Manastirea Agapia).

-...Sa ai pe mama la dreapta si moartea la stanga. Mangaie-te cu ele. Cand esti fricoasa te mangaie mama, adica rugaciunea; iar cand esti prea voioasa, te mangaie moartea, adica lacrimile. Asa, in toata vremea, aceste doua surori iti vor fi de mare folos. Spor in toatecele bune.

P(aisie)

(O scurta scrisoare adresata unei fiice duhovnicesti din Bucovina).

Domnul sa-ti dea sanatate si rabdare cu bucurie in boala, caci pe cat trupul se topeste, pe atat sufletul se imputerniceste si se curateste de toate pacatele.

- Deocamdata va dorim rabdare cu bucurie si dupa aceea pace sufleteasca si bucurie duhovniceasca.

- Sa te simti totdeauna in bratele Maicii Domnului si vei vedea ce mare pace vei avea. Noi suntem inca pe loc si ne rugam pentru pacea a toata lumea si pentru sanatatea fratiei tale...

Paisie

(Scrisoare adresata unei calugarite bolnave).

d. Sfaturi si cuvinte duhovnesti ale Parintelui Paisie, adunate si povestite din memoria verbala a ucenicilor

1. Dupa evenimentele grele din decembrie 1989, auzand batranul, a zis : " Aceasta este un semn mare ca s-a luat pacea de pe pamant. Caci s-a zdrobit capul sarpelui, dar veninul lui a ramas si s-a raspandit in toata lumea prin coada lui " .

2. Fiind seceta mare in vara anului 1990, ucenicii ii spuneau Parintelui Paisie, care zacea la pat : " Nu ploua, parinte, este seceta mare ! ". Iar el raspundea : " Sa ne rugam lui Dumnezeu cu lacrimi si sa postim, ca Domnul are de unde da, daca are cui da ! "

Dupa ce a inceput sa ploua, ucenicii i-au spus : " Parinte Paisie, ploua afara ! ". Iar el a inceput a plange in pat si a zis ucenicului sau de chilie, monahul Gherasim : " Ada-mi si mie un pahar cu apa de ploaie de afara sa beau, ca cine stie ale cui sunt lacrimile acestea ! "

3. Odata au venit labatranul cativa calugari din alta manastire si i-au cerut cuvint de mantuire. Iar el, suspinand incet, le-a zis :

- Prima grija, sa aveti mintea treaza intotdeauna la cele ce ati fagaduit in fata lui Dumnezeu la calugarie. Apoi sa nu va tulburati mintea cu bauturi si cu mancaruri alese. Apoi, feriti-va de vorbirea multa, mai ales de vorbirea si prietenia cu femei si umblatul pe drumuri fara rost, ca iesirea deasa din manastire duce la raceala sufleteasca.

4. Ucenicul sau de chilie era intr-o zi tulburat de unele ispite si i-a spus aceasta Parintelui Paisie. Iar el a raspuns :

- Cu ce ai suparat pe Domnul si pe Maica Domnului ? Sau poate ai intristat pe cineva, ai clevetit sau nu ai facut ascultare cu dragoste ? Ca bunul Dumnezeu vede toate si cauta la inima. El cauta la dragostea si la mila pe care o avem si noi fata de altii.

Gandindu-se ucenicul la cuvintele parintelui, si-a dat seama ca el a suparat pe Domnul si din aceasta cauza au venit aceste ispite grele asupra lui.

5. Parintele Paisie, zacand ultimii sai ani in pat, cu un picior rupt, fara vedere, din cauza unei duble cataracte la ochi, si aproape surd, la varsta lui de peste 90 de ani, ori de cate ori avea cate o tulburare sau durere sau mahnire, el se ruga si plangea, zicand in taina : " Iar am suparat pe Dumnezeu ! " Apoi striga incet cu lacrimi : " Iarta-ma, Doamne, ca mult Te-am suparat ! Maicuta Domnului, nu ma lasa, ca nu mai am nici o putere ! Incotro s-apuc si unde sa ma duc ? Te astept, Iisuse bun, te astept aici, plangand in drum !...

Ucenicul vazand durerea parintelui, plangea si el de mila lui. Dar batranul nu stia ca este in chilie. Apoi iar se insenina la fata, se insemna de trei ori cu Sfanta Cruce, isi stergea lacrimile cu un prosop si continua sa se roage in taina cu rugaciunea mintii, clatinandu-si usor capul intre perne.

6. A venit odata un staret la batranul sa-i ceara sfat, caci avea cativa frati care ii faceau tulburare si voia sa-i puna la canon sau sa-i trimita acasa. Auzind aceasta Parintele Paisie, si-a asezat mainile crucis la piept si, suspinand, i-a zis cu blandete :

- Parinte staret, nu asa ! Ci cu pace, cu pace ! Ca asa strigam cu mainile la cer, cand ne rugam la orice ectenie sau cerere. Cu pace, parinte, ca esti pastor si pastorul " isi pune sufletul pentru oi ". Si mai bune si mai slabe, toate sunt din turma sfintiei tale, toti au suflet si au nevoie de mantuire. Apoi de toti vei da seama in ziua judecatii !

Cand ii primești in manastire, incearca-i cu ascultarile daca sunt buni sau nu. Nu-i calugari asa, si pe urma sa-i trimiti in lume. Ca vei fi intrebat de fiecare suflet si de cel mai mic frate. Fii cu blandete si cu mila si cauta pacea si linistea si a lor si a sfintiei tale. Mai lasa-i la biserica, ca toti trebuie sa ne mantuim. Fii cu dragoste si fa pace acum cand poti, ca tare este greu la urma cand te mustra constiinta si cand nu mai poti face nimic ! Ca timpul trece si nu-l mai gasim. Ma uit la mine, cata mustrare de constiinta am, dar nu mai am nici o putere sa mai adun pe cei ce i-am smintit si i-am separat. Tare mare durere aduce mustrarea constiintei. Parinte, sa luam amine ca avem mare raspundere de sufletele pe care le-am adunat sa se mantuiasca. Sa nu ne judece ca nu i-am povatuit; apoi sa stie de pacat. Ca pastorul bun face si oile bune si le pazeste de lupi si le da Stapanului sanatoase si toate la numar. Iar pastorul rau si pe cele bune le face rele !

7. Prin anul 1986 era bolnav parintele Nicandru Iordache si se pregatea de plecare la Domnul. Atunci a chemat la chilia lui pe Parintele Paisie sa-l spovedeasca pentru ultima data, ca se afla pe patul de moarte. Ucenicii l-au dus pe parintele pe sus, pana la chilia lui, caci era cu piciorul rupt. Dupa ce l-a marturisit si l-a mangaiat mult, dandu-i mare nadejde de mantuire, parintele Nicandru i-a spus cu lacrimi : " Parinte Paisie, stiu ca in curand ma duc la Domnul sa dau socoteala de tot ce am facut pe pamant. Dar va marturisesc ca de nimic nu-mi pare mai rau in viata, decat de timpul pe care l-am pieraut in zadar, fara nici un folos, in loc sa ma rog, sa-L slavesc pe Dumnezeu sau sa fac alta fapta buna ! "

Dupa cateva zile a raposat parintele Nicandru, dar batranul mereu amintea fratilor care veneau la el, ultimele cuvante ale lui, indemnandu-i permanent sa nu piarda timpul in zadar. Ci, ori sa mearga la biserica, ori sa se roage, ori sa citeasca vreo carte sfanta, ortodoxa, ori sa cerceteze pe cei bolnavi, ori sa faca milostenie, ori sa lucreze cu mainile cele de nevoie vietii, ori sa se odihneasca cu masura, ca toate sunt lasate de Dumnezeu omului, spre mantuire.

8. Spune ucenicul sau de chilie ca zilnic ii ducea batranului de mancare la patul sau de suferinta, iar el ii cerea mai intai anafora, apoi zicea : " Iarta-ma si Dumnezeu sa te ierte, parinte Gherasim ! ". Apoi rostea in taina rugaciunea de masa si manca, gustand cate putin din tot ce i se aducea. Uneori ucenicul il indemna sa manance mai mult ca sa se intareasca. Iar Parintele Paisie raspundea cu glas bland si smerit : " Ei, parinte ! nu traim ca sa mancam, ci mancam ca sa traim ! Caci trebuie sa avem intotdeauna constiinta si mintea curata; ca rugaciunea noastra sa poata ajunge la cer !".

9. Uneori ucenicul il gasea pe batranul separat si plangand si il intreba :

- Prea cuvioase, de ce sunteti separat ? Poate v-am intristat cu ceva ? Iar parintele Paisie raspundea cu lacrimi pe obraz :

- Am separat pe Domnul si nu am pace sufleteasca. Caci imi pierd rabdarea in suferinta si de aceea plang... Unde sa ma duc ? Incotro sa apuc ? Apoi, dupa putina tacere, tot batranul raspundea : " Nu ma duc, Iisuse bun; ci Te astept aici in drum !"

10. Iarasi spunea ucenicul sau de chilie, ca daca ii dadea cineva un pahar de ceai sau altceva sa guste, Parintele Paisie ii zicea cu multumire si recunostinta :

- Bodaprosti ! Vei avea mare plata de la Dumnezeu, ca eu nu am nici o putere !

11. Alteori il intreba batranul pe ucenic :

- Cat este ceasul ? Este sapte ?

- Parinte Paisie, este ziua afara si canta pasarile in padure. Iar el, suspinand, zicea :

Dragul meu, la mine este tot noapte si tare greu mai trece timpul ! Cand vedeam, ma luam cu cititul. Dar de cand sunt numai la intuneric, nu va dati seama cata rabdare trebuie sa ai, sa stai in pat, sa nu poti merge si sa astepti sa te poarte altii ! Insa cel mai mult ma mangai cu rugaciunea mintii si a inimii. Prin ea vorbesc cu Mantuitorul...

12. Fiind imobilizat la pat, batranul avea o franghie legata de grinda, cu ajutorul careia se sprijinea si se intorcea, cand ramanea singur. Dar, uneori, nu gasea funia si il ajuta ucenicul, iar el zicea :

- Maica Domnului te-a trimis sa ma ajuti, ca nici metaniile nu stiu unde sunt... Insa faceti toate cu dragoste, ca sa aveti plata la Dumnezeu !

13. Adeseori veneau la chilia Parintelui Paisie mici grupuri de preoti, calugari si maici din manastiri si credinciosi, toti fii duhovnicesti ai batranului, dorand sa-l vada, sa ia binecuvantare si sa-i ceara un scurt cuvânt de folos. Atunci ucenicul il intreba :

- Ce sa fac, Parinte Paisie, ca au venit la usa si plang, dorand sa va vada ?

- Da-le drumul !

Dupa ce intrau, ii sarutau mana si se asezau in genunchi langa patul sau de suferinta. Unii isi spuneau numele, altii ii cereau cuvânt de folos sufletesc, iar calugaritele si credinciosii se rugau in taina si lacrimau. Parintele Paisie, cunoscandu-i cu duhul, le dadea sfaturi foarte scurte, dar pline de intelpciune duhovniceasca, si fiecare se silea sa urmeze intocmai sfatul lui. La urma, batranul lua epitrahilul si crucea fixata in cui alaturi de el si le citea pe de rost o rugaciune de sanatate, de mangaiere si de binecuvantare duhovniceasca, care ii intarea pe toti. La urma le zicea cu blandete :

- Ce sa mai vedeti acum ? Osteneala si durere ! Nici nu vad, nici nu aud, nici nu pot merge !... Drum bun ! Sa ne vedem la usa Raiului !

- Dar de ce, parinte, la usa Raiului si nu inaintu ? intrebau cei de fata.

- Dragii mei, pana la usa este tare greu, raspundea batranul, si incepea sa planga ... Daca ajungem noi acolo, strigam la Maica Domnului : " Usa milostivirii deschide-o noua !" si Maicuta Domnului, cu rugaciunile ei, ne va deschide usa sa intram in Rai, caci ea ne ajuta tuturor la mantuire. De aceea in fiecare, zi suntem datori sa-i citim, dimineata, Acatistul Buneinvestiri, si, seara, Paraclisul, caci este tuturor mama, acoperamant si grabnica ajutatoare...

14. Odata a venit o femeie care se marturisise la batranul si i-a zis :

- Parinte Paisie, nu am facut canonul care mi l-ati dat la spovedanie. Ce sa fac ?

- Sora, ori Raiul, ori iadul ! Alege una din doua ! Fara sa-ti faci canonul de la spovedanie, de ce mai veniti la mine ? Duceti-va la preotul din sat, spuneti-i pacatele care mi le-ati spus mie la marturisire si faceti ce va va spune el, ca numai silitorii vor intra intru Imparatia cerului !...

15. In ultimul an de suferinta spunea batranul ucenicului sau ca isi pierde rabdarea si zicea : - Eu tot am spus la toti : rabdare, rabdare, rabdare in boala, in orice neaz. Dar cand ajungi sa rabzi tu, atunci vezi cat este de greu de rabdat ! si incepea a lacrima. Apoi zicea : Batranetea si durerea, mi-au luat toata puterea ! Vino, ingerasul meu si ma du la Dumnezeu. Si sa vii cu-n ciocanel, sa ma desprinzi usurel de la cap pan la picioare, sa-mi vindeci rana ce ma doare ... !

16. Spun unii din ucenicii Parintelui Paisie ca veneau saptamanal la spovedanie, cum este randuiala Manastirii Sihastria, si ii ziceau :

- Parinte Paisie, iar am gresit si n-am implinit canonul dat la ultima spovedanie, ca voi pune inceput bun si nu voi mai pacatui cu limba, cu gandurile, cu auzul si cu ochii...

- Ce faci, frate, cu marturisirea ? raspundea batranul cu glas apasat. Daca te imbraci cu o haina curata si te duci intre oameni si nu bagi de seama ca te-ai atins de ceva murdar, cum poti sa te mai duci intre ei, ca toti fug si rad de tine. Dar in fata Domnului cum te vei duce, stiind ca " nimic necurat nu intra in imparatia cerurilor ?" Ia aminte ce faci, ca ziua de mane nu-i data nimanui !

17. Zilnic, cand pleca ucenicul de la batranul ii zicea :

- Parinte Paisie, binecuvantati si ma iertati, ca ma duc la ascultare si la biserica !

Iar el zicea cu toata inima :

- Domnul sa-i ierte pe toti, si pe cei vii si pe cei morti !

18. Acelasi ucenic de chilie spune ca daca pleca un calugar in vreo calatorie, batranul era cu mare grija pentru el, sa nu i se intample vreo primejdie sau ispita pe cale, pana auzea ca s-a intors sanatos la manastire. Parintele Paisie cerea fiilor sai duhovnicesti sa nu plece la drum fara rugaciune si, atat la plecare, cat si la intoarcere, sa ia binecuvantare de la staret si duhonic si sa faca trei metanii la icoana Maicii Domnului, ca sa-i acopere de tot raul.

19. Alteori spunea ucenicilor sai apropiati :

- Tare ma bucur cand aud de bine, de pace, si de dragoste in manastire si tare ma supar cand aud de rau ! Daca nu suntem in pace unul cu altul si nu iertam, nu-i primit nimic la Domnul. Degeaba purtam haine lungi si stam in manastire, ca Domnul cauta la inima, nu la fata !

20. De multe ori spunea ucenicilor :

- Tot ce faceti, sa faceti cu dragoste, ca sa aveti plata pentru toate, ca dragostea este coroana tuturor faptelor bune !

21. Cand era necajit si bolnav si nu vedea, plangea singur si zicea : " Fa Doamne cu mine ce vrei, numai in iad sa nu ma dai, ca sunt tare pacatos si mi-i frica sa nu cad cu cei pacatosi in iad !"

22. Alteori zicea : " Orice faci, sa vezi cu ce scop faci si daca este bun scopul. Iar daca faci ceva pentru lauda lumii, nu are nici o valoare !"

23. Odata l-a intrebat ucenicul sau de chilie :

- Parinte Paisie, ce datorii are un monah ?

Iar batranul i-a raspuns :

- Are datoria sa-si pazeasca fagaduinta pe care a dat-o inaintea lui Hristos si a Sfantului Altar. Adica, ascultare neconditionata, saracie de bunavoie si feciorie. Pe langa acestea, calugarii trebuie sa fie smeriti, sa se roage neincetat pentru ei si pentru toata lumea si sa aiba sfanta dragoste, de care atarna toata fapta buna si care le rabda pe toate.

24. Altadata iarasi a zis batranul :

- Toate patimile si ispitele calugarilor se nasc din doua pricini : din neascultare si din lenevire la rugaciune, la metanii si post. Din cauza acestor doua pacate cadem usor in toate ispitele si patimile omoratoare de suflet si ne pierdem mantuirea.

- Cum putem scapa de aceste doua grele pacate, l-a intrebat ucenicul ? Iar parintele Paisie i-a raspuns :

- Neascultarea si lenevirea, la rugaciune, ca si toate celelalte patimi, se vindeca prin marturisire curata la duhovnic, prin canon si prin savarsirea faptelor bune in locul pacatelor care ne stapanesc !

25. Altadata iarasi zicea batranul ucenicilor sai :

- De mare ajutor pe calea mantuirii ne sunt smerita cugetare si smerenia, care spala pacatele. Apoi este trairia noastra in dragoste crestineasca. Caci spune Mantuitorul : " Intru aceasta vor cunoaste toti ca sunteti ucenicii mei, daca veti avea dragoste intre voi " (Ioan 13, 35).

26. In alta zi iarasi zicea ucenicilor la chilie :

- Atat calugarii, cat si mireni, daca au pace intre ei, adica pacea inimii si a constiintei, si daca au dragoste, se pot mantui...

27. Uneori spunea ucenicilor sai :

- Sa nu uitam de moarte ca fara de veste vine. Toti cei care au umblat dupa slava omeneasca si s-au amagit de grijile acestei lumi, la sfarsit s-au cait, dar poate prea tarziu...

28. Adeseori zicea ucenicilor, calugari si mireni :

- Sa avem frica lui Dumnezeu si sa punem zilnic inceput bun ! Odata m-am intimplat langa patul de moarte al unui om nepregatit, care se chinuia sa moara si striga la mine : " Nu ma lasa, parinte Paisie, nu ma lasa ! ". Si cauta sa fuga si striga sa-l ajut si a murit asa nepregatit.

29. Cand venea cate un ucenic tulburat la batranul, ii spunea :

- Sa nu faci tot ce poti, sa nu crezi tot ce auzi si sa nu spui tot ce stii ! ...

30. Unor fii duhovnicesti care i-au cerut cuvint de folos, batranul le-a raspuns :

- Sa cerem de la Hristos, prin rugaciune, frica de Dumnezeu si cugetare la moarte. Frica de Dumnezeu este inceputul intelepciunii, iar frica de moarte si de judecata ne pazeste de pacate si ne indeamna la pocainta in aceasta viata, caci dincolo nu este pocainta.

31. Altor frati iarasi le-a zis :

- Trebuie sa avem pururea inaintea noastra pacatele noastre, ca sa nu ne mustre constiinta, sa dobindim lacrimi la rugaciune si sa nu mai gresim. Constiinta pomeneste pacatele noastre si, pomenindu-le, ne smereste.

32. Spune ucenicul sau de chilie, ca uneori parintele Paisie incepea a plange cu lacrimi si cand il intreba de ce plange, batranul raspundea : " Vin timpuri foarte grele de incercare si suferinta si multi vor cadea, fiind biruiti de ispitele veacului celui de pe urma !".

33. A venit odata un starete de manastire la batranul si i-a spus ca a facut atata recolta de cereale, ca are atatea vite, ca a inceput atatea lucrari de constructii si innoire a chiliilor pentru vietuitorii manastirii. Iar parintele Paisie i-a zis :

- Parinte starete, Dumnezeu nu ne va intreba la judecata cate materii am adunat, cate case am construit si cate vite avem la manastire. Ci ne va intreba cate suflete am adunat aici si citi s-au mantuit din obstea manastirii. Altfel, stam degeaba aici daca nu ne cautam de suflet !

34. Zilnic il cerceta duhovnicul la chilie pe Parintele Paisie si il intreba :

- Ce mai faci, Parinte Paisie ?

- Daca mai sunt zile de la Dumnezeu, iata tot asa ma gasesti. Imi duc crucea si sunt in asteptarea Mantuitorului !

35. In alta seara, batranul a spus ucenicilor sai :

- In lume sunt doua feluri de animale - domestice si salbatice. Cele domestice stau pe langa om, asteapta hrana si se supun omului, iar cele salbatice, nu. Asa sunt si oamenii. Unii asculta de Dumnezeu si se supun cu bucurie poruncilor Lui; iar altii se impotrivesc lui Dumnezeu si nu vor sa pazeasca poruncile mantuitoare ale Domnului nostru Iisus Hristos. Asadar, cum este cu animalele salbatice, asa si cu oamenii straini de Dumnezeu.

36. Altor fii duhovnicesti le-a zis, la plecare.

- Va doresc la toti sa traiti cat am trait eu, dar prin ce am trecut eu sa nu mai treaca nimeni !

37. Parintele Paisie, stand in chilie la rugaciune, se invrednicise de darul lacrimilor, pe care intotdeauna le ascundea de ochii ucenicilor sai. Odata, pe cand se ruga cu multe lacrimi, a intrat ucenicul lui in chilie fara sa-l simta batranul si i-a zis :

- Binecuvantati, Parinte Paisie ! Va doare ceva ?

- Parinte Gherasim, rugati-va pentru mine ca sunt bolnav, nu mai vad, nu mai aud, nu mai pot merge... Poate ma slobozeste Dumnezeu !... Asa stia batranul sa-si tainuiasca nevointa sa si darul lacrimilor cu care il mangaia Dumnezeu, incat nici ucenicul de chilie nu-l cunostea indeajuns.

38. Zacand in patul sau de suferinta, batranul rostea in taina inimii, rugaciunea lui Iisus. Apoi, cercetandu-l ucenicul, l-a intrebat :

- Parinte Paisie, aveti nevoie de ceva ?

Iar el, aratandu-i metaniile din mana sa, i-a zis :

- Parinte Gherasim, ma rog lui Dumnezeu si Maicutei Domnului, ca de acum atat mi-a mai ramas !

39. Alta data l-a intrebat ucenicul :

- De cate ori pe zi trebuie sa rostim rugaciunea lui Iisus cu inchinaciuni ?

Iar batranul a raspuns :

- Eu zic mereu de o suta de ori rugaciunea " Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-ma pe mine pacatosul " ; de o suta de ori " Preasfanta Nascatoare de Dumnezeu, miluieste-ne pe noi " ; de o suta de ori zic : " Sfinte Prea Cuvioase Parinte Paisie, roaga-te lui Dumnezeu pentru mine pacatosul " ; de o suta de ori : " Sfinte Ierarhe Spiridoane, roaga-te lui Dumnezeu pentru mine pacatosul " ; si de o suta de ori zic, : " Sfanta mironosita Veronica, roaga-te Mantuitorului Hristos pentru mine pacatosul ". Apoi iarasi le repet. Mai vine la mine cineva, mai catesc o rugaciune la bolnavi, mai spovedesc cate un calugar, mai ascult sfintele slujbe, mai plang, mai atipesc oleaca si tot asa pana cand vine Domnul...

40. Unui ucenic apropiat i-a spus Parintele Paisie aceste scurte sfaturi :

- Ocara. sa-ti fie ca lauda. Cand ne rugam, trebuie repetat mereu : " Iarta-mi mie, Doamne, cum iert si eu ". Minciuna este de trei feluri : stimita, auzita si banuita. Iar rabdarea este de doua feluri : dobitoceasca si cu dragoste. Adica rabdare fireasca si rabdare duhovniceasca.

41. Unor calugari dintr-o manastire le-a dat batranul acest cuvânt de folos :

- Moartea pune capat la toate ! Cum te gandesti la moarte, le-ai terminat pe toate. Caci trebuie sa ne pregatim intotdeauna, sa fim uniti cu Hristos si sa ne rugam mult, ca sa ne savarsim in pace si sa dobandim coltisorul de rai... Dar este greu pana acolo !

42. Iar pentru dragostea in Hristos, spunea ucenicilor :

- Vedeti pe Sfantul Arhidiacon Stefan ? Daca nu se ruga pentru fratii lui, care il ucideau cu pietre, ca sa-i ierte Dumnezeu, nu vedea cerurile deschise ! Asadar si noi sa ne rugam nu numai pentru bunii nostrii frati si prieteni care ne iubesc, ci si pentru cei care nu ne iubesc, ca sa dovedim ca suntem fiii lui Dumnezeu dupa dar si sa vedem usa Raiului deschisa pentru noi.

43. Unor calugarite care se nevoiau la Sfintele Locuri si era fiicele sale duhovnesti, le-a dat urmatoarele sfaturi :

- Vreau sa va insotesc si eu cu gandul la Sfintele Locuri, la Ierusalim, pe care unii din parintii nostri s-au invrednicit si l-au vizitat si au vazut unde a fost inmormantat trupul Domnului nostru Iisus Hristos ... Va insotesc si eu cu gandul si merg cu sfintiile voastre pana acolo si le zic : " Bine v-am gasit, parintilor fratilor, maicilor si surorilor care sunteti aici si v-ati invrednicit sa stati la Locurile Sfinte, unde s-au mantuit Sfintii Parinti si unde s-au nevoit si unii dintre sfintii nostri pe care i-am cunoscut...

Ramaneti pe locurile acelea sfinte pe care le-ati dorit din copilarie si sa nu ne uitati si pe noi la rugaciunile pe care le inaltati inaintea Sfantului Mormant !...

Sa aveti dragoste una fata de alta ca sunteti surori si straine acolo. Una sa fie mama la cealalta, iar alta sora celeilalte. Dragostea lui Hristos sa va fie sfetnicul cel bun. Unde este dragoste, acolo este Domnul nostru Iisus Hristos; iar unde nu este dragoste, acolo nu este Hristos. Asadar, dragostea si pacea Domnului si Mantuitorului nostru Iisus Hristos sa fie cu voi acolo si in veci...

Dumnezeu sa va ajute. Mergeti sanatoase, sa ajungeti cu bine si sa va rugati si pentru noi pacatosii. Acolo sa ne bucuram de mila lui Dumnezeu, de rugaciunile Preacuratei Sale Maici si de rugaciunile tuturor sfintilor. Amin !

44. Unui fiu duhovnicesc ii dadea batranul urmatoarele sfaturi pentru spovedanie :

- Sa te marturisesti regulat, ca daca maturi casa mai des, ti-i drag sa stai in ea. Daca speli camasa, ti-i drag s-o imbraci. Caci daca se face mult gunoi in casa, este mai greu de scos afara. Sa te marturisesti mai des, daca nu in fiecare saptamana, macar in fiecare luna.

45. Unor calugarite, fiice duhovnesti, le-a spus Parintele Paisie :

- Sunteti straine pe pamant. Ajutati-va una, pe alta, sprijiniti-va una pe alta, impacati-va si asa veti avea bucurii si aici pe pamant si dincolo de mormant. Dumnezeu sa va ajute sa ajungeti cu bine la locul vostru si sa ma pomeniti si pe mine pacatosul, nevrednicul vostru duhovnic, Paisie...

46. Altor frati crestini le spunea aceste cuvinte :

- Moartea le pune capat la toate ! Cum te gandesti la moarte, le-ai terminat pe toate. De aceea, trebuie sa ne pregatim totdeauna, sa fim in pace totdeauna, sa ne rugam, sa fim in asteptare, ca vine Domnul curand !...

47. Ucenicilor sai de la Mormantul Domnului, le spunea batranul :

- Dumnezeu sa va intareasca in credinta. Ma bucur ca sunteti mai aproape de Mantuitorul. Nu ca noi, prin imaginatie si cu gandul; ci sunteti cu trupul acolo pe urmele Mantuitorului, pe unde a postit si S-a rugat, unde a patimit, unde a fost inmormantat, unde a inviat si de unde S-a inaltat la ceruri. In toate locurile sunteti aproape de Domnul si in toate locurile pe unde mergeti sa va inchinati, spuneti lui Dumnezeu si ceva despre mine.

Asadar, Dumnezeu sa va ajute. Daca in viata aceasta nu ne vom mai intalni, apoi ne vom intalni dincolo, unde nu sunt scarbe, nici intristare, nici suspin. Va doresc tuturor un coltisor de Rai. Amin.

48. L-a intrebat odata un fiu duhovnicesc, pe cand era bolnav :

- Ce mai faceti, Parinte Paisie ?

- Parinte, ma rog lui Dumnezeu sa-mi dea dragostea si ravna pe care le-am avut intai, cand am intrat in manastire la Cozancea, ca nou incepator !

49. Cand il gaseau pe batranul bolnav grav, ucenicii ziceau :

- Parinte Paisie, da-ne binecuvantare sa ne ducem la alt duhovnic, pana va faceti iarasi sanatos. Iar el zicea :

- Dati-mi epitrahilul si Sfanta Cruce de pe masa si stati cate unul sa va marturisesc, caci nadajduiesc sa ma intareasca Dumnezeu cu putere de sus...

50. Odata a venit la parintele o batrana bolnava sa-i citeasca rugaciuni de sanatate. El i-a raspuns :

- Si eu sunt bolnav ! Cum sa-ti citesc ? Iar batrana a zis :

- Cititi-mi mie si va faceti sanatos si sfintia voastra ! Intr-adevar, dupa ce i-a citit cateva rugaciuni, s-au facut sanatosi si parintele si batrana, cu darul lui Hristos.

51 - Cand pleca vreun parinte din obste in calatorie si venea la batranul sa ia binecuvantare, Parintele Paisie ii spunea :

- Sa nu spuneti nimanui nimic despre mine, nici de bine, nici de rau !

52. Odata a venit la Manastirea Sihastria un crestin de departe, dorind sa cunoasca pe Parintele Paisie. Auzand ca este in gradina la ascultare, s-a apropiat de intrare si, vazandu-l l-a intrebat chiar pe el :

- Cine este Parintele Paisie, ca doresc sa vorbesc cu dansul ?

- Iar batranul, smerindu-se, i-a spus :

- Este un calugar, neputincios si bolnav ! Ce treaba aveti cu el ?

Dar vazand pe credincios ca pleaca intristat de la dansul, l-a ajuns din urma, l-a invitat la chilia sa si mult l-a folosit cu cuvantul sau bland si smerit.

53. Cand vreunul din ucenicii sai se simtea bolnav, batranul ii zicea :

- Nu spune nimanui ca esti bolnav sau te doare ceva. Ci roaga-te in taina Domnului si Maicutei Domnului si du-te si fa ascultare unde esti trimis si indata te vindeci de boala. Toti care urmau sfatul lui, se faceau indata sandtosi si dadeau slava lui Dumnezeu.

54. Spun ucenicii Parintelui Paisie, ca dupa ce-i spovedea si le dadea unele sfaturi, le zicea cu duh smerit si rugator :

- Sa fiti sinceri la spovedanie, sa nu va indoiti niciodata de duhovnic, caci nu el, ci Dumnezeu vorbeste si lucreaza prin el.

La urma batranul adauga aceasta rugaminte de iertare fiilor sai duhovnicesti, care le misca inima pana la lacrimi :

- Iertati-ma si Dumnezeu sa va ierte, ca poate v-am smintit sau poate nu m-am purtat cu voi cu mai multa dragoste. Sa ne rugam unu pentru altii, ca Dumnezeu. sa ne invrednicasca de mantuire si sa ne faca parte de un coltisor de Rai...

55. Odata a venit la sfintia sa o calugarita bolnava de intristare sufleteasca. Batranul a spovedit-o, i-a citit de mai multe ori la miezul noptii rugaciuni de sanatate si a pus-o la ectenii de sanatate si la Sfantul Maslu. Apoi a impartasit-o si dupa mai multe zile s-a facut sanatoasa. La urma Parintele Paisie i-a dat aceste sfaturi :

- Sa nu te temi niciodata, caci la carma vietii noastre este Bunul Dumnezeu, este Mantuitorul nostru Iisus Hristos cu Maicuta Domnului. El ne acopera cu harul Duhului Sfant, numai sa nu lasam sfanta rugaciune.

56. Drept canon de obste, batranul obisnuia sa dea fiilor sai duhovnicesti sa repete zilnic, in casa, pe cale si la lucru, de 10-20 de ori Tatal nostru, de 7 ori zilnic sa rosteasca Psalmul 50, de 3 ori Crezul; de 100 de ori " Doamne Iisuse... " si de 100 de ori " Preasfanta Nascatoare de Dumnezeu, miluieste-ma pe mine pacatosul ". In 24 de ore le randuia sa citeasca, mai ales seara si noaptea, un acatist si Paraclisul Maicii Domnului si, celor mai ravnitori sau fara servicii, cate doua-trei catisme din Psaltire. Apoi sa faca 30-50 sau 100 de metanii si, regulat, sa citeasca un capitol din Sfantă Scriptura, viata pe scurt a sfantului zilei, cateva pagini din invataturile Sfintilor Parinti si alte carti sfinte.

57. Celor care aveau pacate grele si erau robiti de patimi vechi, le randuia batranul sa posteasca obligatoriu toate posturile si zilele randuite de Biserica, sa nu manance un timp carne si ulei si sa nu bea vin. Apoi o zi sau doua pe saptamana, de obicei miercuria si vinerea, le randuia post negru pana la orele 3 dupa masa, pana seara sau chiar pana a doua zi si sa citeasca psaltirea la miezul noptii. Iar celor care savarseau avorturi, le randuia sa nasca alti copii in locul celor ucisi, sau sa boteze si sa imbrace copii saraci dupa numarul avorturilor, sau sa infieze copii fara parinti.

58. Marturisesc fiii sai duhovnicesti, ca parintele Paisie avea mare bucurie cand ii vizitau ucenicii si ii cereau binecuvantare si sfat. Iar cand plecau spre casele lor, avea mare grija sa nu li se intimple vreo ispita pe cale, pana auzea ca au ajuns cu bine. De aceea, intotdeauna citea credinciosilor si fiilor sai rugaciunea de calatorie si le dadea binecuvantare de drum inainte de plecare.

Asa si-a crescut si a purtat grija de fiii sai duhovnicesti, acest mare duhovnic al manastirilor noastre.

59. Marturisesc ucenicii lui apropiati ca pe cei care cadeau in ispiti si in pacate grele, batranul nu-i mustra aspru. Ci ii primea cu dragoste, ii incuraja ca Dumnezeu le da iertare, daca parasesc pacatele facute, si le adauga aceste cuvante de imbarbatare :

- De cate ori cazi, scoala- arturiseste-ti pacatele, caieste-te, fa-ti canonul, intreaba si du-ti Crucea mai departe cu ochii la Hristos, pana ajungi sus, la Golgota. Noi cu faptele noastre nu putem zice ca ne mantuim, fara mila lui Dumnezeu, fara duhovnic si fara rugaciunile Bisericii. Dar sa ne gaseasca ceasul mortii in lupta.

Numai mila Bunului Dumnezeu si a Maicii Domnului sa ne ajute sa ajungem si noi la usa Raiului, si acolo sa strigam tare : " Deschide-ne, Doamne, usa milostivirii Tale !"

60. Pe alti fii sufletesti ii indemna sa repete mereu, dupa rugaciunea inimii, si aceasta mica rugaciune : " Izbaveste-ma, Doamne, de muncile de veci si nu ma lipsi de binele Tau cel ceresc ". Sau sa repete si aceste stihuri din Psalmul 50 : " Inima curata zideste intru mine, Dumnezeule, si duh drept innoieste intru cele dinauntru ale mele " Apoi sa zica : " Nu ma lepada pe mine de la fata Ta si Duhul Tau cel Sfant, nu-L lua de la mine ".

61. Alteori zicea fiilor sai duhovnicesti :

- Daca ne lasam in voia lui Dumnezeu, sa fim siguri ca nu ne va lasa. Dar sa primim toate cu dragoste si bucurie, boala, ocară, ispite, ori de unde ar veni. Sa nu invinuem pe nimeni, ci sa ne invinuem numai pe noi.

62. Marturisesc unii din ucenici ca daca incercau sa se indreptateasca la spovedanie, batranul nu le primea marturisirea, ori tacea si nu le dadea nici un sfat. Iar ei plecau tulburati de la sfintia sa. Alteori le zicea :

- De vrei sa asculti si sa te folosesti, taie-ti voia si lasa-te in voia lui Dumnezeu si primeste cuvantele si dragostea noastra.

Parintele Paisie nu vorbea niciodata la persoana sfintiei sale, ci se referea la toti preotii duhovnici.

63. Daca cineva nu tinea cont de binecuvantarea batranului si facea ceva dupa voia sa, niciodata nu-i mergea bine. Iar daca Parintele Paisie zicea : " Gata, acum este voia lui Dumnezeu sa pleci si sa faci acest lucru; ai toata blagoslovenia atunci toate se savarseau bine, cu folos si cu bucurie, caci erau facute cu binecuvantarea si rugaciunea lui si a Sfintei Biserici.

64. Uneori zicea batranul :

- Ce nu face omul sa capete pacea sufleteasca !

Alteori spunea celor tulburati :

- Sa te intorci acolo de unde stii ca ai pierdut pacea inimii !..

65. Odata, doua surori dintr-o manastire erau tulburate si nu-si aflau linistea. Iar seara, cand s-au intors de la biserica, au aflat un biletel in usa, adus de cineva necunoscut, de la Parintele Paisie, duhovnicul lor, pe care scria :

- Fiti in pace, aveti liniste, rugati-va lui Dumnezeu ... Maicuta Domnului nu ne lasa ...

Cum au citit acele randuri indata s-au linistit sufleteste si se mirau de unde stie duhovnicul lor ca ele sunt tulburate.

66. Alta ucenica, fiind cu ascultarea la Ierusalim, era tulburata de unele ispite obisnuite si a cerut sfatul batranului. Iar el i-a scris printre altele : " Maica, sa ai rabdare, Ca nimic nu putem dobandi fara smerenie si rabdare. De ce sa fii asa tulburata ? Ti-a batut cineva cuie in palme, asemenea lui Hristos ? Sau ai rani in maini si picioare, cum a avut Domnul pentru mantuirea noastra ?"... Aceste putine cuvinte, au adus iarasi pacea lui Dumnezeu in inima ei.

67. Un fiu sufletesc i-a cerut candva o binecuvantare si multa vreme batranul nu i-a ingaduit sa faca ce dorea. Mai tarziu, iarasi i-a cerut aceeași binecuvantare, iar Parintele Paisie i-a raspuns cu blandete :

- Dumnezeu face voia celor ce se tem de Dansul ! Sa nu ai nici o indoiala in cuvintele spuse de Duhul Sfânt !

68. Altui ucenic i-a dat batranul acest scurt sfat :

- Sa ai credinta in Bunul Dumnezeu si sa mergi inainte cu nadejde, ca nu aici este viata, ci dincolo ! Sa ne faca Dumnezeu parte de un coltisor de Rai !

69. Odata a venit o crestina din Humulesti cu fiica ei de 4 ani la Parintele, Paisie, care se nevoia la Schitul Sihla. Dupa ce a spovedit-o, i-a binecuvantat copila si i-a zis :

- Sa fii binecuvantata de Dumnezeu si de Maica Domnului caci ai sa te faci calugarita !

Dupa 12 ani, copila a intrat in viata monahala, facandu-se mireasa lui Hristos.

70. Altadata a venit la Sihla o batrana din Humulesti, o veche fiica duhovniceasca a Parintelui Paisie. O chema Paraschiva. La usa lui era lume multa. Batranul, inspirat de Duhul Sfânt, a zis catre cei de la usa :

- Sa vina Paraschiva in casa ! Lasati-o sa intre !

Femeia a intrat emotionata la batran, auzand ca-i spune pe nume. Apoi a zis :

- Parinte, cum sa intru eu inainte, ca abia am venit si este atata lume la usa !

- Lasa sa se aleaga oile de capre, - a raspuns batranul -, ca nu toti care sunt la usa au venit pentru spovedanie !

71. In alta zi o crestina a adus mai multe femei din sat la spovedanie. Dupa ce s-a marturisit fiecare, Parintele Paisie a spus fiicei lui duhovnicesti :

- Sora, sa numai aduci asemenea femei la mine la spovedanie ! N-au venit cu credinta si cainta !

72. A venit odata o crestina bolnava la Sihla. Ea nadajduia ca se vindeca cu binecuvantarea si rugaciunile Parintelui Paisie. Dar, fiind multi oameni la citit, era intristata ca batranul nu-i pune si ei mainile pe cap. Dar in timp ce plangea in genunchi, a simtit o mana calda pe crestetul ei care a ramas peste ea pana la sfarsitul rugaciunii. Dupa ce s-a ridicat de jos si s-a intors acasa s-a simtit sanatoasa.

73. Batranul si bunul Parinte Paisie iubea foarte mult pe ucenici si se bucura din inima cand il cautau si il cercetau fiii sai sufletesti. Iar daca vedea ca unii il parasesc sau nu mai vin pe la chilia lui, zicea cu mahnire :

- Iata, cutare si cutare nu mai vin la spovedanie. Poate sunt bolnavi. Sau poate s-or fi smintit de mine, cum le-am vorbit ! Domnul stie. Eu am atata dragoste ca orice suflet sa se mantuiasca si sa se foloseasca, cu darul lui Dumnezeu, si as vrea ca pe nimeni sa nu-l supar sau sa-l smintesc...

74. Un tanar, fiind nehotarat in ce parte sa-si indrepte calea vietii, a venit la Parintele Paisie in anul 1989 si i-a cerut sfatul. Iar el l-a intrebat daca are duhovnic, apoi i-a spus :

- Urmeaza sfatul duhovnicului, caci el hotaraste ! Tanarul insa, voia sa auda cuvântul batranului. De aceea se ruga in taina sa-i vorbeasca Dumnezeu prin gura Parintelui Paisie : " Doamne, Tu care stii inima fiecarui om si cele ce-i sunt lui de folos spre mantuire, pune-i in gând Parintelui Paisie sa-mi spuna care este voia Ta cu mine in aceasta viata, ca nu voiesc sa se faca voia mea, ci numai voia Ta sa se faca intru toate "...

Ucenicul a vorbit cu batranul si l-a primit pe acel tanar in chilie noaptea, dupa utrenie. A intrat cu mare emotie. Simtea in jurul lui prezenta Duhului Sfânt. Apoi a ingenunchiat langa patul lui de suferinta. Dupa ce i-

a spus numele, varsta si nehotararea sa in viata, Parintele Paisie i-a pus ambele maini pe cap, l-a binecuvantat si, dupa cateva clipe de tacere sfanta, i-a zis :

- Frate Vasile, sa te faci calugar !

Din clipa aceea tanarul n-a mai putut sta in lume. Auzind de aceasta duhovnicul lui, i-a adaugat si el : " Frate Vasile, daca vei urma viata monahala dupa cuvantul Parintelui Paisie, nu vei regreta toata viata, atat este de frumoasa "!

75. Dupa ce a intrat in viata monahala, iarasi s-a dus la batranul sa-i ceara cuvânt de folos. Iar Parintele Paisie i-a spus :

- Sa fii calugar cu adevarat ! Sa nu fii numai un cantaret la strana !

76. Altadata iarasi l-a intrebat pe batranul daca este bine sau nu sa studieze teologia. Iar el i-a raspuns :

- Sa nu te duci ! Teologia noastra este rugaciunea ! Adica sa zici din inima, cu atentie si lacrimi : " Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieste-ma pe mine pacatosul " ! Acolo trebuie oameni sanatosi ... Dar daca este nevoie si este porunca...

Astazi tanarul acela face parte din obstea Manastirii Sihastria, este ieromonah si poarta numele marelui duhovnic Paisie.

77. In vara anului 1990 a venit in pelerinaj pe la manastirile din Moldova un tanar ortodox, arhitect din Paris. Ajungand si la Manastirea Sihastria, a auzit de vestitul duhovnic Paisie si dorea sa-i ceara un sfat duhovnicesc. A fost primit cu dragoste de batranul.

- Parinte Paisie, a intrebat tandrul pelerin prin transaator, nu stiu ce sa fac in viata, sa ma casatoresc sau sa ma fac calugar ?

- Cati ani aveti, a intrebat Parintele Paisie ?

- Am 31 de ani, parinte !

- Daca a trecut vremea de casatorie, du-te la o manastire, fa-te calugar si slujeste lui Hristos ca vei avea mare plata in ceruri ! Intorcandu-se in patria sa, acest tanar nu mai avea liniste in suflet. Cuvintele Parintelui Paisie si glasul Duhului Sfânt îl chemau sa renunte la toate si sa se faca monah. Dupa cateva luni a intrat in obstea Manastirii Sihastria si astazi este ierodiacon si multumeste lui Dumnezeu pentru harul primit.

78. O familie din comuna Straja - Suceava nu avea copii. Sotul era necredincios si isi opra sotia de la biserica. Iata insa cum i-a chemat Dumnezeu la credinta, prin Parintele Paisie. Li s-a nascut o fetita infirma. Timp de doi ani copila nu se putea scula din pat. Doctorii nu mai aveau ce sa-i faca. Sistemul nervos central era greu afectat.

Dar, auzand de Ieroschimonahul Paisie Olaru, care in 1982 se nevoia la Schitul Sihla, la indemnul unor credinciosi, s-au dus la el sa le faca rugaciuni de sanatate pentru fetita bolnava. Caci le spuneau prietenii : " Daca acest parinte nu va face copila sanatoasa, nimeni altul nu va putea s-o vindece " !

Au urcat cu greu pana la chilia lui. Batranul i-a primit cu dragoste, le-a ascultat necazul, i-a spovedit apoi le-a citit rugaciuni de sanatate peste hainele copilei si le-a dat untdelemn sfânt sa unga copila bolnava acasa pe tot trupul, timp de trei zile, dimineata si seara. La intoarcere, tatal copilei a promis lui Dumnezeu ca, de se va face sanatoasa fetita lor, el se va intoarce la credinta, va merge regulat la biserica, va posti toate posturile, miercurea si vinerea si se va pocai de toate pacatele sale.

Ajungand acasa au facut cum le-a spus batranul. Au imbracat copila bolnava in hainele miruite la Schitul Sihla, au facut rugaciuni, au tinut zile, de post si au uns zilnic fetita cu untdelemn sfintit.

A treia zi, cand s-a intors sotul de la serviciu, fetita se sculase in picioare si incerca sa vorbeasca, caci pana atunci era fara grai. Vazand aceasta minune, parintii au cazut in genunchi si cu lacrimi fierbinti au multumit lui Dumnezeu pentru vindecarea copilei lor. Astazi fiica lor este normala si intreaga familie este nelipsita de la biserica si aduce lauda Domnului pentru toate.

79. Parintele Paisie era foarte nevoitor, dar nimeni nu stia taina vietii lui, nici cum se ruga ziua si noaptea, nici cat si cum dormea. Cea mai mare parte din timpul zilei si a noptii o daruia lui Dumnezeu, spovedand lumea care venea din toate partile tarii si de toate nivelele, si varstele. In medie spovedea 30-50 de oameni pe zi, iar in posturi si sarbatori peste 100 pe zi, stand intre 4 si uneori 15 ore pe zi, la care se adaugau alte ore pentru rugaciuni de tot felul, dezlegari si sfaturi duhovnicesti. Manca de obicei o data pe zi dupa-amiaza, iar cand avea lume multa la spovedanie, nu manca nimic pana nu termina pe toti, adica doar seara tarziu daca gusta ceva. Dupa ce manca, nu spovedea niciodata. Iar de dormit, atipea dupa miezul noptii, adica dupa Utrenie, cateva ore pe un scaun sau intins pe un pat tare.

80. Indata ce termina oamenii de marturisit, Parintele Paisie se ducea in gradina manastirii, singur sau cu cativa ucenici, si lucra cu mainile, ore in sir, in tacere si liniste, rostind in taina rugaciunea mintii si a inimii. In timpul liber se indeletnicea mai ales cu munca la gradina de legume si zarzavaturi. Sapa pamantul, facea straturi, pune gunoi, semana ceapa, usturoi, cartofi, de toate. Apoi cara, apa si uda straturile.

81. Niciodata nu-l vedea cineva stand fara lucru, nici in chilie, nici in gradina. Tot timpul lucra in gradina duhovniceasca a sufletelor, spovedind, sfatuind, rugandu-se pentru oameni, facand tot felul de slujbe, in biserica sau in paraclisul din chilia sa. Alteori lucra in gradina, cauta izvoare de apa potabila si facea mici fantanite, pe care le proteja, le zidea imprejur si pune cate o cruce de lemn si o cana sa bea trecatorii apa.

82. Cand veneau oameni multi la spovedanie si rugaciune, batranul lasa imediat lucrul manual, se spala pe maini, se curata de pamant, si intra in chilie, care intotdeauna, ramanea descuiata, unde il astepta lumea, apoi incepea marturisirea care dura fara nici o pauza, ore in sir pana seara tarziu, fiind intarit de Duhul Sfânt.

Inainte de marturisire batranul rostea tuturor molitfa de spovedanie pe de rost dupa care spunea un scurt cuvânt de invatatura si intarire duhovniceasca. La marturisire primea intai copiii mici, batranii, bolnavii si mamele cu copii. Apoi primea pe ceilalti multi, incepana cu cei care veneau regulat si terminand cu cei care nu mai venisera niciodata.

83. La spovedanie de obicei, era masurat. Nu tinea mult, mai ales pe cei cunoscuti, nici nu staruia in pacatele mici, nici nu cerea sa citeasca fiecare spovedania dupa hartie. Nici nu descuraja vreodata pe cineva pentru pacatele mari cum ca nu-l mai iarta Dumnezeu. Ci cu cuvinte simple, dar pline de duh si putere, deschidea inimile si sufletele tuturor, trezea constiintele, scotea lacrimi de pocainta, convingea pe fiecare sa se pocaiasca, sa paraseasca pacatele si sa puna inceput bun. Zabovea mai mult cu cei aflati in pacate mari, ca : necredinta in Dumnezeu, avort, divort, influenta sectara, betie, desfranare si certuri in familie. La urma intreba pe fiecare daca " mai are ceva pe cuget ", si dupa ce fagaduia ca-i pare rau pentru pacate, ca le paraseste si primeste canonul dat, rostea rugaciunea de iertare si dezlegare.

Canonul de la spovedanie nu era nici prea greu, nici prea usor. Ci era bine chibzuit, dupa varsta, sanatatea, puterea si asezarea sufleteasca a fiecaruia. Cel mai mult oprea de la Sfanta Impartasanie timp de sapte ani, pentru avort, desfranare si ucidere. Pe cei care aveau pacate foarte grele, de obicei nu-i dezlega, ci ii trimitea, la preotul de parohie. Iar pe cei nehotarati, care nu fagaduiau sa se pocaiasca din toata inima, ii amana, si-i indemna sa mai vina. Pentru cei mal multi obisnuia sa dea canon, mergerea regulata la sfintele slujbe, citirea Psaltirii, cate doua-trei catisme zilnic, metanii, post pana seara, miercurea si vinerea, tinerea regulata a posturilor, citirea cartilor sfinte, milostenie, etc.

84. Cel mai important lucru la acest mare duhovnic era puterea lui harismatica cu care patrundea sufletul si constiinta credinciosilor. Apoi mila si iubirea profunda cu care primea pe toti, si smerenia unita cu blandete prin care cucerea si intorcea la pocainta, transformand radical pe cei care veneau la el cu credinta.

Toate aceste daruri cu care a fost inzestrat de Dumnezeu, l-au facut cunoscut in toata tara si l-au invrednicit sa aiba un mare numar de fii duhovnicesti, mireni si calugari de toate varstele si starile sufletesti, fiind considerat duhovnicul cel mai cautat si cu cei mai multi fii sufletesti din tara noastra in ultimele decenii...

85. Odata l-au intrebat ucenicii pe parintele Paisie de ce dupa spovedanie iese la lucru in gradina, iar batranul le-a raspuns :

- Ma duc in gradina si lucrez, ca sa uit de marile pacate pe care le aud la spovedanie. Caci are obicei diavolul sa aduca mereu in mintea duhovnicilor pacatele auzite la spovedanie, mai ales cele trupesti, pentru a le face ispita. Apoi lucrez mai mult singur ca sa ma pot ruga cu rugaciunea mintii si sa ma intaresc sufleteste. Altfel nu putem rezista in fata oamenilor si cuvantul nostru si rugaciunea nu au putere sa schimbe sufletele si viata credinciosilor.

86. Unui duhovnic i-a zis batranul :

- Sa fim treji in lucrarea noastra in tot ce facem, mai ales staretii si duhovnicii, caci prin neglijenta noastra ducem si pe altul in pacat.

87. Apoi iarasi i-a zis :

- Este vreme pentru tot lucrul. Este vreme de smerenie si de stapanire si de mustrare si de mangaiere si de crutare si de indraznire si de bunatate si de asprime, adica pentru tot lucrul. Ca uneori se cade a arata smerenia si a-i numi pe toti frati si fii intru smerenie. Iar alteori, cand cere trebuinta, a lua si a arata stapanirea spre zidire, iar nu spre risipire. Si in vremea mangaierii se cade a arata bunatate, iar in vremea asprimii a arata ravna spre fiecare. De asemenea, duhovnicului i se cade a lua hotarare dreapta, dupa pravila.

88. La urma i-a adaugat si acest sfat :

- Se cade povatitorului sa fie si bun, dar si infricosator, ca cei ce fac bine sa indrazneasca, iar cei ce gresesc, sa nu se leneasca, nici sa deznadajduiasca.

89. Sfatuia batranul pe duhovnicii mai tineri din manastire, zicand :

- Sa nu legam la spovedanie oamenii care sunt cu pacate mari si care sunt de departe. Ci sa-i trimitem sa se spovedeasca la preotii lor, ca sa nu ramana legati de noi.

90. In primavara anului 1990 au venit cativa parinti teologi din partea patriarhiei Romane sa-l cheme pe Arhimandritul Cleopa la Bucuresti intr-o misiune bisericeasca speciala. Parintii din obstea Manastirii Sihastria erau intristati de aceasta si cereau ajutorul lui Dumnezeu. Ultimul cuvint il asteptau de la Parintele Paisie. S-au dus toti sa-l vada si sa-l intrebe. Batranul le-a citit dupa obicei o rugaciune de binecuvantare si de calatorie, iar la urma le-a spus cu hotarare :

- Doamne ajuta, drum bun, dar Parintele Cleopa nu pleaca de aici ! Rugaciunea si cuvantul batranului a linistit obstea manastirii si a izbavit pe toti de aceasta ispita.

91. Altadata s-a dus la Parintele Paisie un duhovnic sa-l cerceteze in boala. Iar batranul, la urma, a zis :

- Tare este grea duhovnicia ! Ca nimic nu este mai greu pe pamant decat sa conduci suflete pe calea mantuirii ! Iata ca peste 40 de ani am legat si am dezlegat sufletele de pacate. Dar stiu eu daca nu cumva am

gresit, de m-a certat Domnul cu boala aceasta, ca poate am legat ce trebuia sa dezleg si am dezlegat ce trebuia sa leg ? Insa ramane totul la judecata si mila lui Dumnezeu, ca omul intotdeauna este supus greselii...

92. In alta zi, Parintele Paisie a fost cercetat duhovniceste de Arhimandritul Cleopa Ilie, cel mai iubit fiu sufletesc al sfintiei sale, cu care au vorbit multe probleme de spovedanie si de mantuire. La urma, batranul, suspinand, a zis :

- Parinte Cleopa, nimeni dintre duhovnici nu stie exact cat trebuie sa lege si cat trebuie sa dezlege in scaunul de spovedanie. Duhovnicul savarseste taina Marturisirii sub inspiratia Duhului Sfânt. Dar numai Dumnezeu stie inima si sufletul fiecarui om. Eu nu am dat canoane prea grele la marturisire, caci mi-a fost mila de fiecare si am plans cu cel care plangea si m-am bucurat cu cel care se bucura... Oare nu pentru multimea pacatelor pe care le-am dezlegat prea usor m-a ajuns suferinta aceasta ?... Va rog sa va rugati mai mult pentru mine !

93. Intr-o alta zi a venit un ucenic al batranului la el sa-l cerceteze in suferinta si l-a aflat in pat plangand si rugandu-se. Dupa ce a luat binecuvantare, Parintele Paisie i-a zis cu lacrimi :

- Parintilor, rugati-va, rugati-va pentru mine ca nu-i gluma ! Rugati-va sa ma dezlege Dumnezeu de legatura trupului cu pace si sa-mi ierte pacatele mele si ale celor pe care i-am marturisit in viata...

90. Cu cateva zile inainte de obstescul sfarsit, s-a dus un ucenic la batranul si vazandu-l asa de slab, i-a cerut binecuvantarea cea mai de pe urma, cerandu-i ultimul sfat. Iar Parintele Paisie, cu glas linistit, i-a zis :

- Parinte Ioanichie, ce poti sa faci astazi, nu amana pe maine, ca nu stii daca mai ajungem ziua de maine ! Dar toate sa le faci cu rugaciune si cu binecuvantare, spre folosul de obste si in numele Preasfintei Treimi.

Din septembrie 1986, pana la 18 octombrie 1990, cand a adormit in Domnul, Ieroschimonahul Paisie Olaru a zcut mai mult la pat, in chilia sa din manastire, ingrijit in mod exemplar de ucenicul sau de chilie, monahul Gherasim, fiind cu piciorul drept fracturat, surd si aproape total orbit de o cataracta dubla avansata. In aceasta lunga perioada de suferinta, batranul nu mai spovedea pe nimeni, afara de parintii mai batrani din manastire, pe care ii avea de multi ani la scaunul de spovedanie. Obisnuia, inasa, sa primeasca pe unii dintre cei mai alesi calugari, duhovnici stareti, ierarhi si chiar mireni, care doreau staruitor sa-l vada, sa primeasca sfat sau sa li se faca rugaciuni de binecuvantare. Caci memoria, graiul si starea interioara duhovniceasca a batranului erau foarte bune.

Din aceste scurte intalniri cu Parintele Paisie multe suflete s-au linistit, multe intrebari fara raspuns au fost dezlegate, multi calugari si credinciosi s-au folosit de blandetea, linistea, smerenia si intelepciunea sfintiei sale, vazandu-i indelunga rabdare, tacerea, rugaciunea de taina si lacrimile care curgeau mereu, barbatia cu care primea toate necazurile si netemerea lui de ceasul mortii. Dintre numeroasele sale sfaturi si cuvinte duhovnicesti, cele mai multe s-au uitat, ramanand scrise numai in inimile fiilor sai sufletesti. Dar putinele care s-au pastrat in memoria ucenicilor, s-au adunat in aceste pagini, spre slava lui Dumnezeu si folosul de obste al tuturor.

Ultimele cuvinte ale Parintelui Paisie despre Rai

Blandul si smeritul duhovnic, Ieroschimonahul Paisie Olaru din ohstea Manastirii Sihastria, care a crescut in viata mii de fii sufletesti, calugari si mireni, intotdeauna ne vorbea despre Rai, despre sfinti si despre bucuria mantuirii, si foarte rar ne amintea de chinurile iadului.

Dupa molitva de spovedanie ne tinea un scurt si patrunzator cuvânt de invatatura, iar dupa ce ne spovedea, ne citea rugaciunea de calatorie, la sfarsitul careia adauga si aceasta rugaciune de binecuvantare : " Domnul Dumnezeu, Preamilostivul, sa va binecuvanteze; Domnul sa va ajute, Domnul sa va miluiasca, Domnul sa va pazeasca de tot raul, Domnul sa va umple de bucurie duhovniceasca; Domnul, ca un bun si iubitor de

oameni, sa va ierte de pacate si in Rai, cu dreptii sa va primeasca ! Binecuvanteaza, Doamne, pe robii Tai acestia, si rugaciunea lor, si dragostea lor, si credinta lor, si bucuria lor, si smerenia lor, si rabdarea lor ! Binecuvanteaza, Doamne, osteneala lor, si casuta lor, si panaa lor, si copiii lor, si viata lor, si sfarsit bun le daruieste, iar dincolo, un coltisor de rai le randuieste, ca binecuvantat esti in veci. Amin !".

Cand ieseam din chilia lui, Parintele Paisie ne adresa obisnuitul lui salut : " Sa ne intalnim la usa Raiului !". Unii dintre noi il intrebam : " Noi vrem sa ne intalnim cu totii in Rai. De ce doriti sa ne intalnim la usa Raiului ?". Iar batranul raspundea cu nadejde si blandete : " Sa ne vedem noi izbaviti de viclenii diavoli, ca daca ajungem pana aici, nu ne lasa Dumnezeu. De la usa Raiului strigam la Maica Domnului, cerem ajutor Sfintilor, plangem la usa milostivirii Mantuitorului, si nu ne lasa El afara ! Pana aici este greu !".

In zorii zilei de 18 octombrie 1990, marele duhovnic Paisie Olaru, in varsta de aproape 94 de ani, si-a dat sufletul in mainile lui Hristos, insotit de doi din ucenicii sai apropiati. Un sfarsit linistit si binecuvantat, ca un somn dulce, pe care si l-a pregatat din tinerețe si il astepta cu atata dor.

Simbata, 20 octombrie, a fost petrecut pe ultimul drum de mii de ucenici, calugari si mireni, cu lumanari aprinse in mani si de un sobor mare de preoti, in frunte cu Inalt Prea Sfintitul Daniel, Mitropolitul Moldovei si Bucovinei. In sunetul prelung al clopotelor, s-a vorbit emotionant, s-au varsat lacrimi si s-au inaltat rugaciuni fierbinti la Dumnezeu. In acelasi timp, slujba inmormantarii avea si atmosfera sacra a unei zile de praznic si de mare speranta. Un dor tainic de vesnicie ne cuprinsese pe toti, caci Parintele nostru Paisie, care ne vorbea o viata intrega despre Rai, despre bucuria unirii cu Hristos, mergea acum la cer inaintea noastra, ca prin rugaciunile lui sa ni se deschida si noua, fiilor sai, portile cele incuiate ale mult doritului Rai.

Din sambata aceea binecuvantata de octombrie, candela si lumanarile nu s-au mai stins la mormantul Parintelui Paisie. Cimitirul Manastirii Sihastria este de atunci un loc parca mai sfant, de pelerinaj, de rugaciune si de imbarbatare duhovniceasca a fiilor sai atat de iubiti, ramasi acum fara pastor.

Dupa 40 de zile, savarsindu-i-se toata randuiala cuvenita, unul dintre ucenicii sai apropiati se ruga noaptea singur in chilia Parintelui Paisie. De oboseala, a atipit putin in genunchi, si l-a vazut pe batranul imbracat cu rasa, cu schima si epitrahil, stand la marginea patului sau, cu crucea in mana, unde zacuse in suferinta sase ani de zile, si plangand. Ucenicul intristat, i-a sarutat crucea si mana, si l-a intrebat : " De ce plangi, Parinte Paisie ? Te doare ceva ?". Iar el i-a raspuns : " Nu, dragii mei. Dar daca voi nu plangeti, plang eu pentru voi, ca tare este greu de ajuns la Rai. O, cata nevoie si cata frica are sufletul atunci ! S daca nu plangi tu pentru tine aici, cine sa te planga dupa moarte ? Ca numai pe cel ce il doare inima si are constiinta curata, numai acela plange, Vedeti cum trece timpul ?! Vai, vai, sa nu va treceti timpul fara folos, ca nu-l mai intalniti. Ce puteti face astazi, faceti, si nu amanati pe maine, ca nu stim daca mai ajungem pana atunci. Ca daca poti si nu faci, ai mare pacat, si de ochii Domnului nu poti ascunde nimic.... Orice faci, se cauta scopul cu care faci acel lucru. Doresti sa placi oamenilor sau lui Dumnezeu ? Luati seama ca tare este scump Raiul si tare este greu de ajuns la Rai. Aveti grija de suflet, ca mare raspundere are fiecare pentru el. Ca nu anii ne ajuta ci faptele, dragii mei".

Apoi ucenicul i-a zis : " Parinte Paisie, sa mancati ceva ca este ora 15 ". Iar Parintele i-a raspuns : " Mai lasa pana dupa Vecernie... " si asa s-au despartit. Parintele Paisie a plecat, iar el s-a desteptat si a plans mult pentru plansul Parintelui Paisie. " Parca il vad mereu in fata ochilor mei, spune ucenicul, cum plangea. Si imi zicea aceste cuvinte "

Iata cum ne invata parintii nostri sufletesti si dupa moarte sa ne pocaim !

CUVANTUL I. P. S. MITROPOLIT DANIEL LA TRECEREA IN VIATA VESNICA A PARINTELUI IEROSCHIMONAH PAISIE OLARU

In aceste clipe de mare durere pentru pierderea Parintelui nostru, acestui bun si renumit Parinte Paisie, as dori sa spun doar cateva cuvante pentru ca intr-adevar viata lui, nevointele lui au fost descrise atat de minunat de catre Parintele duhovnic Cleopa si de catre parintele stareț Victorin.

Ceea ce as dori sa retinem astazi este ca ne-am putut aduna cu totii, parinti si frali din aceasta manastire si credinciosi si credincioase din Moldova si din toata tara la inmormantarea celui ce a fost parintele duhovnic Ieroschimonahul Paisie.

In primul rand am invatat de la dansul ca cel mai mare lucru in aceasta viata este sa fim impacati cu Dumnezeu. Unii din parintii duhovnici ai pustiei au spus : " Dobandeste pacea cu Dumnezeu si vei mantui o multime de oameni in jurul tau.

Prea Cuviosul Parinte Paisie a fost omul care a aratat prin cuvant si fapta ca era impacat cu Dumnezeu si a dobandit pacea cereasca in sufletul sau si de aceea a putut-o transmite, a putut s-o impartaseasca tuturor celor ce, involburati de patimi, agitati de suferinta sau tulburati de neazuri, s-au apropiat de el.

Un izvor de liniste, de mangaiere si de pace, de caldura sufleteasca, acesta era sufletul sau mare si trupul sau slabit de nevointe si de rugaciune. Asa l-am cunoscut in anii studentiei cand am venit aici. Mi-a dat o binecuvantare si zile intregi am simtit o pace deosebita, o pace a lui Dumnezeu care se revarsa prin binecuvantarea lui, fiind duhovnic mare si smerit.